

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWOMIEJSKIEGO NA LATA 2015 - 2022

Nowe Miasto Lubawskie

28 stycznia 2016 r.

Zespół do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022:

Koordinator Zespołu

- Jolanta Domżańska

Członkowie Zespołu:

- Katarzyna Trzaskalska
- Halina Bartkowska
- Ewa Kalisz-Górkowska
- Anna Andrzejczak
- Jolanta Haska
- Krzysztof Puwalski – redaktor

Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji strategii:

- stanowisko Starostwa Powiatowego ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych

SPIS TREŚCI

Diagnoza	3
1. Wprowadzenie	3
2. Położenie	14
3. Historia terenów wchodzących w skład powiatu	16
4. Środowisko przyrodnicze	17
5. Infrastruktura techniczna	20
6. Sytuacja demograficzna	29
7. Edukacja	32
8. Rynek pracy	37
9. Aktywność społeczna	41
10. Kultura, sport, turystyka i rekreacja	43
11. Zdrowie	47
12. Bezpieczeństwo publiczne	50
13. Ochrona praw konsumenta	57
14. Pomoc społeczna	59
15. Diagnoza sytuacji finansowej	64
Założenia strategiczne	66
1. Misja i wizja powiatu	66
2. Analizy SWOT. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania w poszczególnych obszarach:	67
I. Edukacja i rynek pracy	67
II. Polityka społeczna i zdrowie	78
III. Infrastruktura techniczna i środowisko	85
IV. Bezpieczeństwo publiczne	96
V. Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna	106
Monitoring i ewaluacja strategii	114
Podsumowanie	115
Spis tabel, wykresów i map	116
Wykaz skrótów	118

DIAGNOZA

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego jest jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych jednostki samorządu terytorialnego. Do roku 2013 obowiązywała Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego, opracowana w 2003 roku. Z uwagi na dynamikę zmian gospodarczych i społecznych oraz pojawiające się nowe możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych istnieje w chwili obecnej konieczność opracowania kolejnego dokumentu strategii, który uwzględni doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji poprzedniego dokumentu, jak również nowe uwarunkowania i zadania.

Niniejsza Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022 powstała w celu wskazania mocnych i słabych stron powiatu, jego potrzeb oraz możliwości ich zaspokojenia, szans i zagrożeń dla powiatu jakie występują w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Jest to prognoza kierunków rozwoju naszego powiatu, która w kolejnych latach realizacji będzie podlegała ewaluacji. Konieczność monitorowania i wprowadzania zmian związana jest z dynamicznie zmieniającą się sytuacją gospodarczą i społeczną tak w kraju, województwie, jak i powiecie.

Podstawowym celem opracowania strategii jest stworzenie narzędzia kreowania polityki zrównoważonego rozwoju jednostki terytorialnej, ułatwienie identyfikowania kierunków nawiązywania porozumień i współpracy, zidentyfikowanie i uszeregowanie priorytetów w działaniu, a co za tym idzie stworzenie szans do ich realizacji poprzez właściwe gospodarowanie zasobami i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.

Metodologia

Podstawą rozpoczęcia prac była Uchwała Zarządu Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim Nr 17/90/2015 z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022.

Poniżej przedstawiono harmonogram prac realizowany przy opracowaniu strategii:

Tab. 1. Harmonogram prac przy opracowaniu strategii

l.p.	działania	termin	wykonawca
I. DZIAŁANIA ORGANIZACYJNO – PRAWNE			
1	Powołanie Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju 2015-2022	Kwiecień 2015	Zarząd Powiatu
2	Przedstawienie do publicznej wiadomości, jednostkom samorządu terytorialnego oraz innym jednostkom informacji o pracach nad strategią	Maj 2015	Zespół roboczy
3	Przygotowanie i rozpowszechnienie ankiet diagnostycznych	Maj 2015	Zespół roboczy
II. ZADANIA MERYTORYCZNE PROCESU SPORZĄDZANIA STRATEGII			
1	Zebranie danych do diagnozy	Czerwiec 2015	Zespół roboczy/Eksperti
2	Analiza danych – przygotowanie syntezy diagnozy	Czerwiec 2015	Zespół roboczy/Eksperti
3	Zidentyfikowanie problemów, mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń	Lipiec-Sierpień 2015	Zespół roboczy/Eksperti
4	Rozstrzygnięcia strategiczne – sformułowanie misji i wizji, celów strategicznych, priorytetów rozwoju i poszczególnych działań	Sierpień-Wrzesień 2015	Zespół roboczy/Lider
5	Planowanie monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii	Wrzesień 2015	Zespół roboczy
6	Przygotowanie wstępnej wersji całego dokumentu	Wrzesień 2015	Zespół roboczy
III. OPRACOWANIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU			
1	Przeprowadzenie konsultacji społecznych w oparciu o projekt strategii	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy
2	Konsultacje dotyczące zawartości strategii z ekspertami	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy/Eksperti
3	Wprowadzenie uwag i wniosków z konsultacji społecznych do strategii	Wrzesień–Październik 2015	Zespół roboczy/Eksperti
4	Sporządzenie wersji końcowej projektu strategii Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Listopad-Grudzień 2015	Zespół roboczy
5	Akceptacja wersji końcowej strategii przez Zarząd Powiatu	Grudzień 2015-Styczeń 2016	Zarząd Powiatu
6	Uchwalenie przez Radę Powiatu Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego	Styczeń 2016	Rada Powiatu

W trakcie prac, pomocniczo wykorzystano ankiety diagnostyczne. Były to ankiety skierowane do społeczeństwa zawierające 6 pytań:

- Jak Pan/Pani ocenia ważność podjęcia przyszłych działań w obszarach wymienionych poniżej (ważność należy określić w skali: 1 – niska, 2 – średnia, 3 – wysoka),
- Proszę o wskazanie 3 mocnych stron powiatu nowomiejskiego,
- Proszę o wskazanie 3 słabych stron powiatu nowomiejskiego,
- Jakiego Pana/Pani zdaniem są szanse dla rozwoju powiatu nowomiejskiego (proszę wymienić maksymalnie 3)?
- Jakiego Pana/Pani zdaniem są zagrożenia dla rozwoju powiatu nowomiejskiego (proszę wymienić maksymalnie 3)?
- Proszę o wskazanie uwag, spostrzeżeń, pomysłów, które uważa Pan/Pani za ważne w kontekście opracowywania strategii rozwoju powiatu i jej realizacji w latach 2015-2022.

Ankiety diagnostyczne opisaną wyżej, ale zawierającą dodatkowe 7 pytanie, skierowano ponadto do gmin, jednostek i komórek organizacyjnych powiatu:

„Proszę o wskazanie propozycji działań i projektów, jakie należałoby ująć w strategii, a które dotyczą bezpośrednio kierowanej przez Pana/Panią jednostki (należy wymienić potrzeby w zakresie przedsięwzięć rozwojowych inwestycyjnych i pozainwestycyjnych)”.

Wyniki ankiet (ponad 200 ankiet indywidualnych z różnych środowisk i prawie 30 ankiet z instytucji) zostały wykorzystane w procesie tworzenia koncepcji rozwoju powiatu.

Opracowanie wstępnej wersji dokumentu poprzedziło sporządzenie szczegółowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz finansowej powiatu.

W celu pogrupowania działań, które obejmuje strategia oraz ustalenia priorytetów, zidentyfikowano 5 kluczowych obszarów strategii, dla których sformułowano cele strategiczne:

I. EDUKACJA I RYNEK PRACY

w tym: edukacja publiczna, przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy

Cel strategiczny I: Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych

II. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE

w tym: promocja i ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityka prorodzinna, wspieranie osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny II: Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej

III. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

w tym: transport zbiorowy i drogi publiczne, geodezja, kartografia i kataster, gospodarka nieruchomościami, administracja architektoniczno-budowlana, utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, działalność w zakresie telekomunikacji, gospodarka wodna, ochrona środowiska i przyrody, rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe)

Cel strategiczny III.1: Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała potrzeby mieszkańców powiatu i turystów

Cel strategiczny III.2: Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu

IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

w tym: porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli, ochrona przeciwpowodziowa i zapobieganie innym zagrożeniom życia, zdrowia ludzi i środowiska, ochrona praw konsumenta, obronność

Cel strategiczny IV: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu

V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

(w tym: współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych, organizacji pożytku publicznego i wolontariatu, kultura, sport i turystyka, promocja powiatu)

Cel strategiczny V.1: Wykorzystanie potencjału powiatu w zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki

Cel strategiczny V.2: Rozwój kultury i sportu w powiecie

Cel strategiczny V.3: Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą

Cel strategiczny V.4: Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności

Podczas prac nad niniejszym dokumentem zostały uwzględnione założenia rozwojowe zawarte w następujących dokumentach strategicznych:

- **Strategia Europa 2020**

Strategia ta skupia się na programowaniu procesów społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej. Trzy główne priorytety tego dokumentu to:

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
- promocja gospodarki: oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej,
- sprzyjanie gospodarce o wysokim zatrudnieniu, zapewniającej wysoką spójność społeczną i terytorialną.

- **Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo**

Strategia ta jest podstawą wszystkich strategii średniookresowych do roku 2020. Jako cel główny określono w niej „Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności”.

Strategia ta wyróżnia trzy obszary strategicznej interwencji:

- sprawne i efektywne państwo (w tym cele: przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, zapewnienie środków na działania rozwojowe, wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli),
- konkurencyjną gospodarkę (w tym cele: wzmocnienie stabilności makroekonomicznej, wzrost wydajności gospodarczej, zwiększenie innowacyjności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego, zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, zwiększenie efektywności transportu),
- spójność społeczną i terytorialną (w tym cele: integrację społeczną, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów terytorialnych).

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie**

Strategia ta wskazuje podstawowe zasady polityki regionalnej.

Jako cel strategiczny rozwoju regionalnego określono: efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju-wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

W strategii sformułowano trzy podstawowe cele polityki regionalnej:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań ukierunkowanych terytorialnie.

- **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030**

Koncepcja ma mniejsze znaczenie dla programowania rozwoju regionalnego, niemniej jednak wskazuje istotne dla województwa kierunki interwencji przestrzennych.

Cel strategiczny sformułowany w tym dokumencie to: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie czasu.

- **Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025**

Podstawowym dokumentem odniesienia dla Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 jest Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, która została przygotowana w oparciu o dokumenty strategiczne wymienione powyżej i formułuje następującą wizję województwa w roku 2025:

„Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”

Zakłada 3 priorytety strategiczne:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Otwarte społeczeństwo,
- Nowoczesne sieci.

Celem głównym Strategii województwa jest :

„Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy”.

W strategii sformułowano 4 cele strategiczne (realizowane poprzez cele operacyjne – patrz tabela relacji):

- wzrost konkurencyjności gospodarki,
- wzrost aktywności społecznej,
- wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,
- nowoczesna infrastruktura rozwoju.

Ponadto w strategii wyznaczono 9 Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) odzwierciedlających potencjały i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym. Są to:

1. Tygrys warmińsko-mazurski (tereny, których ośrodki gminne położone są w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16) – w tym OSI znajduje się Gmina Biskupiec,
2. Aglomeracja Olsztyna (gminy w administracyjnym sąsiedztwie Olsztyna),
3. Ośrodki subregionalne (gminy w otoczeniu Elbląga i Ełku),

4. Nowoczesna wieś (waloryzacja przestrzeni województwa ze względu na kierunki rozwoju rolnictwa) – w obszarze intensywnego rozwoju rolnictwa znalazły się tu wszystkie gminy naszego powiatu,
  5. Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej (gminy zaliczone do grupy o niskim potencjale rozwojowym) – do obszaru została włączona wiejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie,
  6. Obszary o słabym dostępie do usług publicznych (kryterium wyboru statystyczne, bazujące na 11 wskaźnikach charakteryzujących usługi) – w tym OSI w obszarze o wysokiej intensywności problemów znalazły się Gmina Kurzętnik i wiejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie, a w obszarze o niskiej i średniej intensywności problemów Gminy Grodziczno, Biskupiec i miejskiej Nowe Miasto Lubawskie,
  7. Obszary przygraniczne (tereny gdzie odległość stolicy jednostki od granicy Państwa nie przekracza 50 km),
  8. Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji (kryterium administracyjno-statystyczne – gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców) – w obszarze uwzględniono miejską Gminę Nowe Miasto Lubawskie,
  9. Obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej (kryterium – dostępność czasowa drogowa do miasta wojewódzkiego min. 90 minut jazdy samochodem).
- W strategii województwa zidentyfikowano również Inteligentne Specjalizacje Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Proces wyznaczania tzw. Inteligentnych specjalizacji na poziomie regionów i krajów trwa w całej Unii Europejskiej. W naszym województwie wyłoniono 3 takie obszary:
- Ekonomia wody,
  - Żywność wysokiej jakości,
  - Drewno i meblarstwo.

Strategia rozwoju województwa w dziale 10 opisuje relacje między założonymi w niej celami operacyjnymi a założeniami strategii krajowych i Strategią Europa 2020. W związku z tym w tabeli poniżej przedstawiono wyłącznie relacje Strategii rozwoju powiatu nowomiejskiego 2015-2022 i Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 jako relacje spójności polityki rozwojowej oraz kierunki, w jakich nasz powiat wpisuje się w cele rozwojowe województwa.

Tab. 2. Cele operacyjne powiatu nowomiejskiego a Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

Strategia rozwoju powiatu nowomiejskiego 2015-2022 /cele strategiczne/cele operacyjne/	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 /cele strategiczne/cele operacyjne/			
	1. Wzrost konkurencyjności gospodarki 1.1 Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji 1.2 Wzrost innowacyjności firm 1.3 Wzrost liczby miejsc pracy	2. Wzrost aktywności społecznej 2.1 Rozwój kapitału społecznego 2.2 Wzrost dostępności i jakości usług publicznych	3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych 3.1 Doskonalenie administracji 3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej	4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności 4.2 Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii 4.3 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego
I. EDUKACJA I RYNEK PRACY				
<i>Cel strategiczny I.1: Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych</i>				
<i>I.1.1 Dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy</i>	X	X		
<i>I.1.2 Podniesienie atrakcyjności, promocja i wdrożenie nowoczesnych metod i form kształcenia w tym zawodowego</i>	X	X		
<i>I.1.3 Dostosowanie zbiorowego transportu publicznego (komunikacji) – ułatwienie dojazdów do pracy, szkoły itp.</i>				X
<i>I.1.4 Wsparcie młodzieży w rozwoju uzdolnień w tym systemy motywacji, wyrównywania szans edukacyjnych, doradztwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne</i>	X	X		
<i>I.1.5 Podejmowanie działań zmniejszających bezrobocie</i>	X			
<i>I.1.6 Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji</i>	X	X		
II. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE				
<i>Cel strategiczny II.1: Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej</i>				
<i>II.1.1 Remont, rozbudowa infrastruktury technicznej i sprzętu medycznego zakładów opieki zdrowotnej</i>		X		
<i>II.1.2 Poprawa dostępu do specjalistów i pozyskanie wykwalifikowanej kadry medycznej</i>		X		
<i>II.1.3 Podejmowanie działań na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki</i>		X		
<i>II.1.4 Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży</i>		X		
<i>II.1.5 Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych</i>		X		

III.INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO				
<i>Cel strategiczny III.1 :Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała potrzeby mieszkańców powiatu i turystów</i>				
<i>III.1.1 Poprawa jakości dróg i komunikacji</i>				X
<i>III.1.2 Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej jako podstawy społeczeństwa informacyjnego, e-zdrowia, e-administracji – rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych w różnych dziedzinach</i>	X		X	X
<i>III.1.3 Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, w tym terenów inwestycyjnych</i>	X			
<i>III.1.4 Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców powiatu i turystów (w tym infrastruktura sportowa, turystyczna, obiekty użyteczności publicznej itp.)</i>			X	
<i>Cel strategiczny III.2: Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu</i>				
<i>III.2.1. Osiągnięcie wskaźnika lesistości powiatu na poziomie min. 25%</i>				X
<i>III.2.2. Zapewnienie swobodnego dostępu do wszystkich wód publicznych</i>				X
<i>III.2.3. Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju OZE, w szczególności lokalizacji wiatraków i biogazowni</i>				X
<i>III.2.4. Zadowolający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, turystów i przedsiębiorców</i>				X
<i>III.2.5. Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu</i>				X
<i>III.2.6. Sprawnie działający system nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony środowiska</i>				X
<i>III.2.7. Racjonalna gospodarka odpadami, szczególnie niebezpiecznymi</i>				X
<i>III.2.8. Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co najmniej 50% powierzchni powiatu</i>				X
<i>III.2.9. Poprawa sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę</i>				X
IV.BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
<i>Cel strategiczny IV.1: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu</i>				
<i>IV.1.1 Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</i>			X	
<i>IV.1.2 Wzrost świadomości mieszkańców na temat zagrożeń</i>			X	
<i>IV.1.3 Ograniczanie przestępczości pospolitej</i>			X	
<i>IV.1.4 Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego</i>			X	
<i>IV.1.5 Ograniczanie zjawisk patologii społecznej</i>			X	
<i>IV.1.6 Usprawnienie systemu reagowania kryzysowego</i>			X	
<i>IV.1.7 Poprawa stanu sanitarnego</i>			X	X
<i>IV.1.8 Wzrost świadomości mieszkańców na temat obronności</i>			X	
<i>IV.1.9 Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony praw konsumenta</i>			X	

IV.1.10 Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji		X		
V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA				
<i>Cel strategiczny V.1: Wykorzystanie potencjału powiatu zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki</i>				
V.1.1 Aktywizacja działań na rzecz promocji różnych form turystyki i agroturystyki w powiecie oraz efektywne wykorzystanie infrastruktury turystycznej powiatu		X		
<i>Cel strategiczny V.2: Rozwój kultury i sportu w powiecie</i>				
V.2.1 Aktywizacja instytucji i społeczności na rzecz działań kulturalnych i sportowych		X		
<i>Cel strategiczny V.3: Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą</i>				
V.3.1 Efektywna promocja powiatu we wszystkich sferach działaniach		X		
<i>Cel strategiczny V.4: Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności</i>				
V.4.1 Aktywizacja lokalnych społeczności (społeczności, organizacji, animatorów itp.)		X		
V.4.2 Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi		X		
V.4.3 Kreowanie zasad stałej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi różnych poziomów, instytucjami, przedsiębiorcami i innymi organizacjami podejmującymi działania na terenie powiatu i poza nim		X		X
V.4.4 Podniesienie jakości funkcjonowania administracji i budowanie jej pozytywnego wizerunku				X

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego**, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 nawiązuje również do planów i programów dotyczących realizacji zadań powiatu, które w sposób szczegółowy opisują działania w poszczególnych sektorach. Są to:

1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2020
2. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2017
3. Specjalistyczny program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2017
4. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017
5. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim
6. Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w powiecie nowomiejskim na lata 2012-2015
7. Powiatowy Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki na lata 2007-2015
8. Program współpracy powiatu nowomiejskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015
9. Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2019
10. Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2009 – 2015
11. Powiatowy program opieki nad zabytkami powiatu nowomiejskiego na lata 2014-2017
12. Powiatowy program ochrony środowiska dla powiatu nowomiejskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 wraz z Planem Gospodarki odpadami dla powiatu nowomiejskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017
13. Program Inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla powiatu nowomiejskiego

Położenie

Powiat nowomiejski położony jest w południowo – zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego i obejmuje miasto Nowe Miasto Lubawskie oraz cztery gminy wiejskie: Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik i Nowe Miasto Lubawskie, w skład których wchodzi 77 sołectw (82 miejscowości).

Mapa 1. Mapa administracyjna województwa warmińsko-mazurskiego

Tab. 3. Podstawowe informacje o Powiecie Nowomiejskim

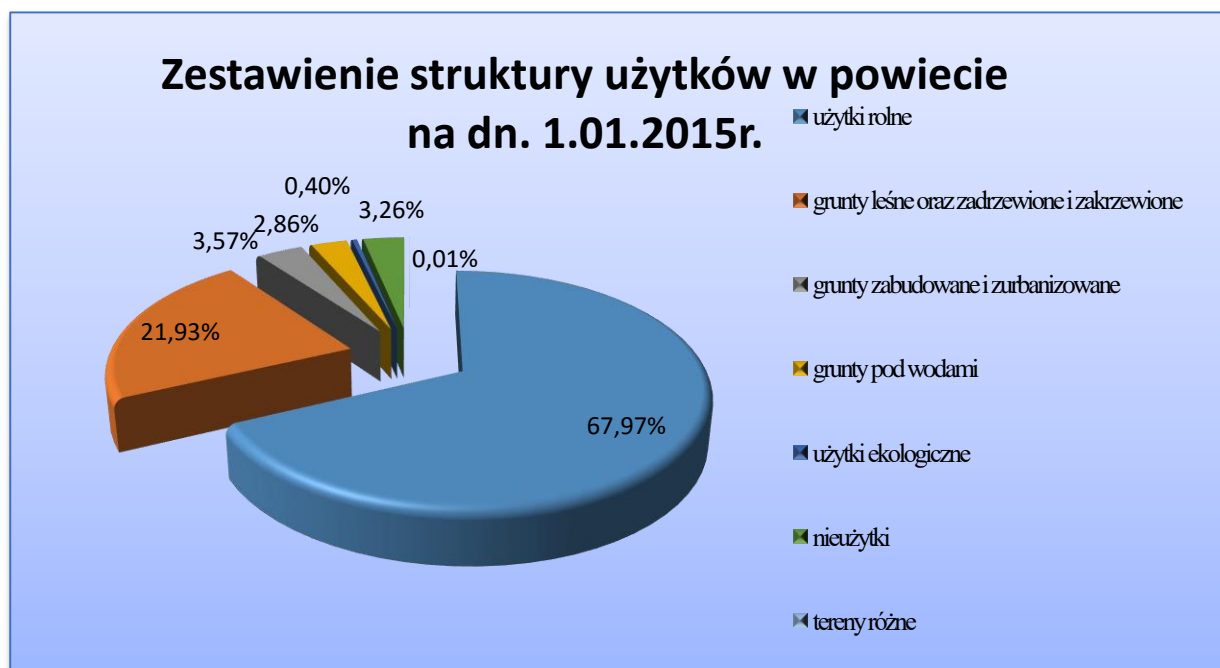
Struktura powiatu nowomiejskiego (stan na dzień 31 grudnia 2014 r.)		
Gminy (NTS5)	jedn.	5
Miasta	jedn.	1
Miejscowości statystyczne wiejskie	jedn.	73
Sołectwa	jedn.	77
Powierzchnia	ha	69 393

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Mapa 2. Mapa administracyjna powiatu nowomiejskiego

Wykres 1. Zestawienie struktury użytków w powiecie

Źródło: Zestawienie zbiorcze wg stanu w ewidencji gruntów i budynków na dzień 1 stycznia 2015 r.

Z zestawienia struktury powierzchni użytków wynika, że powiat ma charakter typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują większą część powierzchni powiatu – blisko 70%, w tym grunty orne prawie 60%. Dużo jest także łąk i pastwisk. Ich udział sięga 10%. Lesistość powiatu wynosi aktualnie ok. 22%. Jest to wartość znacznie niższa od średniej krajowej. Udział gruntów pokrytych wodami jest większy od średniej dla kraju, lecz zdecydowanie niższy, niż w pozostałej części województwa. Wynosi (nie licząc gminy miejskiej) od 1,3% w gminie Grodziczno do 4,4% w gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie (średnia dla województwa 5,73%). Nieużytki, grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują zaledwie kilka procent ogólnej powierzchni powiatu.

Historia terenów wchodzących w skład powiatu

Powiat Nowomiejski stanowi połączenie historycznych ziem: sasińskiej, pomezkańskiej, chełmińskiej, lubawskiej i michałowskiej. W XIV wieku były tu ziemie biskupów chełmińskich oraz wójtostwa krzyżackiego. Pod względem tożsamości kulturowej nie jest zwartym i jednorodnym regionem.

W wyniku najazdu pogańskich Prusów około 1220 roku uległa spustoszeniu cała ziemia chełmińska, do której należy Ziemia Lubawska.

Większość wsi na tych terenach była lokowana w I połowie XIV wieku na prawie chełmińskim. Osadzano tu ludność pochodzenia pruskiego oraz napływającą ludność z Ziemi Chełmińskiej oraz osadników na prawie chełmińskim.

Na mocy II pokoju toruńskiego w 1466 roku Ziemia Lubawska przeszła pod panowanie królów polskich. Pokrzyżackie wójtostwo bratiańskie zmieniło się w polskie starostwo – królewską przysługę. Niektóre wsie stały się dobrami szlacheckimi. Na gruntach folwarków powstawały wsie czynszowe, tworzone przez samodzielnych chłopów - zwanych gburami oraz szlachtę.

W 1772 roku nastąpił I rozbiór Polski, w wyniku którego ziemia lubawska została włączona do obwodu kwidzyńskiego i podporządkowane Kamerze Wojen i Domen w Kwidzynie zarządzającej prowincją Prusy Zachodnie. W 1807 roku Ziemia Lubawska weszła w skład Księstwa Warszawskiego, a 1 kwietnia 1818 roku utworzono Powiat Lubawski, którego władze miały siedzibę w Nowym Mieście Lubawskim.

Do Powiatu Lubawskiego należało ok. 150 miejscowości i obszarów dworskich.

Powiat zmieniał wielokrotnie swą przynależność do poszczególnych województw:

1818 – 1920 do rejencji kwidzyńskiej,

1920 – 1939 do województwa pomorskiego (z/s w Toruniu),

1945 – 1950 do województwa pomorskiego (z/s w Bydgoszczy),

1950 – 1975 do województwa olsztyńskiego,

1975 – 1998 do województwa toruńskiego,

od 1999 do województwa warmińsko-mazurskiego.

Większości miejscowości na tych terenach było lokowanych w XIII lub XIV wieku.

Powstanie *Lubawy* datowane jest na 1257 rok, gdy po otrzymaniu praw miejskich zostaje rezydencją biskupów chełmińskich. Powstanie *Nowego Miasta Lubawskiego* datowane jest na rok 1325, przy czym według źródeł historycznych w roku 1325 nastąpiło umocnienie i rozbudowa istniejącej już osady i nadanie jej praw miejskich. Przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim Nowe Miasto Lubawskie otrzymało w 1353 roku.

Największe nasilenie akcji osadniczej przypadało na lata 1310–1410 i obejmowało miejscową ludność pruską, polską i niemiecką.

Powiat Nowomiejski w obecnym kształcie został utworzony ustawą z dnia 24 lipca 1998 roku o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa. Powiat posiada pełną infrastrukturę: szpital, sąd rejonowy, prokuraturę rejonową, komendę powiatową policji, komendę powiatową państwowej straży pożarnej, urząd skarbowy i inne urzędy użyteczności publicznej.

Środowisko przyrodnicze

Powiat nowomiejski leży w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Wprawdzie historycznie teren ten pokrywa się w dużej mierze z obszarem ziemi lubawskiej, lecz geograficznie przynależy do wielu krain, położony jest na ich styku. Według podziału Polski na krainy fizyczno-geograficzne leży na pograniczu czterech jednostek: Pojezierza Chełmińskiego, Pojezierza Iławskiego, Garbu Lubawskiego i Pojezierza Dobrzyńskiego. W tym jednak tkwi źródło potencjału przyrodniczego tych terenów, przyczyna ich niezmiernie ciekawego zróżnicowania.

Powiat nowomiejski ma charakter typowo rolniczy, bowiem grunty orne stanowią większą część jego powierzchni. Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana, dominuje krajobraz pagórkowaty, poprzecinany dolinami rzecznyymi, rynnymi i nieckami jezior, terenami podmokłymi. Są to cechy typowego krajobrazu młodoglacjalnego, wyniku działalności ostatniego zlodowacenia.

Sieć hydrograficzna jest bogata. Osią powiatu jest rzeka Drwęca, która jest najdłuższym (207 km) prawym dopływem Wisły w północnej Polsce. Największym dopływem w dorzeczu Drwęcy jest z kolei rzeka Wel. Na terenie powiatu płyną także: Osa, Młynówka, Groblica, Skarlanka, Prątniczka (Wólka), Laka (Kakaj) oraz liczne strumyki. Obok sieci rzecznej ważnym elementem hydrograficznym okolic Nowego Miasta Lubawskiego są jeziora. Jest ich łącznie 60, a największym z nich jest jezioro Wielkie Partęczyny (powierzchnia 323,9 ha).

Tab. 4. Zestawienie powierzchni zajętych pod wody powierzchniowe na terenie poszczególnych gmin

gmina	powierzchnia gmin w ha	ogólna pow. wszystkich wód w ha	udział w wodach powiatu w %	udział wód w pow. gmin w %
Gmina Biskupiec	24 058	853,66	37,67	3,55
Gmina Grodziczno	15 364	257,40	11,36	1,67
Gmina Kurzętnik	14 861	455,84	20,12	3,07
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	13 789	681,47	30,07	4,94
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	1 136	17,53	0,77	1,54
POWIAT OGÓŁEM	69 208	2 265,90	~ 100	3,27

gmina	wody płynące w ha	wody stojące w ha	wody pod stawami w ha	wody w rowach i inne w ha
Gmina Biskupiec	758,10	18,41	0,75	76,40
Gmina Grodziczno	159,29	32,27	28,70	37,14
Gmina Kurzętnik	410,10	2,77	—	42,97
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	512,77	97,93	40,70	30,07
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	15,58	—	—	1,95
POWIAT OGÓŁEM	1 855,84	156,38	70,15	188,53

Źródło: Dane z ewidencji gruntów (UWAGA: mogą odbiegać od aktualnego stanu faktycznego na gruncie)

Zróżnicowanie i urozmaicenie, czyli bioróżnorodność, przyjmowane jest powszechnie za miernik wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Pod tym względem walory przyrodnicze powiatu należy ocenić bardzo wysoko.

Szata roślinna zwraca uwagę zwłaszcza wyraźnie zaznaczającymi się w krajobrazie terenami leśnymi. Pod tym względem powiat nowomiejski, podobnie jak reszta województwa warmińsko-mazurskiego, uznawany jest za bardzo interesujący.

Lesistość powiatu jest co prawda jak już wspomniano stosunkowo niska, mniejsza od średniej wojewódzkiej – wynosi ok. 23%, lecz drzewostany są w dobrej kondycji i reprezentują szeroką gamę typów siedliskowych, jak przykładowo cenne łągi i grądy.

Najcenniejszą szatą roślinną dysponuje niewątpliwie dolina Welu, gdzie w wielu miejscach zachowała ona walory zbiorowisk naturalnych. Pośród roślin występuje wiele gatunków chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Licznie występują gatunki z rodziny storczykowatych – będące pod ścisłą ochroną. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk.

Okolice Nowego Miasta Lubawskiego należą do zoogeograficznej krainy południowo-bałtyckiej. Brak jest lokalnej, specyficznej fauny, jest to typowa fauna Niziu Polskiego. Większość zwierząt pospolitych występujących w Polsce, reprezentowanych jest również na tym terenie. Szczególnie bogaty jest świat ptaków. Największymi osobliwościami ornitofauny są: bocian czarny, nur czarnoszyi, pluszcz, orlik krzykliwy i bielik (dolina Welu i Skarlanki). Drwęca i Wel, rzeki o stosunkowo czystej wodzie i szybkim biegu, stwarzają warunki do występowania ryb łososiowatych i rzadkich gatunków ichtiofauny: lipienia, głowacza białopłetwego, świnki, kozy, piekielnicy.

Powiat nowomiejski jest terenem szeroko objętym prawną ochroną przyrodniczą. Występują prawie wszystkie obszarowe formy, ustanowione przez ustawę o ochronie przyrody. Powołano aż 9 rezerwatów przyrody. Na szczególną uwagę zasługują przede wszystkim:

Rzeka Drwęca. Największy w kraju ichtiofaunistyczny rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” obejmuje swym zasięgiem Drwęcę oraz niektóre z jej dopływów m. in. fragment rzeki Wel wraz z 5 m pasem przybrzeżnym. Zajmuje łączną powierzchnię 1 248 ha. Unikalne w skali Europy warunki ekologiczne, stwarzające możliwość występowania wielu gatunkom ryb, szczególnie wędrownych: łososia, troci wędrownej i certy.

Jeziro Karaś, o powierzchni 234,19 ha. Ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedna z nielicznych w Polsce ostoi ptactwa o znaczeniu międzynarodowym. Wpisana na światową listę konwencji RAMSAR 71.

Piekielko, zajmujące 26,19 ha. Przełomowy, malowniczy odcinek Welu, z głęboko wciętym, kamienistym dnem i bystrym nurtem. Występuje niemal podgórska rzeźba terenu.

Warta uwagi jest również „Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny”, która jest miejscem występowania najpiękniejszego krajowego storczyka – obuwika pospolitego oraz rezerwaty torfowiskowe.

Na obszarze powiatu nowomiejskiego położone są częściowo 2 parki krajobrazowe: Brodnicki i Welski.

Brodnicki Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 4 336 ha. Utworzony został w 1985 r., obejmuje część terenu gmin Biskupiec i Kurzętnik. Osobliwością obszaru są pagórki i wzgórza kemowe oraz liczne, duże rynnowe jeziora m.in. Wielkie Partęczyny (324 ha), Łąkorek (162 ha) i Głowin (131 ha). Znamiennej cechą BPK jest występowanie naturalnych zbiorowisk torfowiskowych, szuwarowych i wodnych. Bardzo atrakcyjny szlak turystyczny i kajakowy rzeką Skarlanką. Na terenie parku znajduje się wiele zabytków kultury materialnej, jak np. tradycyjne obiekty budownictwa wiejskiego (Łąkorz) czy budynki sakralne. Siedziba Parku mieści się w Grzmięcy (powiat brodnicki).

Welski Park Krajobrazowy rozciąga się na obszarze 4 180 ha. Utworzony w 1995 i rozszerzony w 1996 roku, obejmuje znaczną część gminy Grodziczno. Posiada bardzo wysokie wartości przyrodniczo-krajoznawcze. Niepodważalnym walorem przyrodniczym są duże powierzchnie obszarów torfowiskowo-bagiennych. Siedziba Parku znajduje się w Jeleniu koło Lidzbarka Welskiego (powiat działdowski).

Obszary Chronionego Krajobrazu to tereny chronione ze względu na wartości krajobrazowe, zróżnicowane ekosystemy, występowanie korytarzy ekologicznych, a celem ich tworzenia jest wiązanie terenów poddanych ochronie w systemy oraz zapewnienie możliwości zaspokajania potrzeb społecznych w zakresie turystyki, wypoczynku i rekreacji. Zajmują niecałe 40% obszaru powiatu nowomiejskiego. Na terenie powiatu nowomiejskiego utworzono 4: Doliny Dolnej Drwęcy, Doliny Rzeki Wel, Buchnowski i Skarliński.

Pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk mogą być objęte ochroną jako tzw. użytki ekologiczne. Do nich zaliczyć możemy naturalne zbiorniki wodne: oczka, bagienka, kępy drzew i krzewów, torfowiska, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wydmy. W powiecie są to: „Tereszowskie Łąki”, „Łąka nad Drwęcą” i „Nielbark”.

Powołano również tzw. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Las Słupnicki” i „Oz Tymawski”.

Znaczna część terenów powiatu nowomiejskiego objęta jest systemem paneuropejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Na terenie powiatu ochroną w systemie NATURA 2000 jako SOO (Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk) wyznaczono aż 7, co jest chyba ewenementem w skali kraju: Dolina Drwęcy, Jezioro Karaś, Przełomowa Dolina Rzeki Wel, Ostoja Brodnicka, Ostoja Radomno, Ostoja Welska, Dolina Kakaju.

Infrastruktura techniczna

Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Tab. 5. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - zasoby mieszkaniowe [mieszkania na 1000 mieszkańców]

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
województwo warmińsko-mazurskie	335,4	332,4	335,5	339,5	342,5	b/d
podregion elbląski	323,2	318,9	322,1	325,7	329,4	b/d
powiat nowomiejski	297,8	292,4	294,2	296,5	298,2	b/d

Tab. 6. Mieszkania oddane do użytkowania [na 1000 mieszkańców]

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
województwo warmińsko-mazurskie	339,9	327,1	314,5	378,5	331,2	299,2
podregion elbląski	299,4	248,8	269,9	325,0	266,2	264,8
powiat nowomiejski	196,6	158,2	241,6	232,4	196,7	282,4

Stan gospodarki mieszkaniowej na terenie powiatu nie odbiega znacznie od wskaźników województwa i regionu. Od 2009 roku utrzymuje się systematyczny wzrost w oddawaniu mieszkań do użytku.

Telekomunikacja

Dostępność mieszkańców powiatu do infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie powiatu ciągle się poprawia z uwagi na rozwój telefonii stacjonarnej (ORANGE POLSKA S.A. i NETIA), ale przede wszystkim z powodu powszechnego dostępu mieszkańców do usług telefonii komórkowej.

Cały obszar powiatu objęty jest zasięgiem wszystkich sieci obecnych na rynku polskim. Podobnie coraz szerszy jest dostęp do Internetu. Usługa dostępu do Internetu jest oferowana przez dotychczasowych operatorów telefonii stacjonarnej jak i komórkowej. Z tego względu trudno jest oszacować liczbę mieszkańców korzystających z Internetu. Wiąże się to jednak z ponoszeniem opłat abonamentowych. W niektórych obiektach użyteczności publicznej i miejscach publicznych zapewniony jest bezpłatny dostęp do Internetu przez wydzielone stanowiska komputerowe lub ogólnodostępne sieci WI-FI.

Na terenie powiatu realizowany jest również projekt „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej” zakładający wybudowanie prawie 10,5 tys. km nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej. Całkowita wartość trwającej od kilku lat inwestycji wynosi prawie 1,5 mld złotych, z czego 85% współfinansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. W województwie warmińsko-mazurskim budowane jest ponad 1/5 całej sieci, obejmującej ponad 2 200 km światłowodów. Zakończenie budowy sieci planowane jest we wrześniu 2015 r. Projekt ten ma mieć ogromny wpływ na rozwój regionu a także budowę społeczeństwa obywatelskiego. Zakłada on równy dostęp do sieci dla wszystkich zainteresowanych operatorów, którzy będą świadczyć usługi mieszkańcom regionu, miejscowym firmom oraz instytucjom. Efektem ma być też zlikwidowanie białych plam w dostępie do Internetu i walka z wykluczeniem cyfrowym.

Na terenie powiatu nowomiejskiego szkieletowa sieć szerokopasmowa przebiega na odcinku ponad 121 km przez wszystkie gminy powiatu. Obecnie planowany jest do realizacji projekt pod nazwą „Ostatnia mila”, zakładający budowę przyłączy do sieci szkieletowej.

Transport i komunikacja

Sieć osadnicza powiatu związana jest od początków ze szlakami komunikacyjnymi oraz rzeką Drwęcą. Siedziba władz powiatu – Nowe Miasto Lubawskie – mieści się w centrum powiatu nad Drwęcą, przy drodze krajowej nr 15, łączącej zachodnią granicę ze wschodem kraju. Siedziby władz gmin oraz większe miejscowości znajdują się przy drodze krajowej nr 15 i drodze wojewódzkiej nr 538 relacji Radzyń Chełmiński – Rozdroże.

Układ komunikacyjny na terenie powiatu nowomiejskiego (drogi)

Wszystkie drogi należące do sieci dróg publicznych dzielą się na cztery kategorie dróg: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonują drogi publiczne następujących kategorii:

1. drogi krajowe: na obszarze powiatu nowomiejskiego występuje jedna droga krajowa oznaczona numerem 15, relacji Trzebnica – Ostróda. Jej długość w granicach administracyjnych powiatu wynosi 17,968 km. Przebiega przez teren gminy Kurzętnik, gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i gminy Nowe Miasto Lubawskie.
2. drogi wojewódzkie: na obszarze powiatu nowomiejskiego występują dwie drogi wojewódzkie: droga wojewódzka nr 538 Radzyń Chełmiński – Łasin – Rozdroże oraz droga wojewódzka nr 541 Lubawa – Lidzbark. Droga wojewódzka nr 538 przebiega przez teren wszystkich gmin powiatu nowomiejskiego. Jej długość na obszarze powiatu to 48,788 km. Droga wojewódzka nr 541 przebiega tylko przez teren gminy Grodziczno. Jej długość na terenie powiatu wynosi 10,478 km. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu nowomiejskiego to 59,266 km.
3. drogi powiatowe: na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonuje 28 dróg o łącznej długości 233,89 km.
4. drogi gminne: na obszarze powiatu nowomiejskiego występują drogi gminne, których łączna długość wynosi 588,66 km.

Łączna długość wszystkich dróg publicznych na obszarze powiatu nowomiejskiego wynosi 899,784 km, co daje wskaźnik 1,29 km na 1 km² powierzchni powiatu.

Stan istniejący sieci dróg powiatowych

Zgodnie z zapisami wynikającymi z art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych* – do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż określone w art. 5 ust. 1 (drogi krajowe) i art. 6 ust. 1 (drogi wojewódzkie), stanowiące połączenia miast będących siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Drogi powiatowe stanowią więc uzupełnienie połączeń komunikacyjnych dla dróg krajowych i wojewódzkich.

Sieć dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego składa się z 28 dróg powiatowych o łącznej długości 233,89 km. Zarządcą tych dróg jest Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim. Funkcję zarządu drogi sprawuje Zarząd Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z siedzibą w Kurzętniku.

Większość dróg powiatowych na terenie powiatu nowomiejskiego stanowią drogi o nawierzchni asfaltowej (228,826 km). Tylko 5,064 km to drogi powiatowe gruntowe.

Z zestawień wynika, że największa sieć dróg powiatowych znajduje się na terenie gminy Biskupiec, a najmniejsza na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Tylko na obszarze gminy Biskupiec występują drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej. Na pozostałych gminach wszystkie drogi powiatowe mają nawierzchnię asfaltową.

Przyjęte kryteria oceny stanu nawierzchni drogowych dla dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego oparto przez analogię na Systemie Oceny Stanu Nawierzchni (SOSN) stosowanym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad dla dróg krajowych.

Tab. 7. Wykaz dróg powiatowych wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego

l.p	nr drogi	przebieg drogi	klasa techniczna	długość /km/	ocena stanu technicznego	nota stanu techniczn. i wartości użytkowej
1	1234N	Sumin – Babalice - Sędzice	L	5,084	3,00	C
2	1323N	Kacze Bagno – Sugajenko	L	6,316	3,35	C
3	1333N	Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie	Z	11,431	4,23	A
4	1236N	Wielka Tymawa – Łąkorz – Wawrowice	Z	18,837	3,72	B
5	1238N	gr. woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo	L	5,135	3,69	B
6	1242N	Biskupiec - Krotoszyny	L	5,893	3,00	C
7	1244N	Skarlin – Lekarty – Nowy Dwór	L	7,817	3,15	C
8	1246N	dr. woj. 538 – Skarlin – Nowe Miasto Lubawskie	L	12,720	4,13	B
9	1248N	gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr. woj. (Brzozie)	Z	17,485	3,14	C
10	1250N	Brzozie Lubawskie – Mroczo – Rynek	L	18,795	3,61	B
11	1252N	Mroczenko – Montowo	L	8,937	4,30	A
12	1254N	Tuszewo (dr. woj. Nr 541) – Truszczyny – Dębień	L	5,080	3,66	B
13	1270N	Radomno – Rakowice – Zajęczkowo – dr. woj. 538	L	6,603	3,84	B
14	1271N	Mierzyn – Rywałdzik	L	3,459	3,84	B
15	1273N	Ostrowite – gr. woj. (Górale)	L	4,468	3,41	B
16	1276N	gr. woj. (Brzozie) – Mroczo	L	3,024	4,1	B
17	1279N	Kisielice – Biskupiec	Z	5,893	2,50	D
18	1293N	Biskupiec – Łąkorz	L	6,980	4,00	B
19	1299N	gr. woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo	Z	28,553	3,83	B
20	1313N	Iława – Karaś – dr. pow. Nr 1299 N (Wonna)	Z	2,274	3,00	C
21	1315N	Jamielnik – Gryżliny – dr. pow. Nr 1244 N	L	5,846	4,00	B
22	1317N	Marzęcice – gr. woj. (Pokrzydowo)	L	9,755	4,32	A
23	1319N	Nowe Miasto Lubawskie – Kaługa	L	8,722	3,74	B
24	1335N	Nowe Miasto Lubawskie – Mroczo – Słup	Z	16,418	3,92	B
25	1321N	Kurzętnik – Nielbark	L	2,391	5,00	A
26	1337N	Boleszyn – gr. woj. (Wielkie Leźno)	L	2,439	3,41	B
27	1347N	dr. woj. Nr 538 (Tylice) – Mroczenko	L	5,077	2,74	C
28	5500N	ul. Mszanowska, Nowe Miasto Lubawskie	L	0,680	3,66	B

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatu nowomiejskiego

W niniejszym rozdziale wykorzystano sporządzone na zlecenie Zarządu Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z siedzibą w Kurzętniku protokoły kontroli okresowej (pięcioletniej) stanu technicznego i wartości użytkowej każdej drogi powiatowej.

Stan techniczny każdej drogi został oceniony wg kryteriów :

Stan dobry	- ocena 5,0
Stan zadowalający	- ocena 4,0
Stan niezadowalający	- ocena 3,0
Stan zły	- ocena 2,0
Stan bardzo zły	- ocena 1,0

Określając ogólny stan techniczny dróg powiatowych każdej drodze na całej długości nadano jedną kompleksową ocenę, bez podziału na odcinki. Oceny te zestawione zostały powyżej. Ocenie podlegały wszystkie elementy i wyposażenie drogi oraz istniejące w pasie drogowym ograniczenia dla ruchu. Stan techniczny 4 dróg oceniono jako dobry, nie wymagający w najbliższym czasie interwencji. Stan techniczny jednej drogi oceniono jako zły tzn. wymagający w najbliższym czasie naprawy. Żadnej z dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego stan techniczny nie został oceniony jako bardzo zły tzn. taki, który wymaga natychmiastowej poprawy.

Pogarszający się stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniami i słabą jakością nawierzchni. Są one, w znacznej części, poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Konstrukcje podbudów dróg powiatowych są niedostosowane do intensywnego wzrostu natężenia ruchu pojazdów, a zwłaszcza nasilającej się tendencji zwiększania udziału w ruchu pojazdów ciężarowych.

Czynnikami mającym duży wpływ na stan techniczny dróg powiatowych, jest brak odpowiedniej wysokości środków finansowych na bieżące utrzymanie. Ogranicza to możliwość prowadzenia remontów dróg i ich wyposażenia do niezbędnego minimum.

Aby nie dopuścić do zwiększenia zniszczeń na drogach powiatowych należy podjąć działania zmierzające do poprawy ich stanu technicznego. Wykonana ogólna ocena stanu technicznego pozwala na określenie czasu przeprowadzenia niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych.

Średnia ocena stanu technicznego wszystkich 28 dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego wynosi 3,65. Można więc powiedzieć, że ogólny stan techniczny dróg powiatowych jest zadowalający.

Tab. 8. Średnia ocena ogólna dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego

ocena stanu technicznego	ilość dróg	udział procentowy w stosunku do ogólnej liczby dróg
A	4	14,3%
B	16	57,1%
C	7	25,0%
D	1	3,60%

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatu nowomiejskiego

Transport kolejowy

Przez teren powiatu nowomiejskiego przebiegają 2 linie kolejowe:

Linia kolejowa nr 9 o długości 323,393 km, łącząca stację Warszawa Wschodnia Osobowa ze stacją Gdańsk Główny. Stacje kolejowe na terenie powiatu to: Montowo i Zajączkowo Lubawskie. Na całej długości linia jest wielotorowa i zelektryfikowana. Na terenie powiatu linia przebiega na odcinku prawie 13 km. W latach 2006-2014 linia została gruntownie zmodernizowana i przystosowana do prędkości 200 km/h dla pociągów pasażerskich i 120 km/h dla pociągów towarowych. Przed modernizacją na linii obowiązywała prędkość 80-120 km/h.

Linia kolejowa nr 353 o długości 392,456 km relacji Poznań Wschód – Skandawa, przebiegająca przez województwa wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie. Stacje kolejowe na terenie powiatu to: Ostrowite koło Jabłonowa, Lipinki, Biskupiec Pomorski, Jamielnik. Linia jest w części jedno-, a w części dwutorowa. Jest też w większości zelektryfikowana (366,371 km). Na terenie powiatu linia przebiega na odcinku ponad 24 km.

Komunikacja samochodowa

W powiecie nowomiejskim na dzień 31.12.1999 r. zarejestrowanych było 14 304 pojazdów, a na dzień 31.12.2014 r. zarejestrowanych było 39 817 pojazdów.

Na terenie powiatu komunikacja między miejscowościami jest zapewniana przez następujących przewoźników:

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Iława,
- Firma – Transport Osobowy "JARZE-BUS" s.c. w Biskupcu,
- Kujawsko-Pomorski Transport Samochodów Włocławek – oddział Brodnica,
- Agencja Turystyczno-Transportowa „JUNIOR” Agnieszka Wróblewska, Nowe Miasto Lubawskie.

Ilość przewożonych osób za rok 2014 roku wynosiła: 107 129 osób, natomiast w pierwszym półroczu 2015 roku wyniosła 59 001 osób.

Na terenie powiatu nie ma linii tramwajowych, ani trolejbusowych oraz autobusowej komunikacji miejskiej.

Pozostała infrastruktura komunikacyjna

Tab. 9. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza

długość ścieżek rowerowych [km/10 tys. ludności]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	0	0	1,5	1,8	2	b/d
woj. kujawsko-pomorskie	0	0	2,2	2,4	2,7	b/d
woj. warmińsko-mazurskie	0	0	1,5	1,7	1,9	b/d
powiat iławski	0	0	2,8	2,8	4,3	b/d
powiat nowomiejski	0	0	0,3	0,3	1,2	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane

Tab. 10. Długość ścieżek rowerowych w km

długość ścieżek rowerowych w km						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
powiat iławski	0	0	26,5	26,5	40,5	b/d
powiat nowomiejski	0	0	1,5	1,5	5,3	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane

Ilość ścieżek rowerowych jest poniżej wskaźnika dla Polski i dla województwa. Nie zapewnia w żaden sposób alternatywy komunikacji (do szkoły, do pracy), ani nie umożliwi wykorzystania w celach turystycznych. Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajduje się 3,3 km ścieżek rowerowych i na terenie gminy Grodziczno 2,0 km (dane statystyczne za rok 2013).

Gospodarka wodno-ściekowa i gazownictwo

Sieć kanalizacyjna

Tab. 11. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej

długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	4 540,00	4 794,00	5 358,30	5 882,70	6 299,00	b.d.
powiat nowomiejski	80,80	81,20	98,90	116,30	136,30	b.d.
miasto Nowe Miasto Lubawskie	13,20	b.d.	b.d.	b.d.	39,80	b.d.
gmina Biskupiec	35,30	b.d.	b.d.	b.d.	35,70	b.d.
gmina Grodziczno	-	b.d.	b.d.	b.d.	-	b.d.
gmina Kurzętnik	31,10	b.d.	b.d.	b.d.	42,00	b.d.
gmina Nowe Miasto Lubawskie	1,20	b.d.	b.d.	b.d.	18,80	b.d.

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane

Sieć wodociągowa

Tab. 12. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej

długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej [km]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	907,80	934,60	937,70	957,10	964,10	b.d.
powiat nowomiejski	34,80	b.d.	b.d.	b.d.	36,50	b.d.
miasto Nowe Miasto Lubawskie	273,70	b.d.	b.d.	b.d.	283,70	b.d.
gmina Biskupiec	188,10	b.d.	b.d.	b.d.	220,50	b.d.
gmina Grodziczno	234,60	b.d.	b.d.	b.d.	235,40	b.d.
gmina Kurzętnik	179,60	b.d.	b.d.	b.d.	188,00	b.d.

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane

Tab. 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej

ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	33 916	34 577	34 713	34 881	34 973	b.d.
powiat nowomiejski	9 049	b.d.	b.d.	b.d.	9 266	b.d.
miasto Nowe Miasto Lubawskie	7 402	b.d.	b.d.	b.d.	7 600	b.d.
gmina Biskupiec	3 813	b.d.	b.d.	b.d.	4 067	b.d.
gmina Grodziczno	7 364	b.d.	b.d.	b.d.	7 618	b.d.
gmina Kurzętnik	6 288	b.d.	b.d.	b.d.	6 422	b.d.

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane

Na podstawie zebranych danych należy stwierdzić, iż długość sieci kanalizacyjnych, wodociągowych systematycznie wzrasta. Najmniej zsieciowanym terenem jest teren gminy Grodziczno (gdzie kanalizacji sanitarnej całkowicie brak), a najlepiej teren miasta Nowe Miasto Lubawskie i teren gminy Kurzętnik.

Sieć gazowa

W powiecie funkcjonuje sieć gazowa – przyłączone jest Nowe Miasto Lubawskie i Kurzętnik. W latach 2007-2008 rozpoczęto przygotowania do budowy dwóch odcinków gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300, MOP 5,5 MPa wraz z infrastrukturą towarzyszącą:

- pierwszy odcinek gazociągu relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie inwestor: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gdańsk Zakład w Bydgoszczy (długość na terenie powiatu ok. 16 km) – już funkcjonujący,
- drugi odcinek gazociągu relacji Nowe Miasto Lubawskie – Iława, inwestor: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gdańsk Zakład w Olsztynie (długość na terenie powiatu ok. 9 km). Obecnie prace są na etapie ukończenia. W kolejnych latach planowana jest budowa przyłączy. Zasilanie siecią gazową pozwoli na uzyskanie alternatywnego źródła energii cieplnej w powiecie.

Ciepłownictwo

Tab. 14. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem

sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem [GJ]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	135,12	164,48	135,77	141,54	139,61	b/d
podregion elbląski	177,14	193,85	177,67	180,33	177,29	b/d
powiat nowomiejski	-	-	24,91	34,04	173,68	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Pierwszą centralną ciepłownię w Nowym Mieście Lubawskim, będącą własnością Lubawskiej Spółki Komunalnej, uruchomiono w 2013 roku. Obecnie ciepłownia obsługuje kilkadziesiąt budynków na terenie miasta w tym kompleksy budynków spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot i domy jednorodzinne. Na terenie powiatu nie ma innej centralnej ciepłowni, która byłaby dostawcą ciepła. Na terenie gminy Grodziczno działa lokalna biogazownia, która zaopatruje sąsiadujące budynki w ciepło. Funkcjonują lokalne ciepłownie dla potrzeb spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i inni lokalni dostawcy ciepła.

Energetyka

Tab. 15. Produkcja elektryczna według źródeł ogółem

produkcja elektryczna według źródeł ogółem [GWh]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	339,6	354,1	640,8	745,6	760,4	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 16. Produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii

produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii [GWh]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	142,5	137,5	452,1	554,8	549,8	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 17. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	5,7	6,9	8	10,4	10,4	b/d
woj. warmińsko-mazurskie	42	38,8	70,6	74,4	72,3	b/d
woj. kujawsko-pomorskie	51,8	59	60,5	58,7	63,1	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Tab. 18. Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej

udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej [%]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	6,3	7,5	8,9	11,4	11,4	b/d
woj. warmińsko-mazurskie	4,3	4	13,1	15,8	15,5	b/d
woj. kujawsko-pomorskie	20,8	28,3	26,8	24,6	28,8	b/d

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się wysokim udziałem energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem, jak i w ogólnym zużyciu energii. W obu przypadkach są to wskaźniki powyżej średniej krajowej, co świadczy o wysokim potencjale województwa w tym zakresie.

Gospodarka

Powiat nowomiejski należy do słabo uprzemysłowionych. Ogółem na terenie powiatu nowomiejskiego w rejestrze REGON zarejestrowanych jest 3,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej. Na dzień 31.12.2014 r. najwięcej, bo 1022 podmioty zarejestrowanych było na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, następnie na terenie gminy Biskupiec - 590 podmiotów, dalej na terenie gminy Kurzętnik 575 podmiotów, kolejna jest gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie - 536 podmiotów. Najmniej podmiotów, bo 323, zarejestrowanych było na terenie gminy Grodziczno.

Tab. 19. Podmioty gospodarcze zarejestrowane – wpisane do REGON

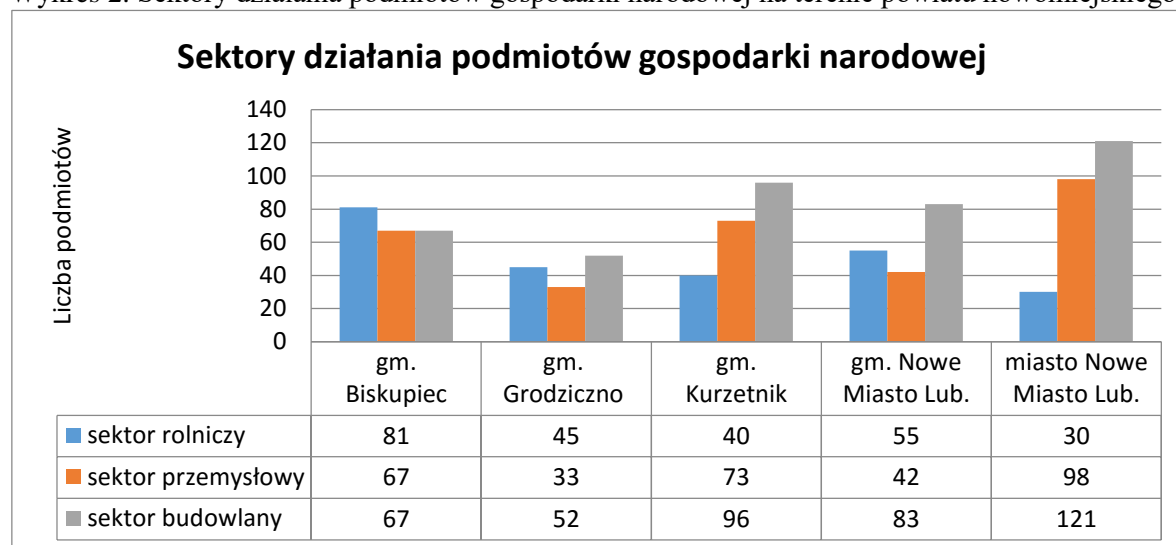
podmioty gospodarcze zarejestrowane - wpisane do REGON [10 tys. mieszkańców]						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
woj. warmińsko-mazurskie	805	819	807	827	845	854
podregion elbląski	744	762	744	760	778	789
powiat nowomiejski	625	656	630	646	669	689
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	909	966	907	893	901	919
gm. Biskupiec	533	561	549	575	590	620
gm. Grodziczno	428	441	435	471	488	501
gm. Kurzętnik	568	588	560	585	629	636
gm. Nowe Miasto Lubawskie	561	589	577	593	627	660

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca. Ostatnie publikowane dane.

W powiecie nowomiejskim na każde 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest 689 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów – 854 na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie, a najmniej podmiotów, tylko 501 na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych jest w gminie Grodziczno.

Poza miastem wszystkie gminy posiadają wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych/1000 mieszkańców poniżej wskaźnika województwa i regionu, co świadczy o słabym uprzemysłowieniu powiatu. Statystykę podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2. Sektory działania podmiotów gospodarki narodowej na terenie powiatu nowomiejskiego

Źródło: www.stat.gov.pl - Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013.

Typowo rolniczą gminą jest gmina Biskupiec, najwięcej podmiotów sektora przemysłowego występuje na terenie miasta i na terenie gminy Kurzętnik, a najmniej na terenie gminy Grodziczno. Dużą grupę podmiotów stanowią na terenie powiatu firmy branży budowlanej. Poza gminą Biskupiec jest to sektor przeważający w każdej gminie.

Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2014 r. powiat nowomiejski zamieszkiwało 44 291 mieszkańców, w tym kobiet było 22 345 kobiet, co stanowi 50,5%. Gęstość zaludnienia wyniosła 64 osoby na km². Gęstość zaludnienia dla całego województwa warmińsko – mazurskiego wynosiła 60 osób na km².

Tab. 20. Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu wg. faktycznego miejsca zamieszkania – stan na dzień 31 grudnia 2014 r.

nazwa jednostki samorządu terytorialnego	liczba mieszkańców	gęstość zaludnienia (liczba osób na 1 km ²)
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	11 180	983
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	8 108	59
Gmina Biskupiec	9 523	40
Gmina Kurzętnik	9 094	61
Gmina Grodziczno	6 386	41

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2014 r. najwięcej osób zamieszkiwało miasto Nowe Miasto Lubawskie, jednocześnie tu była największa gęstość zaludnienia. Najmniej osób zamieszkiwało gminę Grodziczno, a najmniejsza gęstość zaludnienia była na terenie gmin Biskupiec i Kurzętnik.

Tab. 21. Liczba mieszkańców w powiecie i z podziałem na gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2010-2014

nazwa jednostki samorządu terytorialnego	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Miasto Nowe Miasto Lubawskie	11 068	11 174	11 162	11 224	11 241	11 180
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	8 046	8 034	8 053	8 003	8 064	8 108
Gmina Biskupiec	9 572	9 667	9 641	9 603	9 546	9 523
Gmina Kurzętnik	8 821	8 994	9 092	9 080	9 043	9 094
Gmina Grodziczno	6 242	6 414	6 392	6 363	6 371	6 386
powiat nowomiejski	43 749	44 283	44 340	44 273	44 265	44 291

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując powyższe dane statystyczne należy stwierdzić, że liczba mieszkańców powiatu ogółem przez ostatnich pięć lat nie uległa zasadniczej zmianie, natomiast jest istotna różnica między rokiem 2009, a 2010 – wzrost o 542 osoby. Jeżeli chodzi o gminy, sytuacja wygląda podobnie, za wyjątkiem gminy Biskupiec. Porównując rok 2014 do 2009 należy zauważyć, że na terenie miasta Nowego Miasta Lubawskiego, gminy Nowe Miasto Lubawskie, Kurzętnik i Grodziczno nastąpił wzrost liczby ludności (miasto – wzrost o 112 osób, gmina NML – 62 osoby, Kurzętnik – 273 osoby, Grodziczno – 144 osoby), natomiast spadek odnotowano na terenie gminy Biskupiec (o 49 osób).

Tab. 22. Ruch naturalny w powiecie w latach 2010-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
liczba urodzeń żywych	574	623	548	550	498	491
liczba zgonów	409	414	367	431	405	385
przyrost naturalny na 1000 ludności	3,7	4,7	4,1	2,7	2,1	2,4

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższych danych wynika, że w ciągu ostatnich lat spadła liczba urodzeń, a także zgonów. Przyrost naturalny spadł z poziomu 3,7 do 2,4, ale i tak jest najwyższy w województwie warmińsko-mazurskim (przyrost naturalny w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. wyniósł zaledwie 0,6) Spadek liczby urodzeń, czyli mniejszy odsetek dzieci przy jednoczesnym zwiększaniu się ilości osób starszych (mniej zgonów) oznacza, że społeczeństwo powiatu starzeje się.

Tab. 23. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2010-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ludność w wieku przedprodukcyjnym (≤ 17 lat)	23,1%	22,9%	22,6%	22,3%	21,9%	21,5%
ludność w wieku produkcyjnym	62,5%	62,6%	62,5%	62,4%	62,5%	62,4%
ludność w wieku poprodukcyjnym	14,4%	14,4%	14,9%	15,3%	15,6%	16,1%

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Ludność w wieku przedprodukcyjnym w 2014 r. stanowiła 21,5% ogółu ludności. Dla porównania w województwie warmińsko-mazurskim było to 18,8%, w kraju – 18,0%. Ludność w wieku produkcyjnym w 2014 r. stanowiła 62,4% ogółu ludności (w województwie warmińsko-mazurskim – 64,2%, w kraju – 63,0%). Ludność w wieku poprodukcyjnym w 2014 r. stanowiła 16,1% ogółu ludności (w województwie warmińsko-mazurskim – 17,0%, w kraju – 19,0%). Oznacza to, że powiat charakteryzuje się większym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz niższym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym niż średnia województwa i krajowa. Tym niemniej należy zauważyć, że odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w powiecie nowomiejskim w 2009 r. był wyższy o 1,6%, niż w roku 2014.

Tab. 24. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób wieku produkcyjnym	60,0	59,7	60,0	60,2	59,9	60,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	62,0	62,9	66,0	68,4	71,2	74,8
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,0	23,1	23,8	24,4	24,9	25,8

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

W 2014 r. wskaźnik obciążenia demograficznego tj. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 25,8 (w województwie warmińsko-mazurskim – 26,5) W okresie od 2009 do 2014 liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób wieku produkcyjnym wzrosła o 0,3. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 12,8. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła o 2,8.

Tab. 25. Saldo migracji na pobyt stały międypowiatowych i zagranicznych wg. ekonomicznych grup wieku

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wiek przedprodukcyjny	-36	-26	- 10	- 48	-20	-39
wiek produkcyjny	-66	-94	-114	-137	-95	-124
wiek poprodukcyjny	4	5	0	-1	-1	-15

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Saldo migracji było ujemne, za wyjątkiem roku 2009, 2010 i 2011 dla grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Największy odpływ ludności dotyczył grupy osób w wieku produkcyjnym. Najbardziej mobilni są ludzie młodzi, otwarci na zmiany. Poszukują pracy w większych ośrodkach miejskich, a coraz częściej także za granicą.

Tab. 26. Prognozy dotyczące liczby ludności w powiecie nowomiejskim

	2020	2030	2040	2050
prognozowana liczba ludności	43 754	42 682	40 903	38 484

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Prognozy dotyczące spadku liczby ludności dotyczą całego kraju. Zmniejszająca się liczba urodzeń, systematyczne wydłużanie długości życia oraz wzrost znaczenia migracji, prowadzi do zmniejszenia przyrostu naturalnego, a w konsekwencji do nieodwracalnych zmian struktury populacji. W 2050 r. prognozowana liczba ludności Polski wyniesie 33 mln 951 tys. (na koniec 2014 r. wynosiła 38 mln 478 tys. osób). Oznacza to zmniejszenie liczby ludności aż o 12%. Będzie przybywać osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby w wieku 65 lat i więcej będą stanowiły prawie 1/3 populacji. W przekroju regionalnym, jedynie województwo mazowieckie utrzyma wyższe stany ludności. W pozostałych województwach, w tym także w województwie warmińsko-mazurskim, wystąpi spadek liczebności populacji (*Prognoza ludności GUS na lata 2014 – 2050, Warszawa 2014*).

Podsumowując, dane z ostatnich lat pokazują, że nie potwierdzają się powszechnie powtarzane opinie, że powiat nowomiejski zamieszkuje coraz mniejsza liczba osób. W okresie od 2009 do 2014 r. nastąpił wzrost o ponad pół tysiąca osób. Przyrost naturalny w powiecie jest najwyższy w całym województwie warmińsko-mazurskim. Jeżeli chodzi o strukturę wiekową, wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc tych które w przyszłości zasilą szeregi osób w wieku produkcyjnym, również jest wyższy, niż w województwie. Niestety w ostatnich latach obserwuje się wzrost ilości osób wieku poprodukcyjnym w stosunku do ilości osób w wieku przedprodukcyjnym. Spadek liczby urodzeń, czyli mniejszy odsetek dzieci przy jednoczesnym zwiększaniu się ilości osób starszych (mniej zgonów) oznacza, że społeczeństwo powiatu starzeje się. Rośnie liczba osób wieku poprodukcyjnym. Saldo migracji jest ujemne, co oznacza, że więcej osób migruje poza powiat. Szczególnie osoby młode, w wieku produkcyjnym migrują do większych ośrodków miejskich, a także za granicę.

Prognozy na kolejne dziesięciolecia są jeszcze bardziej niepokojące. Prognozowana liczba ludności powiatu w 2050 r. to 38 484 osoby, a więc o 5 807 osób mniej, niż stan ludności na koniec 2014 r. (spadek o 13%).

Edukacja

Kształcenie i wychowanie służą rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Zapewnienie powszechnej dostępności do szkół w celu realizacji obowiązku szkolnego i nauki należy do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Poniższa tabela przedstawia szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, działające na terenie gminy miejskiej i gmin wiejskich Powiatu Nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015:

Tab. 27. Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015

lp	nazwa szkoły i placówki oświatowej	siedziba	liczba uczniów				nauczany język	liczba nauczycieli	liczba prac. obsługi
			Przedszkole/ inna forma wychowania przedszkolnego	Oddział przed- szkolny	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum			
1	Zespół Szkół im. Władysława Jagiełły w Kurzętniku	Kurzętnik	50	78	301	151	angielski, niemiecki	46	23
2	Zespół Szkół w Marzęcicach	Marzęcice	25	42	155	161	angielski, niemiecki, rosyjski	35	14
3	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Brzoziu Lubawskim	Brzozie Lubawskie	17	24	71	-	angielski, rosyjski	15	7
4	Szkoła Podstawowa w Tereszewie	Tereszewo	23	24	150	-	angielski	17	11
5	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu	Biskupiec	-	49	212	-	angielski	32	8
6	Szkoła Podstawowa w Szwarcenowie	Szwarcenowo	-	17	64	-	angielski	15	3
7	Szkoła Podstawowa im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego w Krotoszynach	Krotoszyny	-	24	122	-	angielski	17	3
8	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łąkorzu	Łąkorz	-	15	98	-	angielski	16	3
9	Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Lipinkach	Lipinki	-	19	73	-	angielski	14	5
10	Szkoła Podstawowa w Ostrowitem	Ostrowite	-	14	59	-	angielski	14	3
11	Zespół Szkół w Bielicach Gimnazjum im. Narodów Zjednoczonej Europy w Bielicach	Bielice	-	-	-	351	angielski, niemiecki	45	7
12	Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”	Biskupiec	30	-	-	-	angielski	5	2
13	Anna Rozeńska - Przedszkole Niepubliczne „Talencik”	Bielice	36	-	-	-	angielski	4	2
14	Niepubliczne Przedszkole „Leśny Dworek”	Nowe Miasto Lubawskie	25	-	-	-	-	3	1
15	Niepubliczne Gimnazjum dla Młodzieży LOGOS (rozpoczęło działalność od 01.09.2015 r.)	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
16	Przedszkole Miejskie wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie	175	-	-	-	angielski	13	10
17	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie	-	66	365	-	angielski, niemiecki	38	13

18	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka wchodząca w skład Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej	Nowe Miasto Lubawskie	-	74	399	-	angielski, niemiecki	40	16
19	Gimnazjum im. Filomatów Nowomiejskich	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	369	angielski, niemiecki	38	9
20	Zespół Szkół w Mroczeniu	Mroczo	22	34	164	119	angielski, niemiecki, rosyjski	26 + 1 os. w punkcie przedszk.	6 + 1 os. w punkcie przedszk.
21	Zespół Szkół w Grodziczu	Grodziczno	20	40	145	159	angielski, niemiecki, rosyjski	33 + 1 os. w punkcie przedszk.	11 + 1 os. w punkcie przedszk.
22	Szkoła Podstawowa w Boleszynie	Boleszyn	-	8	50	-	angielski	9	1
23	Szkoła Podstawowa w Montowie	Montowo	-	8	53	-	angielski	15	2
24	Szkoła Podstawowa w Zajączkowie	Zajączkowo	-	13	87	-	angielski	9	3
25	Szkoła Podstawowa w Zwiniarzu	Zwiniarz	-	12	61	-	angielski	9	2
26	Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie	Bratian	43	23	152	126	angielski, niemiecki	32	15
27	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Jamielniku	Jamielnik	19	27	128	149	angielski, niemiecki	33	7
28	Szkoła Podstawowa im. Ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiździnach	Gwiździny	15	12	63	-	angielski	11	4
29	Szkoła Podstawowa w Radomnie	Radomno	-	22	70	-	angielski	11	5
30	Szkoła Podstawowa w Skarlinie	Skarlin	-	12	84	-	angielski	12	3
31	Społeczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tylicach	Tylice	15	16	66	-	angielski	15	brak danych
32	Niepubliczne Przedszkole „Magiczna Akademia”	Radomno	27	-	-	-	-	7	brak danych
33	Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Pod Wierzbą”	Mszanowo	26	-	-	-	-	1	brak danych

Źródło: Informacja uzyskana z Urzędu Miasta oraz Urzędów Gmin

Z powyższego zestawienia wynika, że do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, oddziałów przedszkolnych uczęszcza obecnie 1 241 dzieci. W szkołach podstawowych mamy 3192 uczniów, natomiast w gimnazjach: 1585. We wszystkich wymienionych podmiotach zatrudnionych jest 632 nauczycieli i 201 pracowników administracji i obsługi. W Nowym Mieście Lubawskim działa również Szkoła Muzyczna I stopnia wchodząca w skład Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej. Uczęszcza do niej 100 uczniów, z którymi pracuje 12 nauczycieli. Na uczniów opuszczających gimnazjum oraz chcące się kształcić osoby dorosłe czeka różnorodna oferta szkół ponadgimnazjalnych. Na terenie Powiatu Nowomiejskiego działają poniżej wymienione szkoły publiczne i niepubliczne:

Tab. 28. Zestawienie szkół publicznych i niepublicznych działających na terenie powiatu nowomiejskiego

lp	nazwa szkoły lub placówki oświatowej	siedziba	liczba uczniów							nauczany język	liczba nauczycieli	liczba prac. obsługi
			L.O.	ZSZ	Technikum	Technikum uzupełniające	Szkoła Policealna	L.O. dla dorosłych	Zaoczne L.O. dla dorosłych			
1	Zespół Szkół w Bielicach Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Bielice	-	61	-	-	-	-	-	angielski	24	0
2	Liceum Ogólnokształcące w Bielicach	Bielice	23	-	-	-	-	-	-	angielski, niemiecki	20	0
3	Zespół Szkół im. C.K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie	394	-	-	-	-	-	-	angielski, niemiecki, francuski	38	15
4	Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	Kurzętnik	-	332	368	11	-	-	-	angielski, niemiecki, francuski	62	11
5	Zespół Szkół Rolniczych w Kurzętniku (zakończenie działalności z dniem 31 sierpnia 2015 r.)	Kurzętnik	10	12	13	-	-	-	-	angielski, niemiecki	13	1
6	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych LOGOS	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	-	-	24	-	angielski	7	-
7	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	-	-	-	42	angielski	6	brak danych

Źródło: Informacja z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego oraz Urzędu Gminy Biskupiec

Do wyżej wymienionych szkół uczęszcza łącznie 1 290 uczniów i słuchaczy. W liceach kształcą się 427 uczniów, w liceach dla dorosłych 66 osób. Do szkół zawodowych uczęszcza 786 uczniów i 11 słuchaczy. We wszystkich szkołach pracuje łącznie 170 nauczycieli i 27 pracowników obsługi.

Z informacji Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego wynika, że w roku szkolnym 2012/2013 na 548 absolwentów gimnazjów 323 wybrało szkoły ponadgimnazjalne, dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski. W roku szkolnym 2013/2014 liczba ta wyniosła 333 na 559 absolwentów, natomiast w roku 2014/2015: 317 na 532 absolwentów. We wszystkich wymienionych latach do szkół ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski przychodziło około 59% absolwentów gimnazjów.

Dla rozwoju powiatu szczególnie ważne jest to, by jak największa liczba uczniów gimnazjów przysłała do szkół prowadzonych przez Powiat Nowomiejski.

Szkoły prowadzone przez Powiat Nowomiejski powinny być i są atrakcyjne ze względu na wyniki nauczania uzyskiwane przez uczniów. Poniżej zostały przedstawione wyniki matur w latach 2012-2014. Zawsze są one bliskie średniej wojewódzkiej i krajowej, a w niektórych latach nawet wyższe.

Tab. 29. Zestawienie wyników matur w szkołach powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014

rok	Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim		Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku		% zdawalności matur w woj. warm.-maz.		% zdawalności w skali kraju	
	Liceum Ogólnoksz.	Techn.	Techn.	Techn. uzup.	Liceum Ogólnoksz.	Techn.	Liceum Ogólnoksz.	Techn.
2012	93,1 %	73,9 %	64%	38%	92%	75%	93%	78%
2013	92,1 %	90 %	63%	0%	93%	79%	94%	81%
2014	93,2 %	84,2 %	66%	0%	86%	66%	89%	71%

Źródło: Informacja uzyskana z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego na podstawie danych Centralnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

Tab. 30. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014 [% zdawalności]

rok	Technikum*	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	% zdawalności w skali kraju	
			technikum	zasadnicza szkoła zawodowa
2012	61,1%	93,3%		
			63,93%	81,18%
2013	68,9%	84,3%	74,53%	92,44%
2014	60,5%	100%	71,97%	91,78%

Źródło: Informacja uzyskana z Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego na podstawie danych Centralnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na podobnym poziomie utrzymują się wyniki egzaminów zawodowych zdawanych przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Nowomiejski.

Działalność wspomagającą edukację zapewnia Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji. W jego skład oprócz poradni psychologiczno-pedagogicznej wchodzi również biblioteka pedagogiczna. Zatrudnionych jest tam 11 pracowników pedagogicznych i 6 pracowników niepedagogicznych. Dodatkowo na terenie Powiatu Nowomiejskiego działają następujące niepubliczne placówki oświatowe: Centrum Edukacyjne „WIEDZA”, Placówka Kształcenia Ustawicznego „LOGOS”, Ośrodek Kształcenia Zawodowego „Edukacja”, Ośrodek Szkolenia Zawodowego, WAR-MOTOR.

Rynek pracy

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Mieście Lubawskim na dzień 31.12.2014 r. zarejestrowanych było 3 122 bezrobotnych (w tym 1 880 kobiet). Bezrobotni z prawem do zasiłku to 538 osób (w tym 275 kobiet). Stopa bezrobocia rozumiana jako stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie, na terenie Powiatu Nowomiejskiego na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 19,8%. Jak wynika z poniższej tabeli w powiecie występuje duży wskaźnik bezrobocia w stosunku do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim, czy w kraju.

Tab. 31. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2009-2014

jednostka	grudzień 2009	grudzień 2010	grudzień 2011	grudzień 2012	grudzień 2013	grudzień 2014
powiat nowomiejski	19,3	19,8	21,3	22,2	23,8	19,8
województwo warmińsko-mazurskie	20,2	20,0	20,1	21,2	21,7	18,9
Polska	11,9	12,4	12,5	13,4	13,4	11,5

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Tab. 32. Liczba bezrobotnych w okresie 2009-2014

rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
2009	3 066	1 625
2010	3 162	1 780
2011	3 494	2 028
2012	3 595	2 046
2013	3 899	2 235
2014	3 122	1 880

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Jak wynika z danych, zawartych w powyższej tabeli, od roku 2009 liczba bezrobotnych cały czas rosła. Dopiero w 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych. Największą liczbę bezrobotnych zanotowano w roku 2013 i wyniosła ona 3899 osoby, a najmniejszą w roku 2009 – 3 066 osób. Zauważyć można również, że ponad połowa liczby bezrobotnych to kobiety.

Terytorialne natężenie bezrobocia

Poniższe zestawienie przedstawia zróżnicowanie zarejestrowanych osób bezrobotnych z podziałem na poszczególne gminy na dzień 31.12.2014 r.:

- gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie – 679 osób (w tym 410 kobiet),
- gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie – 595 osób (w tym 356 kobiety),
- gmina Biskupiec – 897 osoby (w tym 550 kobiet),
- gmina Grodziczno – 402 osoby (w tym 210 kobiet),
- gmina Kurzętnik – 549 osób (w tym 354 kobiety).

Jak wynika z powyższych informacji największa liczba bezrobotnych zamieszkuje gminę Biskupiec i stanowi 28,73% wszystkich zarejestrowanych. Należy zauważyć, że największa liczba bezrobotnych kobiet również jest na terenie gminy Biskupiec.

Wiekowy rozkład bezrobocia

Tab. 33. Bezrobotni wg wieku

wiek	rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
18-24	2009	866	464
	2010	926	536
	2011	1053	627
	2012	943	551
	2013	1 005	590
	2014	744	459
25-34	2009	861	484
	2010	900	543
	2011	996	613
	2012	1 060	654
	2013	1 112	674
	2014	900	592
35-44	2009	586	337
	2010	601	356
	2011	684	420
	2012	776	461
	2013	812	500
	2014	661	438
45-54	2009	585	295
	2010	548	287
	2011	542	296
	2012	569	303
	2013	659	344
	2014	494	262
55 i więcej	2009	168	45
	2010	187	58
	2011	219	72
	2012	247	77
	2013	311	127
	2014	323	129

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

W latach 2009-2014 najczęściej bezrobotnych to osoby w wieku 25-34 lat, natomiast najmniej bezrobotnych to osoby w wieku 55 lat i więcej.

Tab. 34. Bezrobotni wg. wykształcenia

wykształcenie	rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
wyższe	2009	128	88
	2010	181	139
	2011	222	175
	2012	219	167
	2013	214	168
	2014	194	139
policealne i śr. zawodowe	2009	556	365
	2010	581	397
	2011	691	483
	2012	721	515
	2013	774	540
	2014	627	472
średnie ogólnokszt.	2009	337	217
	2010	336	239
	2011	407	281
	2012	353	242
	2013	438	295
	2014	337	249
zasadnicze zawodowe	2009	1136	503
	2010	1094	527
	2011	1160	586
	2012	1333	656
	2013	1372	718
	2014	1082	588
gimnazjalne i poniżej	2009	909	452
	2010	970	478
	2011	1040	503
	2012	969	466
	2013	1101	514
	2014	882	432

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Najwięcej osób bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze, a najmniej bezrobotnych jest z wykształceniem wyższym.

Osoby bezrobotne niepełnosprawne

Tab. 35. Osoby bezrobotne niepełnosprawne

rok	liczba bezrobotnych ogółem	liczba bezrobotnych kobiet
2009	193	98
2010	185	106
2011	212	119
2012	254	141
2013	289	151
2014	220	125

Źródło: Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy

Najwięcej osób bezrobotnych niepełnosprawnych zanotowano w roku 2013, a najmniej w roku 2010.

Aktywność społeczna

Ważnym ogniwem funkcjonowania społeczności lokalnej są organizacje pozarządowe działające na rzecz dobra publicznego. Stowarzyszenia i fundacje podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców, dlatego współpraca organizacji pozarządowych z jednostką samorządu terytorialnego poprawia jakość życia mieszkańców naszego powiatu. Jednocześnie priorytetem samorządu powiatu nowomiejskiego jest służenie mieszkańcom oraz działającym na terenie powiatu organizacjom pozarządowym w ramach posiadanych zasobów i kompetencji w sposób jak najbardziej skuteczny.

Partnerstwo między strefą administracji publicznej i sektorem organizacji pozarządowych sprzyja budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca z organizacjami o różnorodnym spektrum działania przyczynia się do lepszego rozpoznawania występujących potrzeb oraz zastosowania nowatorskich i skuteczniejszych sposobów ich zaspokajania.

W Starostwie Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim istnieje stanowisko Pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych, do którego zadań zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym, należy: utrzymywanie bieżących kontaktów pomiędzy samorządem powiatowym i sektorem pozarządowym, koordynacja współpracy z organizacjami pozarządowymi, prowadzenie spraw związanych ze zlecaniem zadań publicznych organizacjom pozarządowym, prowadzenie doradztwa organizacyjno-prawnego dla organizacji pozarządowych, opracowywanie i realizacja programu współpracy powiatu nowomiejskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami określonymi w ustawie *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, opracowywanie zasad konsultowania i konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w ustawie *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Analizując dane z lat 2009-2014 można stwierdzić, że wzrasta ilość nowych organizacji pozarządowych. Obecnie jest ich 177.

Tab. 36. Liczba stowarzyszeń w powiecie nowomiejskim

wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stowarzyszenia zarejestrowane w KRS	75	77	87	93	98	102
Fundacje	1	1	1	1	1	4
Stowarzyszenia zwykłe	0	0	1	3	3	4
Stowarzyszenia kultury fizycznej	8	9	9	9	9	9
Uczniowskie Kluby Sportowe	21	22	22	21	20	20
Ochotnicze Straże Pożarne	42	42	42	42	42	42
razem	147	151	162	169	173	181

Źródło: Dane Pełnomocnika Zarządu ds. organizacji pozarządowych

Liczba stowarzyszeń w powiatach sąsiadujących:

- powiat iławski – 315,
- powiat ostródzki – 298,
- powiat brodnicki – 159.

Organizacje korzystają z dotacji przedmiotowych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych finansowanych z budżetu powiatu.

Tab. 37. Zestawienie liczby organizacji korzystających z dotacji oraz kwot dotacji w latach 2009-2014

rok	ilość złożonych ofert	ilość wybranych ofert	łączna kwota dotacji w zł
2009	21	15	63 850
2010	18	15	63 300
2011	21	16	65 000
2012	19	17	32 200
2013	23	13	15 000
2014	18	14	23 000

Źródło: Dane Pełnomocnika Zarządu ds. organizacji pozarządowych

Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Kultura

Na terenie Powiatu Nowomiejskiego działa wiele placówek kulturalnych. Wśród nich wymienić można: Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku, Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu, Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie, Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim, Wiejski Dom Kultury w Łąkorzu oraz liczne biblioteki i świetlice wiejskie. Prowadzą one działalność na rzecz lokalnej społeczności, aktywizują różne środowiska. Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego.

Tab. 38. Wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego

l.p.	Nazwa/typ placówki kulturalnej	Siedziba/ilość
1	Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku	Kurzętnik
2	Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzętniku	Kurzętnik
3	Gminna Biblioteka Publiczna w Grodzicznie	Grodziczno
4	Biblioteka Publiczno-Szkolna w Boleszynie (filia)	Boleszyn
5	Biblioteka Publiczno-Szkolna w Mrocźnie (filia)	Mroczo
6	Biblioteka Publiczno-Szkolna w Zwiniarzu (filia)	Zwiniarz
7	Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu	Biskupiec
8	Wiejski Dom Kultury w Łąkorzu	Łąkorz
9	Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim	Nowe Miasto Lubawskie
10	Biblioteka Miejska w Nowym Mieście Lubawskim (pełni funkcje biblioteki powiatowej)	Nowe Miasto Lubawskie
11	Gminne Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Mszanowie	Mszanowo
12	Biblioteka Szkolna w Bratianie	Bratian
13	Biblioteka Publiczna w Gwizdzinach	Gwizdliny
14	Biblioteka Publiczna w Jamielniku	Jamielnik
15	Biblioteka Szkolna w Radomnie	Radomno
16	Biblioteka Publiczna w Skarlinie	Skarlin
17	Biblioteka Szkolna w Tylicach	Tylice
18	Świetlice Wiejskie w Gminie Biskupiec	9
19	Świetlice Wiejskie w Gminie Grodziczno	15
20	Świetlice Wiejskie w Gminie Kurzętnik	17
21	Świetlice Wiejskie w Gminie Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie	13

Źródło: *Urząd Miejski i Urzędy Gmin*

Przy Miejskim Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim działają między innymi: Muzeum Ziemi Lubawskiej, Chór „Harmonia” i Chór „Cantamus”.

W powiecie nowomiejskim utworzono kilka prężnie działających orkiestr dętych: w Grodzicznie istnieje Parafialno-Gminna Młodzieżowa Orkiestra Dęta, w Kurzętniku i Nowym Mieście Lubawskim działają Młodzieżowe Orkiestry Dęte.

Na szczególną uwagę zasługują cykliczne imprezy kulturalne. Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku organizuje między innymi: Przegląd Pieśni Religijnej, Międzywojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych, Kurzętnickie Impresje Orkiestr Dętych, Koncert Noworoczny, Zakochane Melodie, Reggae Blues Festiwal.

Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim organizuje w szczególności: Międzywojewódzki Festiwal Pieśni i Piosenki Patriotycznej, Międzywojewódzki Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Festiwal Sztuki Współczesnej „Nowe Ciepło”, Spotkanie z poezją dziecięcą, Kolędowa szansa na sukces, Pokazy mody, Muzyczne koncerty w Ogrodzie Róż.

Gminne Centrum Kultury w Mszanowie organizuje cykliczne imprezy, m.in.: Bratiańską Noc Kabaretową, przegląd zespołów seniorów „Zawsze Młodzi”, dożynki gminne.

Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu organizuje Święto Gęsi, dożynki gminne oraz Wielką Orkiestrę Świętecznej Pomocy. Działa przy nim Klub Seniora, posiadający zespół wokalny oraz Świetlica dla dzieci.

W Gminie Biskupiec przy Szkole Podstawowej w Lipinkach prężnie działa Grupa Cyrkowa „Heca”. W Łąkorzu działa Stowarzyszenie Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego, które troszczy się o miejscowe Muzeum Lokalne, zabytkową kuźnię i wiatrak typu holenderskiego. Zabytki te związane z kulturą materialną regionu są przykładem kultywowania tradycji, zwyczajów i historii regionu.

Przy wszystkich typach szkół w Powiecie Nowomiejskim działają teatrzyki oraz zespoły szkolne między innymi: Teatr „Brzdąc” przy Szkole Podstawowej w Skarlinie, zespół „Szpila” przy Zespole Szkół w Mrocznie, grupa teatralno-kabaretowa „Fantazja” przy Zespole Szkół Zawodowych w Kurzętnik.

Starostwo Nowomiejskie jest promotorem oraz organizatorem imprez kulturalnych. Do imprez cyklicznych należą przede wszystkim Powiatowe Przeglądy Widowisk Bożonarodzeniowych i Zapustnych. Ponadto Starostwo jest współorganizatorem wielu przedsięwzięć kulturalnych i oświatowych w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie powiatu, np. konkursy „O złote pióro Starosty”, Konkurs Wiedzy Pożarniczej, Książka Moich Marzeń, Las i Jego Mieszkańcy, Powiatowy Konkurs Ortograficzny, Warmińsko-Mazurski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny, Konkurs Wiedzy o Obronie Cywilnej czy Powiatowy Sejmik Ekologiczny. W imprezach powiatowych biorą udział zespoły ze szkół oraz placówek kulturalnych z gmin Powiatu Nowomiejskiego.

Sport

Na terenie powiatu działa 20 uczniowskich klubów sportowych i 9 stowarzyszeń kultury fizycznej, których celem jest rozpowszechnianie sportu i kształtowanie właściwych nawyków sportowych. Starostwo Powiatowe i Urzędy Gmin realizują zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki. Podejmowane działania są często kompatybilne z Regulaminem Szkolnych Imprez Sportowych Warmińsko-Mazurskiego Szkolnego Związku Sportowego w Olsztynie oraz Kalendarzem Imprez Sportowo-Rekreacyjnych Warmińsko-Mazurskiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. W Starostwie Powiatowym koordynowaniem i propagowaniem sportu zajmuje się Wydział Oświaty, Kultury i Promocji, który realizuje zawody powiatowe wpisujące się również w Regulamin Szkolnych Imprez Sportowych, którego autorem jest Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy w Olsztynie. Powiat jest też współorganizatorem imprez wojewódzkich.

Do cyklicznie organizowanych imprez sportowych i rekreacyjnych należą między innymi: Halowe Zawody skoku wzwyż i pchnięciu kulą, turnieje piłki nożnej na „Orlikach” o puchar Premiera RP. W ramach programu „Mały Mistrz” imprezy sportowo-rekreacyjne dla klas I-III szkół podstawowych „Jestem sprawny na 6”, Wojewódzkie Halowe Turnieje piłki nożnej dziewcząt i chłopców szkół podstawowych, gimnazjalnych, Lekkoatletyczna Powiatowa Olimpiada Dzieci. Powiat Nowomiejski jest współorganizatorem Ogólnopolskich Biegów Grunwaldzkich.

Działalność powyższa możliwa jest dzięki istniejącej infrastrukturze, na którą składają się między innymi: hala sportowa i cztery boiska Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim, Stadion Sportowy w Kurzętniku, Centrum Turystyczne w Ostaszewie, Ośrodek Wypoczynkowy „Hartek”, 29 różnego typu boisk np. wiejskie, wielofunkcyjne, przyszkolne, 7 boisk typu „Orlik”, 10 hal sportowych, 3 ścieżki i trasy rowerowe, 2 siłownie zewnętrzne oraz 69 placów zabaw dla dzieci i młodzieży.

Turystyka i rekreacja

Powiat nowomiejski posiada dość duże walory turystyczne. W większości leży na historycznej Ziemi Lubawskiej, z którą nierozwalnie wiążą się jej dzieje.

Na uwagę i ochronę dziedzictwa kulturowego zasługuje wiele, często bezcennych zabytków, w szczególności obiektów sakralnych – kościołów. Na terenie Powiatu znajduje się wiele zespołów dworskich np. na terenie gminy Kurzętnik: w Krzemieniewie i Kurzętniku oraz w Wawrowicach.

Z architektury średniowiecznej zachowały się, oprócz kościołów, ruiny gotyckiego zamku biskupiego z przełomu XIII i XIX wieku w Kurzętniku, czy resztki murów i baszty obronne w Nowym Mieście Lubawskim.

Z budownictwa mieszkaniowego zachowała się zwarta zabudowa (znacznie przebudowana w ostatnich latach, typowa dla architektury małomiasteczkowej z końca XIX wieku i I poł. XX wieku w Kurzętniku. Ponadto zachowały się budynki użyteczności publicznej (szkoły, leśniczówki, karczmy, budynki pocztowe), zabytki techniki i kultury materialnej: kuźnie (Łąkorz) czy młyny wodne (Bratian, Lorki, Rynek).

Ogólna ilość obiektów zabytkowych znajdujących się w ewidencji poszczególnych gmin powiatu nowomiejskiego wynosi 1 688. W ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się łącznie 108 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Obok obiektów historycznych największą atrakcją turystyczną regionu jest przyroda. Na terenie powiatu znajdują się znane i cenione w kraju szlaki wodne, a także piesze.

Szlak wodny rzeki Drwęcy. Licząca 207 km Drwęca jest spławna na niemal całej swej długości. Szlak Drwęcy często przedłużany jest jeszcze o dziesięciokilometrowy odcinek Wisły do centrum Torunia.

Szlak wodny rzeki Wel. Licząca 95,8 km rzeka Wel jest jednym z najatrakcyjniejszych szlaków kajakowych na pojezierzach. Główną atrakcją szlaku jest szereg odcinków o charakterze górskim, gdzie rzeka osiąga stosunkowo duży spadek, występują liczne bystrza i inne trudności.

Szlak wodny rzeki Strugi. Niewielka Struga, zwana też Struga Radomno lub Ruda, wypływa z mokradła położonego w lasach na południe od Iławy. Liczy łącznie ok. 15,7 km długości i jest spławna od Jeziora Łąckiego.

Szlak wodny rzeki Skarlanki. Mająca 37 km długości Skarlanka jest głównym ciekim malowniczego Pojezierza Brodnickiego, odwadniającym większość jego jezior. Tworzy też malowniczy szlak kajakowy, którego początek znajduje się na Jeziorze Skarlińskim.

Szlak wodny rzeki Kakaj. Ok. 17-kilometrowa trasa prowadzi do rzeki Osy przez jeziora Gryźliny, Studa, położone na granicy gminy Biskupiec, Moszyska i Przedsień, a dalej Kakaj, Dębno i Wielki Staw.

Szlak pieszy żółty. Szlak żółty (w rejestrach PTTK oznaczony jako TO-231) prowadzi z Torunia, wzdłuż doliny Drwęcy, przez Pojezierze Brodnickie do Radomna, skąd jego przedłużenie prowadzi na teren Pojezierza Iławskiego. Szlak żółty jest fragmentem szlaku europejskiego łączącego Niemcy i Litwę, który oznaczony jest w międzynarodowych spisach kodem E-11, a przez teren Polski wiedzie od Słubic po Ogrodniki.

Szlak pieszy czerwony. W rejestrach PTTK oznaczony jako TO-2215. Jest to szlak pieszy łączący Nowe Miasto Lubawskie z opisanym wyżej żółtym szlakiem doliny Drwęcy, a poprzez ten szlak z Pojezierzem Brodnickim i Pojezierzem Iławskim. Szlak prowadzi z Nowego Miasta Lubawskiego do Radomna i liczy ok. 13 km.

Szlak Jakubowy. Iława–Nowe Miasto Lubawskie (Katarzynki–Radomno–Chrośle–Nowy Dwór–Nawra–Nowe Miasto Lubawskie) – odcinek 25 km oraz Nowe Miasto Lubawskie–Bachotek (Kurzętnik–Lipowiec–Lipowiec Rumunki) – odcinek 24 km.

Ponadto na terenie powiatu znajduje się wiele gospodarstw agroturystycznych. Turyści mogą korzystać w nich z wędkowania, żeglowania, kajakarstwa, jazdy konnej, wędrowek pieszych, jazdy rowerowej oraz lokalnych przysmaków regionalnych.

Zdrowie

Na terenie powiatu nowomiejskiego świadczenia zdrowotne zabezpieczane są przez podmioty lecznicze i praktykę zawodową. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w 2014 r. znajdowało się 59 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Głównym podmiotem działającym w zakresie opieki zdrowotnej na terenie powiatu jest Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o. o.

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. zapewnia stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Świadczy usługi w oparciu o centralną izbę przyjęć, oddział chorób wewnętrznych liczący 39 łóżek, oddział chorób dziecięcych liczący 19 łóżek, oddział chirurgii ogólnej liczący 28 łóżek, oddział ginekologiczno-położniczy liczący 26 łóżek, oddział noworodkowy liczący 16 łóżek, oddział urologii jednego dnia, z 1 łóżkiem. Zgodnie ze sprawozdaniem z działalności Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. nastąpił wzrost liczby udzielonych porad ambulatoryjnych i pacjentów przyjętych do szpitala w stosunku do roku 2013. Z informacji dotyczącej działalności centralnej izby przyjęć wynika, że w 2014 r. udzielono 13 587 porad ambulatoryjnych, 6 665 pacjentów przyjęto do szpitala. Analogicznie w roku 2013 liczba ta wynosiła 12 920 udzielonych porad oraz 6434 przyjętych pacjentów. Na wszystkich oddziałach łączna liczba osób leczonych wyniosła w 2014 r. 6 593 i zwiększyła się w stosunku do roku 2013 o 89 pacjentów. Zmalała natomiast liczba zabiegów operacyjnych. W roku 2013 wykonano ich 2 027, a w 2014 roku – 1 467.

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. świadczy również ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w następujących poradniach: poradni onkologicznej, poradni neonatologicznej, poradni chirurgicznej, poradni logopedycznej, poradni urologicznej, poradni diabetologicznej. Do 31 października 2014 r. funkcjonowała również poradnia kardiologiczna. Łącznie we wszystkich poradniach udzielono 24 800 porad. W stosunku do roku 2013 wzrosła liczba udzielanych porad o 2 669.

W pracowni endoskopii (gastroskopia i kolonoskopia) wykonano 2002 badania. Porównując rok 2013 i 2014 nastąpił wzrost o 200 badań. Zwiększyła się również o 15 039 liczba badań wykonywanych w 2014 roku w laboratorium diagnostycznym i wyniosła ona 220 451.

Ratownictwo medyczne zabezpiecza karetka specjalistyczna stacjonująca w Nowym Mieście Lubawskim oraz karetka podstawowa stacjonująca w Biskupcu. Szpital realizuje transport sanitarny pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

Świadczenia zdrowotne w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w poradni gruźlicy i chorób płuc realizował MEDICAL Nowe Miasto Lubawskie Sp. z o.o. W 2014 roku obsłużono 2 189 pacjentów (*źródło: sprawozdanie z działalności MEDICAL Nowe Miasto Lubawskie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.*). Obecnie (w sierpniu 2015 r.) spółkę połączono ze Szpitalem Powiatowym Sp. z o.o.

Z danych uzyskanych z Biuletynów Ochrony Zdrowia Województwa Warmińsko-Mazurskiego wynika, że najczęstszą przyczyną zgonów w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012 są choroby układu krążenia oraz nowotwory złośliwe. Na trzecim miejscu występują choroby układu oddechowego. Zestawienie danych ilościowych pokazuje poniższa tabela.

Tab. 39. Zestawienie danych ilościowych wg najczęstszych przyczyn zgonów

najczęstsze wybrane przyczyny zgonów w woj. warmińsko-mazurskim	zarejestrowane w roku 2010	zarejestrowane w roku 2011	zarejestrowane w roku 2012
Nowotwory złośliwe	3 451	3 310	3 540
Choroby układu krążenia	5 333	5 089	5 240
Choroby układu oddechowego	1 508	954	858

Źródło: Biuletyny Ochrony Zdrowia Województwa Warmińsko Mazurskiego

Informację o sytuacji epidemiologicznej przedstawia Raport o Stanie Sanitarnym Powiatu Nowomiejskiego za 2014 r. Z informacji w nim przedstawionych wynika, że sytuację epidemiologiczną chorób należy w roku 2014 uznać za dobrą. W roku 2014 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim zgłoszono 786 zachorowań na choroby zakaźne, z czego hospitalizowano 227 przypadków. W ramach nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami przeprowadzono 107 dochodzeń epidemiologicznych. Dochodzenia dotyczyły zgłoszonych przez lekarzy do Powiatowej Stacji takich zachorowań jak m.in.: salmonellozy, zatrucia jadem kiełbasianym, wirusowe zapalenie opon mózgowych, boreliozy, neuroboreliozy, krztuśca, zachorowań i nosicielstwa wirusowego zapalenia wątroby typu B i C oraz w przypadkach narażenia osób na zakażenie wirusem wścieklizny, czyli głównie pogryzień przez zwierzęta.

Nie odnotowano zgonów na choroby zakaźne, ani ognisk zatruc pokarmowych. Tabela nr 40 przedstawia zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych i ich wskaźniki zapadalności, czyli liczbę zachorowań w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców, u dzieci do lat 2 w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców w latach 2012-2014.

Tab. 40. Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie nowomiejskim w latach 2012-2014

kod ICD-10	jednostka chorobowa	2012*		2013**		2014***	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A 09	Biegunki ogółem	99	218,4	86	189,09	90	198,5
	Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat	33	253,3	28	221,34	33	267,63
A08.0	Rotawirusy	39	86,0	65	142,92	91	200,7
A 08.0- 4	Wirusowe zak. jelitowe u dzieci do lat 2	29	222,6	48	379,44	49	397,4
A 08.2- 3	Wirusowe zak. jelitowe inne określone (adenowirusy)	11	24,3	16	35,18	17	37,49
A04. 4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - <i>E. coli</i> inną	16	35,3	28	61,56	17	37,49
A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	-	-	6	13,19	6	13,23
A04.8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe, inne określone	-	-	7	15,39	7	15,43
A 02.0	Salmonelloza – zatrucia pokarmowe	8	17,6	16	35,18	11	24,9
A 02.2-8	Salmonelloza – inne zakażenia pozajelitowe	1	2,2	-	-	-	-
A 05.1	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - jadem kielbasianym	-	-	-	-	1	2,2
A 46	Róża	8	17,6	4	8,79	1	2,2
A 38	Płonica	47	103,7	26	57,16	21	46,31
B 01	Ospa wietrzna	256	564,7	195	428,76	338	745,47
B 06	Różyczka	5	11,0	18	39,57	6	13,23
B 26	Świnka	3	6,6	6	13,19	8	17,64
A 69.2	Borelioza	10	22,0	14	30,78	18	39,7
G 01	Neuroborelioza	-	-	2	4,39-	4	8,82
A39.1-4	Choroba meningokokowa - posocznica	-	-	1	2,19	-	-
G 03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	-	-	-	-	1	2,2
A 87.2	Limfocytarne ZOMR	1	2,2	-	-	-	-
A 87.9	Wirusowe nie określone ZOMR	1	2,2	-	-	-	-
A40.3	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - posocznica	-	-	1	2,19	-	-
A 37	Krztusiec	4	8,8	-	-	4	8,82
B 16	WZW B - ostre	-	-	-	-	2	4,4
B 18.0-1	WZW B - przewlekłe	-	-	1	2,19	1	2,2
B 18.2	WZW C	4	8,8	2	4,39	1	2,2
A 54	Rzeżączka	-	-	-	-	1	2,2
Z 20.3/	Szczepienia p/wścieklicznie	6	13,2	4	8,79	5	11,02
J 10, J 11	Podejrzenie grypy	2	4,4	616	1354,47	70	154,38

*wskaźnik zapadalności za rok 2012 wg liczby ludności na dzień 30.06.2012 r. tj. 45 331, dzieci do lat 2 – 1 303

**wskaźnik zapadalności za rok 2013 wg liczby ludności na dzień 30.06.2013 r. tj. 45 479, dzieci do lat 2 – 1 265

***wskaźnik zapadalności za rok 2014 wg liczby ludności na dzień 30.06.2014 r. tj. 45 340, dzieci do lat 2 – 123

zach. – zachorowalność

zap. - zapadalność

Źródło: Raport o Stanie Sanitarnym Powiatu Nowomiejskiego za 2014 r.

Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego należy do zadań wielu organów i jednostek administracji, a także spoczywa na organizacjach społecznych i na samych obywatelach. W aspekcie administracyjnym, jednym z najważniejszych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne na poziomie lokalnym, jest powiat.

W celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań w zakresie porządku publicznego oraz bezpieczeństwa obywateli, powołano Komisję Bezpieczeństwa i Porządku, której przewodniczy starosta. Do jej zadań należy między innymi przygotowanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Program taki został opracowany i przyjęty do realizacji na lata 2009–2015. Komisja współpracuje z samorządami gminnymi, których reprezentanci uczestniczą w jej posiedzeniach (minimum 4 razy w ciągu roku).

W celu doraźnego rozwiązywania problemów związanych z bezpieczeństwem funkcjonuje Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, stanowiący w tym zakresie sztab starosty. Na posiedzeniach zespołu są omawiane i uzgadniane działania związane z bezpieczeństwem publicznym. Podobne zespoły funkcjonują w gminach. Cyklicznie (raz na 4 lata) starosta jest organizatorem ćwiczeń powiatowych w zakresie realizacji zadań obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej. W ćwiczeniach biorą udział powiatowe służby, inspekcje i straże oraz samorządy gmin, jeśli wyrażą taki akces. Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego przynajmniej raz w roku przeprowadza ćwiczenia polegające na przeprowadzeniu gry symulacyjnej.

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Starostą Nowomiejskim, a Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej utworzono Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK), które funkcjonuje całodobowo w pomieszczeniach Komendy Powiatowej PSP. Zgodnie z zawartym porozumieniem PCZK pracuje w oparciu o zasoby kadrowe Wydziału Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego (w godzinach pracy Starostwa Powiatowego) i Stanowisko Kierowania KP PSP (godziny popołudniowe i nocne oraz dni wolne od pracy). Podstawowe zadania PCZK to:

- pełnienie całodobowych dyżurów w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego,
- współdziałanie z Centrami Zarządzania Kryzysowego organów administracji publicznej wojewody, sąsiednich powiatów i gmin powiatu nowomiejskiego,
- pełnienie nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem systemu wykrywania, alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze humanitarne,
- dokumentowanie działań podejmowanych przez Centrum,
- podejmowanie działań w zakresie monitoringu, planowania, reagowania i usuwania skutków zagrożeń na terenie powiatu w tym m.in. przygotowywanie ostrzeżeń, komunikatów dla środków masowego przekazu,
- przekazywanie informacji o zdarzeniach do Wojewódzkiego CZK.

PCZK przekazuje do gmin informacje o poważniejszych zdarzeniach i zagrożeniach mogących wystąpić na terenie powiatu oraz jak postępować w takich przypadkach, natomiast gminy są odpowiedzialne za informowanie mieszkańców. Obecnie wszystkie gminy korzystają z systemu

powiadamiania przez SMS. Dotyczy to mieszkańców zarejestrowanych w tym systemie. Aplikacja taka jest darmowa dla wszystkich, wystarczy zarejestrować się w systemie. Dodatkowo, w ramach projektu Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji funkcjonuje bardzo przydatna, bezpłatna aplikacja na smartfony tzw. Regionalny System Ostrzegania (RSO), dotycząca terenu całego kraju. Rolą samorządów i instytucji do tego powołanych jest informowanie o takich możliwościach, ponieważ nadal zbyt mało osób z tego korzysta w życiu codziennym.

Obowiązkiem powiatu oraz gmin jest posiadanie dokumentacji dotyczącej procedur postępowania na wypadek wystąpienia zagrożeń i zdarzeń kryzysowych. Tworzone są plany zarządzania kryzysowego na poszczególnych szczeblach (w systemie co 2 lata). Plany te wymagają ciągłej aktualizacji. Na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym w budżecie powiatu jest zabezpieczona rezerwa celowa, która jest uruchamiana w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

W ramach systemu zarządzania kryzysowego, na terenie powiatu zgromadzono 16 tys. worków na wypadek zagrożenia podtopieniami. W dyspozycji powiatu znajduje się również 46 szt. plandek w celu zabezpieczenia dachu na wypadek wichury czy po pożarze. Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim posiada dobrze wyposażony magazynek przeciwpowodziowy na wypadek zdarzeń związanych z podtopieniami, ale nie tylko. Niewielkie zasoby posiadają również Urzędy Gmin w Kurzętniku i Grodzicznie.

Współpracę powiatowych służb, inspekcji i straży na terenie powiatu należy ocenić dobrze. Starosta jest ich zwierzchnikiem, a w związku z tym, że w skład Zespołu wchodzi kierownicy wszystkich służb, a więc osoby decyzyjne, koordynacja działań stoi na wysokim poziomie i jest pozytywnie oceniana podczas ćwiczeń.

Przestępstwa kryminalne

W 2014 r. na terenie powiatu nowomiejskiego stwierdzono ogółem 659 przestępstw. Wszczętych postępowań było 704. Dla porównania w roku 2013 odnotowano 702 przestępstwa, wszczęto 729 postępowań, a w 2012 stwierdzono 777 przestępstw, wszczęto 754 postępowania. Wykrywalność przestępstw przedstawiała się następująco: w 2014 r. - 77,1%, w 2013 r. - 79,7%, w 2012 r. - 80,1%.

W 2014 r. powiat nowomiejskim znajdował się na 4 miejscu w województwie warmińsko – mazurskim jeżeli chodzi o bezpieczeństwo (najmniejszą liczbę przestępstw) – mniej przestępstw odnotowano jedynie w powiatach: gołdapskim, węgorzewskim i oleckim (w 2013 r. powiat nowomiejski – 3 miejsce, 2012 r. – 4 miejsce). Liczba przestępstw stwierdzonych w 7 kategoriach przestępstw pospolitych ogółem (rozboje, bójki i pobicia, uszczerbki na zdrowiu, kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy, kradzieże samochodów, uszkodzenia mienia) w 2014 r. wyniosła 242, wszczętych postępowań – 214. W 2013 r. przestępstw stwierdzonych było 211, wszczętych postępowań – 197. W 2012 r. przestępstw stwierdzonych było 249, wszczętych postępowań – 237.

Tab. 41. Przepęstwa stwierdzone i wszczęte postępowania z podziałem na kategorie w latach 2012-2014

kategoria przęstwa	przepęstwa stwierdzone			postępowania wszczęte		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Włamania	71	50	87	59	46	62
Kradzieże	121	94	89	116	85	96
Uszkodzenie mienia	35	41	40	33	40	35
Przepęczność narkotykowa	26	32	52	15	11	13

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Tab. 42. Liczba podejrzanych i wykrywalność z podziałem na kategorie w latach 2012-2014

kategoria przęstwa	liczba podejrzanych			wykrywalność [%]		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Włamania	26	8	26	32,4	32	58,9
Kradzieże	66	28	22	53,1	43,8	41,8
Uszkodzenie mienia	27	20	18	57,1	61	55
Przepęczność narkotykowa	20	23	17	100	100	94,2

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Z powyższych danych wynika, że ilość przęstw w ostatnich latach zmalała. Wszczęto mniej postępowañ. Zmalała wykrywalność przęstw. Przęstw o charakterze kryminalnym było więcej niż przęstw o charakterze gospodarczym. Wzrosła ilość przęstw narkotykowych.

Przepęczność nieletnich i przemoc w rodzinie

Tab. 43. Przepęczność nieletnich

	2012	2013	2014
Wnioski do instytucji m.in. do sądu	64	44	55
Nieletni pod wpływem alkoholu	22	16	5

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. było więcej wniosków do różnych instytucji, głównie do sądu, w związku ze zdarzeniami z udziałem nieletnich, ale mniej niż w 2012 r. Jednocześnie spada liczba ujawnianych nieletnich pod wpływem alkoholu.

Tab. 44. Przemoc w rodzinie [M – mężczyźni, K – kobiety, Dz – dzieci]

	2012	2013	2014
Interwencje domowe	725	592	615
Niebieskie Karty	183	374	454
Ofiary przemocy			
Ogółem	228	450	526
K/M/Dz	179/31/18	312/91/47	361/133/32
Sprawcy przemocy			
Ogółem	184	378	455
M/K/Dz	172/9/3	344/33/1	408/41/6
Sprawcy przemocy po alkoholu			
Ogółem	136	245	235
M/K/Dz	132/4/-	230/14/1	215/20/-
Wnioski do Gminnych/Miejskiej KRPA	125	221	119

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. zanotowano więcej interwencji domowych, niż w 2013 r., ale mniej niż w 2012 r. Z kolei systematycznie rośnie ilość zakładanych Niebieskich Kart. Znacząco wzrosła też ilość ofiar przemocy, którymi są głównie kobiety. Sprawców przemocy również było więcej, a są nimi głównie mężczyźni. Znaczna ilość sprawców dokonuje czynów przemocy po alkoholu. Z kolei zmalała w stosunku do lat ubiegłych, ilość sporządzanych wniosków do gminnych i miejskiej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tab. 45. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014
wypadki	59	25	32
zabici	8	3	6
ranni	65	26	32
kolizje	373	422	412
nietrzeźwi	104	92	86
wykroczenia	4078	4295	4782

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Z przedstawionych statystyk wynika, że w roku 2013 w powiecie nowomiejskim było mniej wypadków niż w 2012, natomiast w 2014 nastąpił wzrost w stosunku do roku 2013. Zabitych w 2013 r. było mniej o 5 osób, niestety w 2014 r. ilość ta wzrosła do 6 osób. Rannych w 2013 r. było mniej o 39 osób, w 2014r. nastąpił niewielki wzrost o 6 osób. Kolizji w 2013 r. było więcej o 49, a w 2014 nastąpił spadek o 10. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jedynie w powiecie nidzickim odnotowano mniej wypadków. Jeżeli zaś chodzi o najmniejszą liczbę kolizji, powiat nowomiejski jest na miejscu 6. W zdecydowanej większości przypadków sprawcami byli kierującymi pojazdami. W 2014 r. nastąpił znaczący wzrost ilości wykroczeń w stosunku do lat poprzednich. Odnotowano niewielki spadek ilości ujawnianych nietrzeźwych kierujących.

Stan bezpieczeństwa na drogach powiatowych

Tab. 46. Ilość wypadków i kolizji na drogach powiatowych

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014
wypadki	22	10	9
kolizje	75	100	91
ranni	26	11	8
zabici	2	2	2

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2014 – 2019

W latach 2012 – 2013 na drogach powiatowych doszło do 41 wypadków oraz 266 kolizji drogowych, w których zginęło 6 osób, a rannych zostało 45 osób. Ilość wypadków i rannych zmalała. W 2014 r. najwięcej wypadków i jednocześnie najwięcej rannych było na drodze 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie. Zabici byli w jednym wypadku na drodze powiatowej nr 1279N Kisielice – Biskupiec. Kolizji najwięcej odnotowano na drogach nr: 1299N: granica woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo (17), 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup (13) oraz 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie (12). Wypadki na drogach powiatowych stanowiły 28% ogółu wypadków, kolizje – 22%.

Łączna długość dróg powiatowych stanowi 24% długości wszystkich dróg biegnących na terenie powiatu.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe

Katalog zagrożeń występujących na terenie powiatu w ciągu ostatnich lat nie uległ rozszerzeniu. Rodzaje i wielkości zagrożeń pozostały na niezmiennym poziomie. Jedynie warunki pogodowe (susza, ulewne opady deszczu, gwałtowne roztopy) mogą mieć wpływ na intensywność występowania niektórych zagrożeń.

Tab. 47. Ilość zdarzeń (zagrożeń) pożarowych w latach 2012-2014

rodzaj zdarzenia	2012	2013	2014
pożary	131 (25%)	104 (24%)	131 (27%)
miejscowe zagrożenia	386 (73%)	316 (74%)	330 (69%)
alarmy fałszywe	12 (2%)	9 (2%)	19 (4%)
ogółem	529	429	480

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim

Ilość zdarzeń ogółem w 2014 r. wzrosła w stosunku do 2013 r., ale i tak była mniejsza, niż w roku 2012. Uwagę zwraca fakt rosnącej liczby alarmów fałszywych.

Najczęstszą przyczyną pożarów jest nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych. Jeżeli chodzi o miejscowe zagrożenia, najliczniejsze są zdarzenia drogowe, gdzie najczęstszą przyczyną jest niezachowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Jeszcze więcej jest zdarzeń spowodowanych nietypowymi zachowaniami zwierząt, np. owadów stwarzających zagrożenie.

Najwięcej zdarzeń występuje w okresie wakacyjnym tj. w lipcu i sierpniu. Jeżeli chodzi o występowanie zdarzeń na terenie poszczególnych gmin, najwięcej notuje się ich na terenie miasta Nowego Miasta Lubawskiego, a najmniej na terenie gminy Grodziczno.

Tab. 48. Poszkodowani w zdarzeniach i wypadkach w latach 2012-2014

poszkodowani	2012	2013	2014
ofiary śmiertelne	14	5	4
ranni	109	77	94

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. liczba rannych w zdarzeniach wzrosła w stosunku do roku poprzedniego, ale była mniejsza niż w roku 2012. Zmalała liczba ofiar śmiertelnych.

Bezpieczeństwo sanitarne

W 2014 r. pod nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajdowały się łącznie 874 obiekty, w tym 50 obiektów kontrolowanych było przez kilka komórek organizacyjnych. Ogółem PSSE przeprowadziła 1091 kontroli sanitarnych, pobrano do badania 200 próbek, w tym: 100 próbek wody do picia i 100 próbek żywności. Wystawiono 270 decyzji merytorycznych i 288 decyzji płatniczych. Wydano 153 opinie sanitarne, w tym 8 w drodze postanowienia. Nałożono 28 mandatów karnych.

Tab. 49. Działalność kontrolna PSSE w latach 2012-2014

działalność kontrolna	2012	2013	2014
	liczba/%	liczba/%	liczba/%
kontrole sanitarne, w tym kwestionowane	1302 129/9,9%	1177 119/10,1%	1091 104/9,5%
pobrane próbki do badań, w tym kwestionowane	225 21/9,3%	211 17/8,0%	200 3/1,5%
decyzje merytoryczne, w tym na poprawę stanu sanitarnego	200 73	221 89	270 67
decyzje płatnicze, w tym za kontrole kwestionowane	299 224	245 186	288 204
mandaty	20	30	28

Źródło: Dane Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim

W 2014 r. było mniej kontroli niż w latach 2012 i 2013. Decyzji merytorycznych wydano więcej. Decyzji płatniczych było więcej, niż w roku 2013 i nieco mniej, niż w 2012. Najwięcej kontroli i decyzji dotyczy higieny żywności oraz higieny komunalnej. W dalszej kolejności - epidemiologii i higieny pracy, przy czym jeżeli chodzi o epidemiologię, bardzo mało wydaje się decyzji.

Najwięcej nadzorowanych obiektów było na terenie miasta Nowego Miasta Lubawskiego, w dalszej kolejności - gminy Biskupiec i Kurzętnik, a najmniej na terenie gminy Nowe Miasto Lubawskie i Grodziczno.

Ocena stanu sanitarnego

Teren powiatu jest prawie w całości zwodociągowany. W 2014 roku jakość zdrowotna wody w wodociągach publicznych nie budziła zastrzeżeń i spełniała wymogi normy. W sezonie letnim czynne są 2 wodociągi lokalne, w jednym z nich – w ośrodku wypoczynkowym w Partęczynach woda została warunkowo dopuszczona do spożycia. Na poprawę jakości wody wydano decyzję z terminem wykonania do 15.06.2016 r.

W powiecie nie ma zgłoszonych kąpielisk, a jedynie miejsca wykorzystywane do kąpielii.

Jeżeli chodzi o kanalizację – miasto Nowe Miasto Lubawskie jest skanalizowane w 97%, gmina Nowe Miasto Lubawskie – 15,5%, gmina Kurzętnik – 43%, gmina Biskupiec – 48%, gmina Grodziczno – nie posiada infrastruktury kanalizacji sanitarnej. Należy jednak uznać, że z roku na rok poprawia się stan gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz kontrolowanych zakładów pracy jest zadowalający.

W powiecie nowomiejskim znajduje się 5 zakładów o szczególnym zagrożeniu zawodowym, w których pracownicy są narażeni na czynnik rakotwórczy. Wyniki pomiarów np. stężenia pyłu drewna twardego nie wykazują jednak przekroczenia dopuszczalnej normy. W zakresie higieny dzieci i młodzieży obserwuje się dalszą stopniową poprawę warunków nauczania i wychowania. W placówkach przeprowadzane są remonty, modernizacje, oddawane są do użytku nowe obiekty sportowe. Bardzo dobre wykonanie szczepień ochronnych powoduje, że rośnie odsetek społeczeństwa powiatu niewrażliwego na określone choroby zakaźne oraz notuje się spadek zapadalności na nie.

Analizując kwestie związane z bezpieczeństwem publicznym, należy także wspomnieć, że w 2015 r. zakończył się kompleksowy remont budynku Komendy Powiatowej Policji włącznie z rozbudową nowego skrzydła. Całkowity koszt to ok. 5 mln zł. Dzięki modernizacji budynku w znaczący sposób poprawiły się warunki pracy policjantów, pozyskano nowy sprzęt i wyposażenie (m.in. kamery w budynku i na zewnątrz). W 2015 r. rozpoczęła się również termomodernizacja budynku Komendy Powiatowej PSP. Koszt to ok. 1 mln 800 tys. zł. W ramach termomodernizacji wymieniony został m.in. system ogrzewania, zamontowane kolektory słoneczne, system rekuperacji oraz nastąpiła wymiana okien i drzwi wraz z dociepleniem elewacji, co pozwoli na dokonanie istotnych oszczędności w budżecie jednostki.

Ochrona praw konsumenta

W ramach zadania pn. ochrona praw konsumenta powiat świadczy bezpłatne poradnictwo konsumenckie i udziela informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów. Porady prawne i informacje udzielane są w różnych formach – w formie ustnej w biurze rzecznika lub telefonicznie, w formie pisemnej m.in. za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Tab. 50. Struktura porad udzielonych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2014

rodzaj porady	2012	2013	2014
porady dot. usług	65 (40%)	92 (44%)	127 (41%)
porady dot. umów sprzedaży	69 (43%)	81 (38%)	141 (46%)
porady dot. umów poza lokalem i na odległość	28 (17%)	38 (18%)	39 (13%)
ogółem	162	211	307

Źródło: Dane Powiatowego Rzecznika Konsumentów

Z powyższych danych wynika, że ilość wszystkich porad znacząco wzrosła. W 2013 r. najczęściej było porad dotyczących usług w 2014 r. przeważały porady z zakresu umów sprzedaży. Jeżeli chodzi o porady dotyczące usług najczęściej z nich dotyczy umów telekomunikacyjnych. Z kolei porady z zakresu umów sprzedaży w większości dotyczą reklamacji sprzętu RTV, AGD i sprzętu telekomunikacyjnego oraz odzieży i obuwia. Rośnie liczba porad dotyczących umów zawieranych poza lokalem i na odległość. Wzrost liczby zapytań konsumentów może wynikać z większej świadomości konsumentów co do przysługujących im praw. Z pewnością ma na to wpływ również zawieranie umów za pomocą środków porozumiewania się na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa np. rosnąca ilość zakupów przez Internet.

W ramach poradnictwa konsumenci otrzymują wzory pism, oświadczeń i zgłoszeń reklamacyjnych oraz teksty/wyciągi z odpowiednich aktów prawnych. Rzecznik udzielając porad informuje konsumentów o ich prawach i obowiązkach, analizuje zapisy umów, kart gwarancyjnych, regulaminów, pomaga redagować pisma. Rzecznik udziela pomocy także przedsiębiorcom w rozwiązywaniu ich problemów z konsumentami.

Podstawowym instrumentem prawnym wykorzystywanym w wykonywaniu ustawowych zadań przez rzecznika konsumentów są także wystąpienia do przedsiębiorców podejmowane na skutek wnoszonych przez konsumentów wniosków i skarg dotyczących naruszeń ich praw i interesów przez poszczególnych przedsiębiorców.

Tab. 51. Struktura wystąpień Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2014

rodzaj wystąpienia	2012	2013	2014
wystąpienia dot. usług	41 (42%)	33 (44%)	63 (43%)
wystąpienia dot. umów sprzedaży	41 (42%)	48 (38%)	55 (37%)
wystąpienia dot. umów poza lokalem i na odległość	15 (16%)	19 (18%)	30 (20%)
ogółem	97	100	148

Źródło: Dane Powiatowego Rzecznika Konsumentów

Z przedstawionego zestawienia wynika, że rośnie także liczba wystąpień. Większość z nich dotyczy usług, a najmniej umów zawieranych poza lokalem i na odległość. W grupie wystąpień dotyczących usług dominują sprawy związane z usługami telekomunikacyjnymi. W wystąpieniach dotyczących umów sprzedaży, podobnie jak w przypadku udzielanych porad, większość stanowią sprawy związane z reklamacjami sprzętu RTV, AGD i urządzeń telekomunikacyjnych oraz obuwem i odzieżą. Należy podkreślić, że większość wystąpień Rzecznika kończy się pozytywnym skutkiem.

Rzecznik współpracuje z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz organami Inspekcji Handlowej. W miarę możliwości uczestniczy w spotkaniach i konferencjach dotyczących rozwiązywania sporów konsumenckich, udostępnia broszury i poradniki.

Rosnąca ilość porad oraz wystąpień podejmowanych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów pozwala stwierdzić, że w porównaniu z latami ubiegłymi obserwuje się poprawę świadomości konsumentów. Coraz więcej z nich zna przysługujące im prawa i dochodzi swoich roszczeń. W tym celu niezwykle pomocne, a wręcz niezbędne jest wsparcie ze strony Powiatowego Rzecznika Konsumentów.

Pomoc społeczna

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim oraz powołane jednostki tj. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim oraz Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie. PCPR realizuje ponadto zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Z uwagi na to, iż została opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 część danych została wprowadzona z w/w dokumentu. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na realizację zadań w latach 2010-2012:

Tab. 52. Środki finansowe wydatkowane przez PCPR na realizację zadań w latach 2010-2012

rodzaj wydatków	wielkość wydatków (w zł) w latach		
	2010	2011	2012
na zadania własne powiatu	1 230 428,35	1 246 845,56	1 499 820,03
na zadania zlecone powiatowi	209 148,00	221 600,00	253 184,00
z PFRON-u	1 108 790,00	1 119 392,00	1 608 269,80
ogółem	2 548 366,35	2 258 837,56	3 361 273,83

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Wysokość kwot przeznaczonych przez PCPR na wykonanie zadań w latach 2010-2012 systematycznie rosła. Rosła także wielkość środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dziecko pozbawione opieki rodziny i usamodzielniane

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Usamodzielnionym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą przysługują świadczenia zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast osobom pełnoletnim opuszczającym dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę, udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

Tab. 53. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2012

typ rodziny zastępczej	liczba rodzin			liczba dzieci umieszczonych w rodzinach		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
rodzina spokrewniona z dzieckiem	35	36	29	42	43	40
rodzina niespokrewniona z dzieckiem (od 2012 roku rodziny niezawodowe)	8	8	16	12	19	26
liczba rodzin i dzieci w rodzinach ogółem	43	44	45	54	62	66

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

W latach 2010-2012 liczba rodzin zastępczych w powiecie nowomiejskim rosła z roku na rok (z 43 w 2010 r. poprzez 44 w 2011 r. do 45 w 2012 r.). Liczba umieszczanych w nich dzieci również rosła (z 54 w 2010 r. poprzez 62 w 2011 r. do 66 w 2012 r.).

W latach 2010-2012 systematycznie rosły środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie nowomiejskim. Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela:

Tab. 54. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2012

wysokość środków ogółem w latach		
2010	2011	2012
677 580,17 zł	714 708,69 zł	951 940,67 zł

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Całodobowa opieka w Domach Pomocy Społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domach pomocy społecznej. Jednostki te dzielą się na domy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych fizycznie. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób należy do zadań powiatu.

Dane dotyczące osób z powiatu nowomiejskiego skierowanych do domów pomocy społecznej oraz przebywających i oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej w latach 2010-2012 przedstawiają poniższe tabele:

Tab. 55. Osoby z powiatu skierowane do DPS-ów w latach 2010-2012

rodzaj domu pomocy społecznej	liczba osób skierowanych do DPS-ów w latach		
	2010	2011	2012
dla osób w podeszłym wieku	10	8	4
dla osób przewlekle somatycznie chorych	1	1	2
dla osób przewlekle psychicznie chorych	2	1	3
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	1
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	1
dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0	0	0
ogółem	13	11	11

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Tab. 56. Osoby z powiatu przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS-ach w latach 2010-2012

	2010	2011	2012
liczba osób przebywających w DPS-ach (dane szacunkowe)	46	50	61
liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS-ach	7	9	6

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

W latach 2010-2012 liczba osób z powiatu przebywających w domach pomocy społecznej zwiększała się z roku na rok (z 46 w 2010 r. do 61 w 2012 r.). Warty podkreślenia jest fakt, że nie dla wszystkich osób wymagających umieszczenia w DPS-ie znaleziono miejsce.

Infrastruktura socjalna w powiecie

Na infrastrukturę socjalną prowadzoną przez powiat nowomiejski lub organizacje pozarządowe, składają się: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim, Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie, Dom Dziecka w Pacóltowie, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy i Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim oraz hostel z 8 miejscami.

Dzieci i młodzież z terenów powiatu nowomiejskiego objęte są wsparciem przez Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji. Centrum wspomaga wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, efektywność uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów. Do innych zadań centrum należą m.in.: wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka od urodzenia do 7. roku życia, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji zarówno rodziny, jak i szkoły.

Tab. 57. Zestawienie orzeczeń wydanych przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Mieście Lubawskim w roku szkolnym 2013/2014

l.p.	rodzaj dokumentu	łącznie
1	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim	64
2	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym	13
3	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z upośledzeniem w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	1
4	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym	11
5	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów niedostosowanych społecznie	1
6	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną	8
7	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością ruchową	7
8	Orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego	60
9	Orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	3
10	Opinia o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka	18
11	Orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego nauczania	3
razem		189

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 - opracowanie własne

W latach 2010-2012 wysokość wydatków na rehabilitację społeczną w powiecie nowomiejskim z roku na rok ulegała zwiększeniu (z kwoty 399 045,14 zł w 2010 r., poprzez 447 983 zł w 2011 r. do 739 282,01 zł w 2012 r.). Generalnie w analizowanym okresie systematycznie zwiększały się środki finansowe przeznaczone na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych. Wahaniom ulegała natomiast wielkość środków wydatkowanych na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla mieszkańców powiatu nowomiejskiego.

Posiadane środki finansowe wpływały na zakres świadczonej rehabilitacji społecznej oraz liczbę osób nią objętych. W latach 2010-2012 miał miejsce wzrost liczby osób, którym dofinansowano zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych, wahaniom ulegała natomiast liczba osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób, którym zlikwidowano bariery architektoniczne i w komunikowaniu się.

Tab. 58. Środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną w powiecie w latach 2010-2012

środki finansowe przeznaczone na:	2010	2011	2012
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	93 374,00 zł	59 925,00 zł	256 290,59 zł
dofinansowanie zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	219 915,51 zł	335 058,00 zł	374 552,82 zł
dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	4 195,00 zł	–	7 869,60 zł
likwidację barier architektonicznych, technicznych	81 560,63 zł	51 292,00 zł	136 172,00 zł
likwidację barier w komunikowaniu się i in.	10 070,00 zł	1 708,00 zł	18 397,00 zł
razem	399 045,14 zł	447 983,00 zł	793 282,01 zł

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Tab. 59. Zakres rehabilitacji społecznej w powiecie w latach 2010-2012

	2010	2011	2012
liczba osób uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych	131	71	256
w tym liczba dzieci i młodzieży	11	26	17
liczba osób, którym dofinansowano zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	135	430	487
w tym liczba dzieci i młodzieży	40	62	73
liczba osób, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego	6	0	7
w tym liczba dzieci i młodzieży	1	0	5
liczba osób, którym zlikwidowano bariery architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się	22	14	63
w tym liczba dzieci i młodzieży	3	0	40

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego na lata 2014-2020 wyznacza 5 celów strategicznych, które są integralną częścią niniejszej Strategii:

- wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży,
- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie,
- zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

Diagnoza sytuacji finansowej powiatu nowomiejskiego w latach 2015-2022

Rozwój demokracji i wolnego rynku wymusza na wspólnotach samorządowych przejrzystego i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. Wszyscy zainteresowani powiatem nowomiejskim: rząd, instytucje, banki, społeczeństwo powiatu, pracownicy starostwa, oczekują od władz samorządowych przejrzystych i wiarygodnych informacji o stanie finansów powiatu, a także informacji o jego dalszych możliwościach rozwoju. Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) powiatu nowomiejskiego opracowana jest na czas bardzo odległy i sięga aż do 2034 r. tj. czasokres w jakim powiat nowomiejski obciążony jest spłatą zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji. Zawarte są w niej bardzo szczegółowe informacje o aktualnym stanie gospodarki finansowej, a także o planowanych przedsięwzięciach w perspektywie przyszłych lat.

Symulacja dalszych możliwości inwestycyjnych powiatu nowomiejskiego w latach spłaty długu jest zależna od wielu czynników, do których w szczególności należy zaliczyć pewne i stabilne źródła dochodów gwarantowane przez państwo w ustawie o dochodach dla JST.

Do opracowania diagnozy finansowej skorzystano z danych zawartych w sprawozdawczości budżetowej z lat 1999-2014, jako narzędzia bazowego do przeanalizowania zachodzących zależności, jakie wystąpiły w szczególności pomiędzy zrealizowanymi inwestycjami, a rosnącym zadłużeniem powiatu nowomiejskiego. Prognoza dalszej perspektywy rozwoju powiatu nowomiejskiego na lata 2015-2022 została opracowana na bazie danych zawartych w Uchwale Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim Nr II/14/2014 z dnia 10.12.2014 r. w sprawie uchwalenia *Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015-2034*.

Dochody powiatu

Udział w dochodach publicznych jednostkom samorządu terytorialnego jest zapewniony w sporządzonej w Strasburgu Europejskiej Karcie Samorządu Terytorialnego, która stanowi, że społeczności lokalne mają prawo, w ramach narodowej polityki gospodarczej, do posiadania własnych wystarczających zasobów finansowych, którymi mogą swobodnie dysponować w ramach wykonywania swych uprawnień (*Europejska Karta Samorządu Terytorialnego z dnia 15 października 1985 r. uchwalona w Strasburgu (Dz. U. z 1994 r., Nr 124, poz. 607)*). Do prawidłowego funkcjonowania i realizowania nałożonych na powiat zadań publicznych, potrzebne są niezbędne środki finansowe, o których mowa w art. 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szczegółowo określa źródła dochodów i w pełni nie gwarantuje zapisów konstytucyjnych. Obowiązująca ustawa o *finansach publicznych* dzieli dochody na: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Dochody uzyskane ze sprzedaży majątku uznaje się za szczególne źródło sfinansowania potrzeb inwestycyjnych. W przypadku, kiedy wpływy do budżetu z dochodów majątkowych są niewielkie, to samorzady sięgają po przychody, zwłaszcza kosztowne kredyty i w ten sposób realizują planowane przedsięwzięcia inwestycyjne. Odczuwalny jest brak pewnych i stabilnych źródeł dochodów własnych osiągniętych przez powiat.

Wydatki powiatu

Wydatkowanie środków publicznych powinno następować na podstawie określonego planu budżetu, w sposób: celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wydatki budżetu powiatu dzielą się na dwie podstawowe grupy: bieżące i majątkowe, w tym inwestycyjne. Do zadań finansowanych z wydatków bieżących, w szczególności należą: utrzymanie administracji, rady powiatu, zarządu powiatu, oświaty, bezpieczeństwa publicznego, utrzymanie dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych, prowadzenie ośrodków wsparcia rodziny i dziecka, domów pomocy społecznej, utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, zarządu dróg powiatowych, powiatowego urzędu pracy, zespołu d/s orzekania o niepełnosprawności, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Wydatkami majątkowymi w tym inwestycyjnymi są ponoszone nakłady finansowe na zakup lub wytworzenie, majątku powiatu. Do wydatków majątkowych zaliczamy między innymi: nakłady na budowę lub rozbudowę infrastruktury, obiektów użyteczności publicznej, zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także inwestycje kapitałowe w akcje, obligacje i inne.

Wpływ prowadzonej polityki rozwoju przez władze powiatu nowomiejskiego w perspektywie do 2022 r.

Dokumentem planistycznym w którym określa się kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, jest strategia. Zawarte są w niej obszary problemowe mające kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju Powiatu Nowomiejskiego. Wszyscy jesteśmy świadomi, że zapotrzebowanie na infrastrukturę naszej wspólnoty samorządowej rośnie wraz z rozwojem gospodarczym całego kraju. W celu zaspokojenia niezbędnych podstawowych potrzeb wspólnoty lokalnej, władze powiatu nie zaprzestaną czynić starań w kierunku nieustannego wzrostu i rozwoju naszego powiatu. Ogromną przeszkodą mającą wpływ na ograniczenie rozwoju powiatu są zbyt niskie i niestabilne dochody określone dla powiatów w ustawie o dochodach, a także dość rygorystyczne przepisy prawne zawarte w ustawie o finansach publicznych, które ograniczają samorządom możliwości dalszego zadłużania się i sięgania po dodatkowe środki pochodzące z kredytów i pożyczek w przypadku, gdy brakuje dochodów własnych na zrealizowanie planowanych inwestycji.

Aktualne zadłużenie powiatu nowomiejskiego, tak jak i innych samorządów w Polsce, jest ściśle powiązane z sfinansowaniem licznych inwestycji z udziałem środków z Unii Europejskiej, do których realizacji brakowało samorządom dochodów własnych i w większości jednym z wyjść było zaciągnięcie kredytu.

Biorąc pod uwagę miniony czas i obecną sytuację finansową powiatu, a także świadomość władz samorządowych, które kreują politykę finansową naszej Wspólnoty, należałoby w sposób ostrożny podejmować decyzje w sprawie realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych i poprzedzać je zglobioną analizą możliwości finansowych powiatu.

ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

Misja powiatu:

Powiat Nowomiejski – miejsce przyjazne oraz bezpieczne do życia i wypoczynku

Wizja powiatu w roku 2022:

- powiat otwarty na nowoczesność i współpracę oraz wymianę doświadczeń pomiędzy jednostkami samorządowymi, przedsiębiorcami, sektorem nauki, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami
- powiat przyjazny dla rozwoju przedsiębiorczości pod względem gospodarczym i komunikacyjnym
- powiat z konkurencyjną ofertą edukacyjną
- powiat atrakcyjny turystycznie – wykorzystujący walory przyrodnicze do turystyki aktywnej, z atrakcyjną bazą turystyczną i kompleksami sportowo-rekreacyjnymi wraz z niezbędną infrastrukturą
- powiat z rozpoznawalnym dziedzictwem kulturowym – własnym produktem regionalnym, niepowtarzalną ofertą imprez plenerowych
- powiat bezpieczny dla społeczeństwa, w tym pod względem społecznym i zdrowotnym

I. EDUKACJA I RYNEK PRACY

Tab. 60. Analiza SWOT dla obszaru Edukacja i rynek pracy

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykształcona kadra pedagogiczna, stale podnosząca swoje kwalifikacje 2. Wysokie osiągnięcia edukacyjne uczniów 3. Szkoły oferujące kształcenie w wielu zawodach oraz profilach 4. Istniejąca oświatowa baza lokalowa 5. Dostępność nowoczesnych rozwiązań informatycznych w szkołach i placówkach oświatowych 6. Dobra współpraca szkół i placówek oświatowych z organem prowadzącym i innymi samorządami 7. Szkoły aplikujące o środki zewnętrzne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudności ze znalezieniem nauczycieli do przedmiotów zawodowych nauczanych w nowootwieranych kierunkach kształcenia 2. Niewystarczająca infrastruktura sportowa 3. Problemy komunikacyjne dojeżdżającej młodzieży 4. Ograniczone środki, które można przeznaczyć na zajęcia pozalekcyjne 5. Mało efektywna promocja oferty edukacyjnej 6. Niedostosowanie kierunków kształcenia do lokalnego rynku pracy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność środków pozabudżetowych na infrastrukturę i zajęcia pozalekcyjne 2. Współpraca z pracodawcami w zakresie dostosowania oferty kształcenia do lokalnego rynku pracy 3. Kursy kwalifikacyjne 4. Wsparcie młodzieży w rozwijaniu uzdolnień i wyrównywaniu szans edukacyjnych 5. Kompleksowe doradztwo zawodowe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja publiczna niedostosowana do potrzeb młodzieży 2. Mała liczba młodzieży i osób dorosłych wybierających szkoły ponadgimnazjalne 3. Zmniejszająca się liczba uczniów, związana z niżem demograficznym i emigracją zarobkową 4. Niewystarczająca świadomość społeczeństwa dotycząca edukacji 5. Niedostosowana oferta kształcenia 6. System kształcenia zbyt wolno reagujący na zmiany na rynku pracy 7. Brak miejsc do odbycia praktyk zawodowych

Tab. 61. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Edukacja i rynek pracy

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):						
<i>Podniesienie wykształcenia mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia w szczególności poprzez system kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy i działania na rzecz przedsiębiorców lokalnych</i>						
CEL OPERACYJNY I.1.1.:						
<i>Dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy</i>						
Nr	ZADANIE/DZIAŁANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
I.1.1.1	Zorganizowanie spotkań dotyczących szkolnictwa zawodowego	Liczba spotkań	2 spotkania w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne
I.1.1.2	Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla osób dorosłych	Liczba nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej	6 nowoutworzonych KKZ lub zawodów w szkole policealnej	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
		ilość absolwentów kończących naukę w liceum dla dorosłych	min. 10 osób absolwentów rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat- Zespół Szkół im. C. K. Norwida
I.1.1.3	Organizacja edukacji dla osób starszych	Liczba inicjatyw/liczba osób uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych	Zwiększenie o 10% liczby inicjatyw Zwiększenie o 10% liczby osób uczestniczących w spotkaniach	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych	Powiat Gminy /wszystkie/ Publiczne i niepubliczne placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe
I.1.1.4	Dostosowanie placówek oświatowych do potrzeb mieszkańców	liczba utworzonych lub przekształconych placówek	Min. 3 placówki	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Powiat, Gminy /wszystkie/
I.1.1.5	Wprowadzenie nowych kierunków kształcenia zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy	Liczba wprowadzonych kierunków kształcenia	3 kierunki kształcenia	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne
I.1.1.6	Tworzenie klas patronackich	liczba utworzonych klas lub liczba podpisanych porozumień o współpracy	3 utworzone klasy lub zawarte porozumienia	2015-2022	Działanie pozabudżetowe	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie, szkoły i placówki oświatowe

I.1.1.7	Modernizacja bazy dydaktycznej i lokalowej szkół oraz placówek	Liczba podjętych inicjatyw lub zrealizowanych projektów	10 podjętych inicjatyw lub zrealizowanych projektów	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat, gminy /wszystkie/ szkoły i placówki oświatowe
I.1.1.8	Rozwijanie współpracy ze szkołami z innych państw członkowskich UE	Liczba zorganizowanych wymian/ilość uczniów objętych wymianą	1 wymiana w roku szkolnym	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida
			2 podjęte inicjatywy	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
			1 wymiana w roku	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
I.1.1.9	Szkolenia bezrobotnych w zawodach deficytowych zdiagnozowanych na lokalnym rynku pracy	Ilość osób przeszkolonych	10	2016	Fundusz Pracy	PUP
CEL OPERACYJNY I.1.2:						
<i>Podniesienie atrakcyjności, promocja i wdrożenie nowoczesnych metod i form kształcenia w tym zawodowego.</i>						
I.1.2.1	Opracowanie i zatwierdzenie innowacji i eksperymentów pedagogicznych - współpraca z ośrodkami akademickimi	Ilość osób realizujące innowacje	Min. 50 osób	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida
I.1.2.2	Utworzenie Centrum Edukacji Technicznej HAAS /Pracownia programowania i obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie/	Ilość przeszkolonych uczniów w roku szkolnym	Max. 15 uczniów	2017-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
I.1.2.3	Utworzenie Centrum Informacyjnego OZE /Punkt informacyjny o odnawialnych źródłach energii/	Ilość uruchomionych CI OZE	1	2017-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku

I.1.2.4	Zorganizowanie konkursów wewnętrznych i zewnętrznych na najlepszego ucznia w poszczególnych zawodach	Liczba zorganizowanych konkursów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
I.1.2.5	Zorganizowanie warsztatów zawodoznawczych dla gimnazjalistów w zawodach, w których kształci Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku	Liczba zorganizowanych warsztatów	4	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
I.1.2.6	Stworzenie uczniowskich mini projektów w zakresie wykorzystania w praktyce wiedzy i umiejętności z obszaru danego zawodu	Liczba projektów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
I.1.2.7	Centrum Nauki Kurzętnik - Stworzenie możliwości kreowania i realizacji uczniowskich mini projektów badawczych w zakresie nauk ścisłych. Nawiązanie współpracy i organizacja wyjazdów młodzieży do ośrodków akademickich i instytucji naukowych. Promocja projektów	Liczba projektów	2	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku

CEL OPERACYJNY I.1.3:

Dostosowanie zbiorowego transportu publicznego (komunikacji) – ułatwienie dojazdów do pracy, szkoły itp.

I.1.3.1	Zwiększenie ilości połączeń w celu ułatwienia dojazdu do pracy	liczba osób korzystających z przejazdów	Min. 5% rocznie	2015-2022	Budżet Powiatu Budżety gmin	Powiat Gminy /wszystkie/ PUP
I.1.3.2	Zwrot kosztów dojazdu bezrobotnym zatrudnionym, odbywającym staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych na podstawie skierowania PUP	Wydatki Funduszu Pracy na instrumenty rynku pracy	100 000 zł	2016	Fundusz Pracy	PUP
I.1.3.3	Opracowanie i wdrożenie Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Nowomiejskiego	Ilość wdrożonych planów	Min. 1 wdrożony plan	2015-2016	Budżet Powiatu	Starostwo - Wydział Komunikacji i Transportu

I.1.3.4	Zorganizowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej na terenie powiatu nowomiejskiego	Ilość zorganizowanych linii użyteczności publicznej	Min. 19 linii użyteczności publicznej	2017-2022	Budżet Powiatu	Powiat - Wydział Komunikacji i Transportu
CEL OPERACYJNY I.1.4:						
<i>Wsparcie młodzieży w rozwoju uzdolnień w tym systemy motywacji, wyrównywania szans edukacyjnych, doradztwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne</i>						
I.1.4.1	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych oraz zajęć wyrównujących szanse edukacyjne	Ilość godzin zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych do 2022 r./ilość uczniów	500 godzin zajęć/100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie, szkoły
			500 godzin zajęć/100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno, szkoły i placówki oświatowe
		Ilość godzin zajęć pozalekcyjnych w celu wyrównania szans edukacyjnych/ilość uczniów	1000 godzin zajęć/300 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno, szkoły i placówki oświatowe
			500 godzin zajęć/100 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie, szkoły
			500 godzin w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne
		- liczba powstałych kół zainteresowań	5 - ZSZ Kurzętnik 3 - ZS im. C.K. Norwida	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat, szkoły ponadgimnazjalne
		- liczba zajęć pozalekcyjnych /ilość uczniów	32	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			200 uczniów	2015-2022	Budżet gminy, Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie
I.1.4.2	Wprowadzanie innowacyjnego modelu nauczania opartego na rozwijaniu kompetencji uczniów	liczba wdrożonych projektów	2 projekty	2015-2022	Budżet powiatu, Środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/, szkoły i placówki oświatowe
I.1.4.3	Utworzenie funduszu nagród i stypendiów naukowych, artystycznych, sportowych dla uczniów osiągających wysokie wyniki	Liczba uczniów, którym przyznano stypendia, nagrody	165	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			80 uczniów rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
			15 uczniów rocznie	2016-2020	Budżet gminy	Gmina Biskupiec

I.1.4.4	Promowanie sukcesów uczniów szkół ponadgimnazjalnych	Liczba uczniów wyróżnionych i nagrodzonych	Min. 10 uczniów rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat
I.1.4.5	Stworzenie i rozwijanie systemu pomocy dla uczniów zdolnych	- Liczba uczniów realizujących indywidualne programy nauczania	4	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida
I.1.4.6	Utworzenie i wzmocnienie systemu poradnictwa zawodowego i psychologiczno-pedagogicznego	Liczba uczniów korzystających z Wewnętrzшкольного Systemu Doradztwa Zawodowego	100 uczniów w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół im. C. K. Norwida
		liczba zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w gimnazjach	4 zajęcia w roku	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie
		liczba uczniów objętych doradztwem	Min. 50	2016	Budżet Funduszu Pracy	PUP
		Liczba wspólnych przedsięwzięć doradcy zawodowego Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku z doradcami zawodowymi gimnazjów z powiatu nowomiejskiego	2 zadania rocznie w każdym gimnazjum	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku
		Liczba uczniów korzystających z doradztwa i opieki psychologiczno-pedagogicznej	254	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
		Liczba ofert proponowanych przez szkoły związanych z doradztwem edukacyjno-zawodowym	4	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			3	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec

		Liczba osób korzystających z ogólnodostępnego doradztwa zawodowego upowszechnionego w placówkach szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego	254	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			20	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec
		Liczba ofert dotyczących opieki psychologiczno-pedagogicznej skierowanej do uczniów zmagających się z niewłaściwym i opóźnionym przyswajaniem wiedzy, zagrożonych nieukończeniem lub przerwaniem edukacji podstawowej lub dalszej	18	2015	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			3	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec
		Liczba spotkań dotyczących doradztwa zawodowego	2 spotkania w roku	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - Zespół Szkół w Bielicach
I.1.4.7	Realizacja programów współfinansowanych ze środków zewnętrznych z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej młodzieży	Liczba osób kończących udział w projektach	40 rocznie	2016-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS
I.1.4.8	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe - Stworzenie punktu informacyjnego o Kwalifikacyjnych Kursach Zawodowych. Organizacja bezpłatnych Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych, w tym na zlecenie pracodawców	Ilość powstałych punktów informacyjnych	1	2015-2022	Budżet powiatu Fundusz Pracy	Powiat – Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku, PUP
I.1.4.9	Indywidualne poradnictwo grupowe doradztwo edukacyjno-zawodowe	ilość osób objętych doradztwem	Min. 400 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE

I.1.4.10	Turniej wiedzy i umiejętności przydatnych w planowaniu kariery zawodowej „Jestem Mistrzem!”	Ilość zorganizowanych turniejów	Min. 150 osób w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat – PCRE Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne
I.1.4.11	Targi ginących i unikatowych zawodów regionu oraz ludzi z pasją	Ilość zorganizowanych targów	Min. 200-300 osób w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat – PCRE Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne
I.1.4.12	Powiatowy konkurs „Moja pasja kluczem do sukcesu”	Ilość zorganizowanych konkursów	Min. 50 osób w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat – PCRE Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne
I.1.4.13	Prelekcje i warsztaty dla rodziców, nauczycieli w zakresie wspomagania rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci i młodzieży	Ilość zorganizowanych spotkań	Min. 7 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE
I.1.4.14	Diagnoza psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna uzdolnień i potencjału rozwojowego dzieci i młodzieży oraz terapia psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna	Ilość przeprowadzonych diagnoz i terapii	Min. 2000 diagnoz i terapii w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE
I.1.4.15	Prelekcje i zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży w zakresie wspomagania rozwoju społeczno-emocjonalnego oraz wzmocnienia kompetencji społecznych	Ilość zorganizowanych spotkań	Min. 8 w roku szkolnym	2015-2022	Budżet Powiatu	Powiat - PCRE
CEL OPERACYJNY I.1.5:						
<i>Podejmowanie działań zmniejszających bezrobocie</i>						
I.1.5.1	Aktywizacja zawodowa dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem poprzez organizację warsztatów tradycyjnych umiejętności rękodzielniczych lub klub integracji społecznej	Liczba zorganizowanych warsztatów lub klubów	Min. 2	2017-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie

I.1.5.2	Utworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstwa społecznego w zakresie utrzymywania terenów zrewitalizowanych i aktywności fizycznej	Liczba osób objętych projektem	Min. 5	2019-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
I.1.5.3	Realizacja programów z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba osób kończących udział w projektach	Min. 50 rocznie	2017-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS
I.1.5.4	Rozwój współpracy pomiędzy PUP, PCPR, OPS oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy	Liczba podpisanych porozumień o współpracy	5	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP, PCPR
I.1.5.5	Realizacja lokalnych programów aktywizujących osoby bezrobotne ze środków Funduszu Pracy, EFS, Rezerw Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Programów Specjalnych oraz innych	Liczba realizowanych programów	4	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.1.5.6	Wspieranie samozatrudnienia	Ilość udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	90	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.1.5.7	Zwiększenie aktywności zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia.	Ilość udzielonych form pomocy	4	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.1.5.8	Wspieranie aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Ilość udzielonych form pomocy	5	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.1.5.9	Uruchomienie żłobków	Ilość uruchomionych żłobków	2 żłobki – gmina Kurzętnik	2015-2017	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
I.1.5.10	Organizacja wycieczek zawodoznawczych do firm	Liczba zorganizowanych wycieczek	Min. 1 wycieczka w roku	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik
			Min. 2 wycieczki w roku	2016-2020		

I.1.5.11	Organizowanie spotkań przedstawicieli GOPS, PUP i pracodawców dotyczące ofert pracy – aktywizacja osób bezrobotnych	Liczba spotkań	2 - gmina Kurzętnik	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik – GOPS
			5 - PUP	2015		Gmina Biskupiec - GOPS, Zespół Szkół w Bielicach
			2 - gmina Biskupiec	2016-2020		Powiat - PUP
I.1.5.12	Praca socjalna i środowiskowa	Liczba kontraktów socjalnych	10 – gmina Kurzętnik	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik - GOPS
			10 - gmina Biskupiec	2015-2016		Gmina Biskupiec - GOPS
			Min. 20 rocznie	2015-2022		Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS
CEL OPERACYJNY I.6:						
<i>Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji</i>						
I.6.1	Refundacja przedsiębiorcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego przez PUP bezrobotnego	Ilość utworzonych stanowisk pracy	60	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.6.2	Wsparcie pracodawców Krajowym Funduszem Szkoleniowym	Ilość przeszkolonych pracodawców i pracowników	10	2016	Fundusz Pracy	Powiat - PUP
I.6.3	Forum Zawodowców Targi Pracy i Zawodów - Organizacja cyklicznych spotkań z pracodawcami, grupami osób bezrobotnych, nauczycielami, rodzicami i uczniami gimnazjów. Współorganizowanie z PUP, PCRE i pracodawcami targów pracy i zawodów	Ilość spotkań Ilość osób biorących udział w spotkaniach	2 - ZSZ 15 - ZSZ 10 - PUP 2500 - PUP	2015-2022	Budżet Powiatu Fundusz Pracy	Powiat - ZSZ w Kurzętniku Powiat - PUP
I.6.4	Praktyki zawodowe nauczycieli zawodu - Organizacja praktyk zawodowych dla nauczycieli zawodu we współpracy z pracodawcami i innymi instytucjami rynku pracy	Ilość nauczycieli biorących udział w praktykach w roku szkolnym	2	2016-2022	Budżet Powiatu	Powiat - ZSZ w Kurzętniku

I.6.5	Opracowanie i stosowanie systemu ulg i preferencji dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy oraz inwestujących	Ilość przedsiębiorców którym udzielono udzielonych ulg i preferencji	Min. 10 na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/
-------	---	--	----------------------------	-----------	-----------------------------------	-------------------

II. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE

Tab. 62. Analiza SWOT dla obszaru Polityka społeczna i zdrowie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzony proces reorganizacji szpitala powiatowego 2. Zawansowany proces informatyzacji placówek opieki zdrowotnej 3. Aktywny Szpital Powiatowy Sp. z o.o. - aplikowanie o środki zewnętrzne 4. Fachowa i kompetentna kadra medyczna 5. Zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych przez podmioty publiczne 6. Rozwijanie rodzinnej pieczy zastępczej 7. Koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci, młodzież 8. Dostateczna liczba rodzin zastępczych 9. Zapewnienie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy 10. Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej 11. Prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych 12. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 13. Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i rekreacji 14. Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców powiatu akceptacji osób niepełnosprawnych 15. Udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 16. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyeksploatowany sprzęt medyczny 2. Niewystarczające środki na wyposażenie w nowy sprzęt medyczny 3. Problemy z zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry medycznej 4. Brak środków na prace remontowe 5. Nieefektywna praca socjalna 6. Niewielka liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży 7. Niskie kompetencje społeczne usamodzielnianych wychowanków oraz brak mieszkań chronionych i lokali socjalnych 8. Ograniczone działania w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej 9. Znikome inicjatywy wolontariatu na rzecz osób starszych 10. Niedostateczny dostęp osób niepełnosprawnych do usług rehabilitacyjnych 11. Brak inicjatyw mających na celu powstawanie nowych placówek pomocy społecznej

17. Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na remonty, rozwój infrastruktury i zakupy aparatury medycznej 2. Istnienie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci 3. Dostateczna liczba rodzin zastępczych 4. Dobra dostępność domów pomocy społecznej z odpowiednim standardem usług 5. Brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych 6. Funkcjonowanie grup i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych 7. Dobry dostęp osób niepełnosprawnych do imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na remont, rozwój infrastruktury i zakupy aparatury medycznej 2. Niekorzystne rozwiązania prawne 3. Niekorzystne kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia 4. Brak lekarzy, szczególnie – specjalistów 5. Roszczenia finansowe załogi przekraczające możliwości finansowe szpitala 6. Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych 7. Utrudnione warunki do prowadzenia pracy socjalnej 8. Wzrost rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego 9. Wzrost liczby osób starszych, niepełnosprawnych 10. Niewielka pomoc osobom starszym ze strony rodziny 11. Niewystarczająca liczba środowiskowych form wsparcia osób starszych 12. Rosnąca liczba osób wymagających całodobowej opieki 13. Nieodpowiednia do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych infrastruktura techniczna 14. Niedostateczna baza rehabilitacyjna oraz niewystarczający dostęp, osób niepełnosprawnych do sprzętu rehabilitacyjnego 15. Istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie 16. Niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze, niepełnosprawne 17. Brak placówek dziennego wsparcia dla osób dorosłych

Tab. 63. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Polityka społeczna i zdrowie

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):						
Zabezpieczenie potrzeb społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i polityki społecznej						
CEL OPERACYJNY II.1.1:						
Remont, rozbudowa infrastruktury technicznej i sprzętu medycznego zakładów opieki zdrowotnej						
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
II.1.1.1	Remont oddziału chirurgicznego, poradni chirurgicznej i laboratorium	Liczba budynków	3 obiekty	2015-2022 (odział chirurgiczny: 2016 laboratorium: 2015)	Budżet powiatu Budżet spółki Środki zewnętrzne	Szpital Powiatowy Sp. z o. o.
II.1.1.2	Remont i rozbudowa pomieszczeń rehabilitacji poprzez zwiększenie powierzchni zajmowanej przez gabinet fizjoterapii	Zwiększenie powierzchni w m ² lub zwiększona powierzchnia	Min. 1 gabinet	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno - PZOZ
II.1.1.3	Zakup sprzętu medycznego do ośrodków zdrowia	Ilość zakupionych sprzętów	Min. 6 sprzętów	2015-2022	Budżety gmin	Gmina - GZS ZOZ Gmina Grodziczno - PZOZ
			Min. 3 sprzęty	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ
II.1.1.4	Rozbudowa budynku GSZOZ - utworzenie działu fizjoterapii	Zwiększenie powierzchni w m ²	Min. 140 m ²	2016-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GS ZOZ
II.1.1.5	Remont Ośrodka Zdrowia w Biskupcu	Wyremontowana powierzchnia	1 budynek	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ
II.1.1.6	Elektroniczna karta pacjenta	Ilość pacjentów z elektroniczną kartą pacjenta	Min. 8500	2015-2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - ZOZ

CEL OPERACYJNY II.1.2:						
<i>Poprawa dostępu do specjalistów i pozyskanie wykwalifikowanej kadry medycznej</i>						
II.1.2.1	Wprowadzenie rejestracji internetowej, telefonicznej, szkolenia dla kadry medycznej	Ilość podjętych działań	Min. 3	2015-2022	Budżet spółki	Szpital Powiatowy Sp. z o. o
II.1.2.2	Podnoszenie posiadanych i zdobywanie nowych kwalifikacji personelu poprzez udział w kursach i szkoleniach	Ilość przeszkolonych osób	Min. 5	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Grodziczno - PZOZ
CEL OPERACYJNY I.1.3:						
<i>Podjęcie działań na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki</i>						
II.1.3.1	Organizacja imprez o charakterze profilaktycznym i zdrowotnym zgodnie z kalendarzem imprez zdrowotnych (współorganizator PSSE)	Ilość imprez	Min. 7 imprez rocznie	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Oświaty, Kultury i Promocji PSSE
II.1.3.2	Pozyskanie funduszy na działania w zakresie promocji zdrowia	Ilość przygotowanych projektów	Min. 1 rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Oświaty, Kultury i Promocji /samodzielne stanowisko d/s pozyskiwania funduszy zewnętrznych
II.1.3.3	Promocja zdrowia w mediach - telewizja, gazeta, strona internetowa itd.	Ilość działań promocyjnych	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet spółki	Szpital Powiatowy Sp. z o. o
II.1.3.4	Tworzenie i realizacja nowych programów prozdrowotnych dla pacjentów PZOZ	Ilość programów prozdrowotnych	Min. 1	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno - PZOZ
II.1.3.5	Realizacja usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi z zakresu m.in. opieki higienicznej oraz pielęgnacji	Liczba osób objętych usługami	Min. 125	2015-2022	Budżet gminy, budżet państwa	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS
II.1.3.6	Ograniczanie niedożywienia w szczególności wśród dzieci i młodzieży w ramach programów rządowych i osłonowych	Liczba osób objętych usługami	Min. 1 320	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie - MOPS

II.1.3.7	Zorganizowanie szkolenia dla realizatorów szkolnych programów <i>Czyste powietrze wokół nas</i> i <i>Nie pal przy mnie proszę</i>	Ilość szkoleń	2	2015	Budżet państwa	PSSE
II.1.3.8	Zorganizowanie szkoleń dla koordynatorów i pielęgniarek szkolnych z zakresu zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej	Ilość szkoleń	2	2015-2016	Budżet państwa	PSSE
II.1.3.9	Zorganizowanie konferencji powiatowej z udziałem władz samorządowych, dyrektorów szkół, pedagogów szkolnych, w tym podsumowanie konkursu wiedzy z zakresu profilaktyki chorób krwiopochodnych, w tym HIV/AIDS, WZW C, WZW B dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Ilość konferencji	1	2015	Budżet państwa	PSSE
II.1.3.10	Zorganizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych dla pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej oraz medycyny szkolnej	Ilość szkoleń	2	2015-2016	Budżet państwa	PSSE
II.1.3.11	Utworzenie szkoły dla rodziców	Liczba uczestników	Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS
			Min. 20 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK
			Min. 20 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK
II.1.3.12	Szkolenia mieszkańców w zakresie udzielania pierwszej pomocy przed medycznej	Liczba osób przeszkolonych	Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS
			Min. 30 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK

			Min. 40 osób rocznie	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK
II.1.3.13	Realizacja programów dot. aktywizacji dzieci i młodzieży (np. POMOSTY)	Liczba osób objętych programem	Min. 10	2015- 2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS
			Min. 20	2015- 2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK
II.1.3.14	Realizacja projektów aktywizujących dla seniorów	Liczba osób objętych programem	Min. 10	2015- 2022	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik
			Min. 30	2015- 2020	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec - GOPS, GOK
			Min. 5	2015- 2022	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK
II.1.3.15	Utworzenie Klubu Seniora	Liczba klubów	1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS
			Min. 1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Biskupiec - GOPS , GOK
			Min. 1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Nowe Miasto Lubawskie - GOPS, GCK
II.1.3.16	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	Liczba domów 1 do 2020	1	2015-2020	Budżet gminy	Gmina Kurzętnik - GOPS
II.1.3.17	Realizacja programu szczepień dla dzieci przeciwko pneumokokom i szczepień HPV	Liczba dzieci zaszczepionych	Min. 119 w roku	2015-2016	Budżet gminy, budżet państwa	Gmina Kurzętnik - GS ZOZ
			Min.20	2015-2020	Budżet gminy, budżet państwa	Gmina Biskupiec - ZOZ

CEL OPERACYJNY I.4:						
<i>Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży</i>						
II.1.4.1	Utworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych	Ilość mieszkań	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat
II.1.4.2	Standaryzacja instytucjonalnej pieczy zastępczej	Ilość zestandaryzowanych placówek	1	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat
CEL OPERACYJNY I.5:						
<i>Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych</i>						
II.1.5.1	Zakup środków transportu przystosowanych do przewożenia osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze środka transportu	Min. 39 osób w roku - PŚDS 54 osoby - DPS	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - PŚDS Powiat - DPS
II.1.5.2	Podejmowanie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Nowomiejskiego do udziału w różnego rodzaju spotkaniach integracyjnych o podłożu informacyjnym i poznawczym	Ilość spotkań integracyjnych	Min. 3 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat - PŚDS we współpracy z innymi instytucjami

Dodatkowo będą realizowane cele wynikające ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020”, która jest dokumentem związanym niniejszej strategii.

III. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Tab. 62. Analiza SWOT dla obszaru Infrastruktura i środowisko

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów powiatu, istotne dla kraju i Europy 2. Duży udział obszarów objętych ochroną przyrodniczą, w tym rezerwaty przyrody i obszary NATURA 2000 o wysokiej randze 3. Dobra jakość komponentów środowiska (stan czystości gleb, wód i powietrza, niski poziom zagrożenia hałasem) 4. Brak zakładów szczególnie szkodliwych dla środowiska i znacząco uciążliwych dla mieszkańców 5. Położenie powiatu przy drodze krajowej nr 15 – główny szlak komunikacyjny 6. Większość dróg powiatowych są to drogi o nawierzchni asfaltowej 7. Wolne tereny inwestycyjne 8. Duży potencjał terenów: położenie geograficzne, korzystne (zróżnicowane) ukształtowanie terenu 9. Chęć współpracy władz lokalnych samorządów na rzecz rozbudowy infrastruktury 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak spójnej i przemyślanej, długoterminowej wizji zagospodarowania przestrzennego 2. Postępująca fragmentacja i dysharmonia krajobrazu, występowanie barier migracyjnych dla zwierząt 3. Niski wskaźnik lesistości 4. Przewaga gleb o niskich klasach bonitacyjnych 5. Brak zabezpieczonego w pełni powszechnego dostępu do wód publicznych 6. Niekontrolowany rozwój energetyki wiatrowej i wodnej 7. Niezorganizowana turystyka 8. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców 9. Brak skutecznej ochrony przyrody 10. Postępująca eutrofizacja zbiorników wodnych 11. Zły stan dróg powiatowych – brak dostatecznej ilości środków na utrzymanie dróg 12. Niewielka ilość terenów inwestycyjnych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego 13. Mała ilość dużych, prężnie rozwijających się firm na terenie powiatu 14. Duża ilość małych firm w branży budowlanej (niskie zarobki, „szara strefa”) 15. Koncentracja przedsiębiorstw wokół branży drzewnej 16. Brak infrastruktury turystycznej i sportowej i brak koncepcji na jej rozwój 17. Duże natężenie ruchu w Nowym Mieście Lubawskim, powodujące trudności komunikacyjne na drodze krajowej nr 15 18. Brak skutecznego transportu publicznego 19. Brak ścieżek rowerowych jako alternatywy dla dojazdów do pracy, szkoły 20. Duża ilość usług świadczona metodą tradycyjną (mało rozwinięta e-administracja) 21. Mała świadomość społeczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych 22. Brak zadowalającej ilości sieci kanalizacyjnych na terenie powiatu (lub alternatywnie przydomowych oczyszczalni ścieków)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy szczególnego wsparcia dla terenów chronionych przyrodniczo 2. Porozumienia samorządów w zakresie wspólnego rozwoju zorganizowanej turystyki i ich realizacja 3. Programy pomocowe na infrastrukturę turystyczną 4. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców 5. Dobry klimat dla ochrony lokalnych walorów przyrodniczych, zorganizowaną turystykę aktywną 6. Budowa obwodnicy miasta i infrastruktury wokół niej 7. Budowa gazociągu 8. Budowa sieci Internetu szerokopasmowego jako podstawy do rozwoju „społeczeństwa informacyjnego” w tym e-zdrowia, e-administracji 9. Zwiększanie się liczby podmiotów gospodarczych (sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw) 10. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia i komunikowania stref ekonomicznych i przemysłowych 11. Efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój, innowacyjność i nowe technologie 12. Współpraca szkół z przedsiębiorcami w zakresie dostosowania kierunków kształcenia na potrzeby lokalnych przedsiębiorców 13. Współpraca jednostek samorządu w dziedzinie turystyki – rozbudowa infrastruktury turystycznej 14. Zagospodarowanie dorzecza Drwęcy na cele turystyki i rekreacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalszy chaos przestrzenny 2. Wzrost liczby turystów bez zapewnienia odpowiedniej infrastruktury 3. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców 4. Rozwój gospodarczy w kierunku przemysłu szkodliwego dla środowiska 5. Nieprzemysłana lokalizacja obiektów infrastrukturalnych w tym instalacji OZE 6. Przenikanie gatunków obcych do rodzimej flory i fauny 7. Zmiany sposobu użytkowania ziemi, w tym ograniczenie lub zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolnej, ujednolicanie upraw, zmiana modelu chowu i hodowli zwierząt w kierunku wielkoobsadowym 8. Nasilanie się przypadków bezpośredniego niszczenia przyrody, np. wycinanie trzcinowisk, nielegalna wycinka zadrzewień, kłusownictwo itp. 9. Wybudowanie obwodnicy miasta (zmniejszenie ilości osób odwiedzających miasto) 10. Brak strategicznego podejmowania decyzji co do tworzenia stref ekonomicznych i przemysłowych oraz ich komunikowania 11. Sąsiedztwo dynamicznie rozwijających się miast: Lubawy, Brodnicy, Ławy 12. Ubożenie społeczeństwa 13. Realne zagrożenie dużymi kosztami dostępu do Internetu szerokopasmowego dla instytucji (szacowane wysokie koszty przyłączenia do sieci szkieletowej) 14. Niesprzyjające warunki dla rozwoju odnawialnych źródeł energii (min. sprzeczny społeczny - niska wiedza w tym zakresie, brak promocji terenu, brak informacji na temat możliwości pozyskania środków zewnętrznych na te cele)

Tab. 65. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Infrastruktura i środowisko

PRIORYTET 1 (CEL STRATEGICZNY):						
<i>Rozwój infrastruktury powiatu tak, aby zabezpieczała ona potrzeby mieszkańców powiatu i turystów</i>						
CEL OPERACYJNY III.1.1:						
<i>Poprawa jakości dróg i komunikacji</i>						
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
III.1.1.1	Remonty, budowa i przebudowa dróg gminnych	Ilość wyremontowanych lub wybudowanych dróg w km	Min. 30 km na terenie wszystkich gmin	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/
III.1.1.2	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup na odcinku Nowe Miasto Lubawskie – Gwiździny	Długość przebudowanej drogi	4,1 km	2015	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.3	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczno – Słup na odcinku Gwiździny – Mroczno	Długość przebudowanej drogi	5 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.4	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1279N Kisielice – Biskupiec (od granicy powiatu do drogi wojewódzkiej nr 538)	Długość przebudowanej drogi	5,9 km	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.5	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1299N gr. woj. (Brodnica) Krotoszyny – Szwarcenowo – dr. pow. Nr 1333N na odcinku Łąkorek – Łąkorz	Długość przebudowanej drogi	2,0 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.6	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1299N gr. woj. (Brodnica) Krotoszyny – Szwarcenowo – dr. pow. Nr 1333N na odcinku Łąkorz – Bielice	Długość przebudowanej drogi	4,3 km	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.7	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1248N gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr. woj. (Brzozie) na odcinku od granicy województwa do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 1317N w Tereszewie	Długość przebudowanej drogi	3,8 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych

III.1.1.8	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1246N dr. woj. Nr 538 - Skarlin - Nowe Miasto Lubawskie na odcinku Skarlin – Nawra	Długość przebudowanej drogi	2,0 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.9	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1254N Tuszewo (dr. woj. Nr 541) Truszczyń – Dębień na odcinku Świniarc – Zwiniarz	Długość przebudowanej drogi	1,9 km do	2015	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.10	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1236N Wielka Tymawa – Łąkorz – Wawrowice na odcinku Wielka Tymawa – Osówko	Długość przebudowanej drogi	2,9 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.11	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1323N Kacze Bagno – Sugajenko na odcinku Kacze Bagno -	Długość przebudowanej drogi	2,3 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.12	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1317N Marzęcice – gr. woj. (Pokrzydowo) na odcinku Tereszewo – Szafarnia	Długość przebudowanej drogi	4,2 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.13	Budowa drogi powiatowej Nr 1273N Ostrowite – gr. woj. (Górale) na odcinku Ostrowite – gr. woj.	Długość wybudowanej drogi	2,7 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.14	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1244N Skarlin – Lekarty – Nowy Dwór na odcinku Lekarty – Nowy Dwór	Długość przebudowanej drogi	4,0 km	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat -Zarząd Dróg Powiatowych
III.1.1.15	Przebudowa mostu zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej Nr 1248N gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr woj. (Brzozie) w km 0+012 na przepust z rur stalowych	Liczba przebudowanych obiektów	1 inwestycja	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Zarząd Dróg Powiatowych
CEL OPERACYJNY III.1.2:						
<i>Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej jako podstawy społeczeństwa informacyjnego, e-zdrowia, e-administracji - rozwój technologii informacyjno – komunikacyjnych w różnych dziedzinach</i>						
III.1.2.1	Rozwój e-administracji w gminach i jednostkach podległych	Liczba jednostek z rozwiniętą e-administracją	min. 2 jednostki	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno Gmina Nowe Miasto Lubawskie

III.1.2.2	Wzrost świadomości i promocja e-usług wśród mieszkańców powiatu nowomiejskiego. Współpraca z innymi JST na terenie powiatu w zakresie realizacji zadania	Liczba samorządów zaangażowanych w promocję e-usług	min. 3 JST	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
III.1.2.3	Zwiększenie liczby korespondencji elektronicznej względem korespondencji tradycyjnej	Liczba korespondencji wysyłanej elektronicznie	zwiększenie o min. 5% w każdym kolejnym roku do roku poprzedniego	2016-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
III.1.2.4	Podniesienie liczby e-usług świadczonych na platformie e-PUAP	Liczba e-usług świadczonych na e-PUAP	wprowadzenie min. 2 usług	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
III.1.2.5	Wdrożenie niezbędnych rozwiązań informatycznych warunkujących realizację zadań z zakresu e-usług: System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją odpowiadającego potrzebom JST	Wdrożenie systemu	1 system	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
III.1.2.6	Budowa sieci Internetu szerokopasmowego na terenie poszczególnych gmin	Ilość kilometrów sieci	min. 10 km min. 10 km	2015 2016-2020	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/
III.1.2.7	Realizacja projektu z zakresu zintegrowanej informacji geodezyjnej i kartograficznej Warmii i Mazur następujące zadania: 1) założenie dla całego powiatu bazy GESUT 2) założenie dla terenu miasta oraz zwartych zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę obszarów wiejskich bazy BDOT 500 3) cyfryzacja zasobów powiatowego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej 4) modernizacja ewidencji gruntów i budynków dla wybranych obrębów 5) inwentaryzacja, uzupełnienie i zagęszczenie osnowy wysokościowej na terenie powiatu 6) powołanie inspektorów nadzoru do kontroli zleconych prac	Ilość utworzonych baz danych Ilość dokumentów archiwalnych w postaci cyfrowej w stosunku do całego zasobu Ilość zmodernizowanych obrębów ewidencyjnych Ilość obrębów dla którym zostanie wykonana inwentaryzacja osnowy geodezyjnej	- Utworzenie baz: BDOT 500, GESUT dla powiatu zgodnie z przepisami - min. 200 tys. dokumentów cyfrowych - 18 zmodernizowanych obrębów - wykonanie inwentaryzacji osnowy geodezyjnej dla 68 obrębów powiatu punktów	2016-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Geodezji i Nieruchomości

		Ilość nowych punktów osnowy geodezyjnej	– min. 140 nowo założonych punktów osnowy geodezyjnej na terenie powiatu			
III.1.2.8	Zakup oprogramowania do gromadzenia, opracowania, wyszukiwania i udostępniania zasobów biblioteki pedagogicznej	Kompletne oprogramowanie (7 modułów)	Zakup oprogramowania i wdrożenie do użytku	2015-2016	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - Powiatowe Centrum Rozwoju i Edukacji
CEL OPERACYJNY III.1.3:						
<i>Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości w tym terenów inwestycyjnych</i>						
III.1.3.1	Utworzenie „Mapy terenów inwestycyjnych powiatu nowomiejskiego” – istniejących i projektowanych wraz z promocją mapy	Dokument końcowy	1) Spotkanie w/s tworzenia dokumentu 2) Opracowanie dokumentu	2015-2016	Budżet powiatu Budżety gmin	Powiat Gminy/wszystkie/
III.1.3.2	Rozszerzenie Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	Wielkość powierzchni nowych terenów inwestycyjnych	Min. 25 ha na terenie gminy Kurzętnik Min. 10 ha na terenie gminy miejskiej NML	2016-2018 2017-2022	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.3.3	Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych	Wielkość powierzchni nowych terenów inwestycyjnych	Min. 25 ha na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik Gmina Nowe Miasto Lubawskie Gmina Biskupiec
III.1.3.4	Kompleksowa informacja gospodarcza skierowana do przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów w tym marketing oferty inwestycyjnej	Ilość przygotowanych i rozpowszechnionych informacji	Min. 1 w roku	2016-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik Gmina Nowe Miasto Lubawskie Gmina Biskupiec
CEL OPERACYJNY III. 1.4:						
<i>Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców powiatu i turystów (w tym infrastruktura sportowa, turystyczna, obiekty użyteczności publicznej itp.).</i>						
III.1.4.1	Budowa hali sportowej przy Zasadniczej Szkole Zawodowej w Kurzętniku	Ilość obiektów	1	2015-2020	Budżety powiatu Środki zewnętrzne	Powiat

III.1.4.2	Budowa i zagospodarowanie plaż	Ilość zagospodarowanych plaż	Min. 2 plaże	2015-2022	Budżety gmin, Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno Gmina Biskupiec
III.1.4.3	Budowa boisk wielofunkcyjnych	Ilość wybudowanych boisk wielofunkcyjnych	Min. 3 boiska	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno Gmina Biskupiec
III.1.4.4	Budowa/remont/rozbudowa świetlic wiejskich	Ilość wybudowanych /zmodernizowanych obiektów	Min. 5	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie Gmina Biskupiec
III.1.4.5	Zagospodarowanie terenu wokół boiska sportowego w Bratianie	Ilość zagospodarowanych obiektów	1	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.6	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych na terenach gmin – (wyznaczenie i oznaczenie tych ścieżek)	Ilość powstałych ścieżek rowerowych w km	Min. 15 km na terenie wszystkich gmin	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno Gmina Nowe Miasto Lubawskie Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec
III.1.4.7	Wyznaczenie i oznaczenie ścieżki edukacyjnej przy jeziorze w Zwiniarzu wraz z budową siłowni zewnętrznej	Ilość powstałych ścieżek edukacyjnych	1 ścieżka	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno
III.1.4.8	Rozwijanie usług oferowanych przez Centrum Turystyczne w Ostaszewie	Ilość nowych usług turystycznych oferowanych przez Centrum	2 nowe usługi	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno
III.1.4.9	Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej na terenie MOSiR	Ilość nowych obiektów	3	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.10	Kompleksowy remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury mająca na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	1 000 m ²	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.11	Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego mające na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	4 000 m ²	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie

III.1.4.12	Modernizacja ul. Rynek w celu zapewnienia przywrócenia historycznego wyglądu średniowiecznego założenia urbanistycznego oraz nadania nowej funkcjonalności	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	7 500 m ²	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.13	Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	60 000 m ²	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.14	Rewitalizacja Ogrodu Róż na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym	Wielkość odnowionej powierzchni użytkowej	2 900 m ²	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
III.1.4.15	Termomodernizacja budynku internatu Zespołu Szkół im. C.K. Norwida (ciepłota budynku i wykonanie elewacji zewnętrznej)	Ilość budynków po termomodernizacji	1	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML, PCRE, PŚDS
III.1.4.16	Renowacja budynku biblioteki Zespołu Szkół im. C.K. Norwida (remont elewacji, wymiana stolarki okiennej)	Ilość budynków po renowacji	1	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML
III.1.4.17	Modernizacja bazy lokalowej ZS im. C.K. Norwida w tym wymiana stolarki okiennej w „starej” części szkoły, remont wewnętrzny hali sportowej, remont auli szkolnej	Ilość budynków po modernizacji	2	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K. Norwida w NML
III.1.4.18	Budowa Całorocznego Kompleksu Sportowego na Kurzej Górze i jego rozbudowa	Ilość uruchomionych kompleksów sportowo rekreacyjny	1) budowa obiektu podstawowego 2) rozbudowa obiektu	2015 2016-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne Inwestor zewnętrzny	Gmina Kurzętnik
III.1.4.19	Rewitalizacja Parku Przystańcowego w Kurzętniku	Ilość obiektów po rewitalizacji	1	2015-2016	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik
III.1.4.20	Wykonanie oświetlenia terenu rekreacyjnego przy DPS w Grodzicznie	liczba osób korzystających z oświetlenia o zmroku	Min. 50 osób rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat – DPS

III.1.4.21	Zakup agregatu prądowórczego z automatycznym rozruchem - załączeniem 50 kW	Ilość punktów poboru energii	Min. 370 punktów	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat – DPS
III.1.4.22	Utworzenie Sali Integracji Sensorycznej dla dzieci	Ilość dzieci korzystających z zajęć	Min. 15 dzieci	2015-2020	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - PCRE

Dodatkowo będą realizowane cele wynikające z „Powiatowego programu opieki nad zabytkami powiatu nowomiejskiego na lata 2014 – 2017”, który jest dokumentem związanym niniejszej strategii.

PRIORYTET 2 (CEL STRATEGICZNY):

Dobry stan środowiska dający podstawę rozwoju turystyki i gwarantujący bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańcom powiatu

CEL OPERACYJNY III.2.1:

Osiągnięcie wskaźnika lesistości powiatu na poziomie min.25 %

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
III.2.1.1	Promowanie zalesiania marginalnych gruntów porolnych (akcje informacyjne)	Ilość spotkań informacyjnych Ilość artykułów prasowych	1 spotkanie informacyjne lub artykuł prasowy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Środowiska i Rolnictwa Gminy /wszystkie/
III.2.1.2	Ujawnianie terenów leśnych w planach urządzania lasu i ewidencji gruntów	Ilość ha gruntów leśnych ujawnionych w ewidencji	100 ha w latach 2015-2022	2015-2019	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Geodezji

CEL OPERACYJNY III.2.2:

Zapewnienie swobodnego dostępu do wszystkich wód publicznych

III.2.2.1	Zagospodarowanie plaży na terenie gminy Grodziczno	Ilość zagospodarowanych plaż do 2022	Ilość plaż do 2022 – 1	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Grodziczno
-----------	--	--------------------------------------	------------------------	-----------	-----------------------------------	------------------

III.2.2.2	Kontrole w zakresie przestrzegania obowiązku zapewnienia dostępu do wód objętych powszechnym korzystaniem	Kontrole – szt.	5 kontroli rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/ Starostwo – Wydział Środowiska i Rolnictwa
CEL OPERACYJNY III.2.3: <i>Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju OZE, w szczególności lokalizacji wiatraków i biogazowni</i>						
III.1.3.1	Pozyskanie inwestorów – udostępnienie terenów pod inwestycje OZE – biogazownia, panele fotowoltaiczne	Realizacja przedsięwzięć OZE	1 przedsięwzięcie OZE w każdej gminie rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY III.2.4: <i>Zadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, turystów i przedsiębiorców</i>						
III.2.4.1	Kontynuacja działań w zakresie edukacji dzieci i młodzieży szkolnej, turystów i przedsiębiorców	Ilość osób objętych działaniami edukacyjnymi	200 osób w każdej gminie rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
III.2.4.2	Zorganizowanie akcji/pogadanki z zakresu edukacji ekologicznej dla dzieci i dorosłych w szkołach	Ilość zorganizowanych pogadank	5 w każdej gminie rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY III.2.5: <i>Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu</i>						
III.2.5.1	Tworzenie ścieżek ekologicznych w wyznaczonych miejscach wartościowych pod względem przyrodniczym	Tworzenie ścieżek ekologicznych	1 ścieżka w każdej gminie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY III.2.6: <i>Sprawny działający system nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony środowiska</i>						
III.2.6.1	Kontrole prowadzone przez gminę w zakresie przestrzegania przepisów z zakresu utrzymania czystości i porządku przez mieszkańców	Ilość kontroli	10 kontroli rocznie w każdej gminie	2015-2022	Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY III.2.7: <i>Racjonalna gospodarka odpadami, w szczególności niebezpiecznymi</i>						
III.2.7.1	Kontynuacja programu wsparcia finansowego przy wymianie pokryć dachowych z eternitu	Ilość nieruchomości objętych wsparciem	50 dofinansowanych przedsięwzięć	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/

III.2.7.2	Usuwanie azbestu z własności prywatnych	Ilość nieruchomości objętych wsparciem Kwota wsparcia finansowego	50 dofinansowanych przedsięwzięć 100 000 zł	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
III.2.7.3	Usuwanie azbestu z budynków użyteczność publicznej	Ilość usuniętych ton azbestu do 2022	500 Mg w każdej gminie	2015-2022	Budżet powiatu Budżet gminy Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY III.2.8:						
<i>Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co najmniej 50% powierzchni powiatu</i>						
III.2.8.1	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy Nowe Miasto Lubawskie i Biskupiec	Opracowanie planu	Opracowanie planu	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Lubawskie
CEL OPERACYJNY III.2.9:						
<i>Poprawa sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę</i>						
III.2.9.1	Budowa Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Makuszyńskiego w Nowym Mieście Lubawskim	Wybudowanie nowej SUW	Nowa SUW	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim

IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Tab. 66. Analiza SWOT dla obszaru Bezpieczeństwo publiczne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawnie działający system zarządzania kryzysowego 2. Dobra koordynacja działań między służbami, inspekcjami i strażami oraz administracją samorządową i innymi jednostkami organizacyjnymi 3. Współpraca służb z instytucjami: sądem, prokuraturą, instytucjami pomocy społecznej itp. 4. Posiadanie aktualnych planów zarządzania kryzysowego 5. Stały monitoring posiadanych zasobów ludzkich i wyposażenia na wypadek zagrożenia 6. Wysoka ocena działań służb podczas ćwiczeń 7. Powiat jest na 4 miejscu w województwie, jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę przestępstw (dane za 2014 r.) 8. Powiat jest na 2 miejscu w województwie, jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę wypadków (dane za 2014 r.) 9. Poprawa warunków lokalowych Komendy Powiatowej Policji 10. Termomodernizacja budynku Komendy Powiatowej PSP 11. Poprawiający się poziom wyposażenia sprzętowego jednostek 12. Dobrze wyszkolona i doświadczona kadra 13. Liczne osiągnięcia i wysokie miejsca w różnego rodzaju zawodach 14. Wysoki poziom zaufania społecznego dla pracowników służb 15. Wsparcie finansowe udzielane przez samorządy 16. Poprawiający się stan sanitarny powiatu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt niska aktywność sztabów kryzysowych w gminach 2. Rotacja pracowników urzędów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe 3. Niedostateczna ilość karetek w systemie powiadamiania ratunkowego 4. Brak dobrze wyposażonych magazynków na wypadek zagrożenia we wszystkich gminach, za wyjątkiem Urzędu Miejskiego (brak beczkowsów, agregatów prądotwórczych, plandek, worków itp.) 5. Brak pomieszczeń do tymczasowego zamieszkania w sytuacji kryzysowej (lokale socjalne) 6. Wzrost ilości wykroczeń w ruchu drogowym 7. Narastające natężenie ruchu drogowego zwłaszcza w terenie miejskim, brak obwodnicy 8. Zły stan dróg wojewódzkich i powiatowych na niektórych odcinkach 9. Rosnący problem przemocy w rodzinie oraz przestępczości wśród nieletnich 10. Niewystarczający monitoring miejsc publicznych 11. Rosnący problem alkoholizmu 12. Niska świadomość społeczna na temat potencjalnych zagrożeń (ryzyko zatrucia tlenkiem węgla, dopalacze itd.) 13. Niski poziom skanalizowania powiatu 14. Brak miejsc, w których młodzież mogłaby spędzać czas wolny, rozwijać pasje i zainteresowania
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsza dobra współpraca między służbami 2. Konieczność ciągłego doskonalenia przepływu informacji oraz koordynacji działań wszystkich służb na poziomie powiatu i gminy 3. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego poprzez systematyczne szkolenia i ćwiczenia 4. Potrzeba większego uświadamiania społeczeństwa na temat istniejących zagrożeń 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost ilości patologii (przemoc, alkoholizm) wynikający z ubożenia społeczeństwa, wysokiego bezrobocia 2. Coraz łatwiejszy dostęp do narkotyków, dopalaczy 3. Brak wystarczających środków finansowych na remonty dróg 4. Wzrost zagrożeń powodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi tj. jak huragan, podtopienia

<p>5. Utrzymanie wysokich wskaźników, jeżeli chodzi o ilość przestępstw i wypadków drogowych</p> <p>6. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych</p> <p>7. Modernizacja i remont dróg</p>	
---	--

Tab. 67. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Bezpieczeństwo publiczne

PRIORYTET 1. (CEL STRATEGICZNY):						
<i>Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu</i>						
CEL OPERACYJNY IV.1.1:						
<i>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</i>						
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
IV.1.1.1	Zmniejszenie liczby nietrzeźwych kierujących pojazdami poprzez kontrole drogowe pod kątem badania stanu trzeźwości kierujących (działania Alkohol i Narkotyki, Lejek, Trzeźwy poranek)	Ilość przeprowadzonych badań	10 800 badań rocznie	2015-2022	Budżet państwa, Budżety gmin	KPP
IV.1.1.2	Zmniejszenie liczby popełnianych wykroczeń drogowych poprzez kontrole drogowe i inne działania wydziału prewencji i ruchu drogowego	Ilość przeprowadzonych kontroli	6000 kontroli rocznie	2015-2022	Budżet państwa, Budżety gmin	KPP
IV.1.1.3	Modernizacja sprzętu i wyposażenie KP PSP i OSP włączonych do KSRG do działań ratowniczych na odcinkach dróg o największym zagrożeniu	Ilość zakupionego sprzętu	Pozyskanie 3 zest. poduszek, 1 zestawu hydraulicznego	2015-2022	Budżet państwa, budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	PSP
IV.1.1.4	Doskonalenie współdziałania służb ratowniczych podczas prowadzenia działań ratowniczych przy zdarzeniach na drogach	Ilość spotkań przedstawicieli służb ratowniczych i współdziałających	2 spotkania rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.1.5	Prowadzenie szkoleń doskonalących współdziałanie sił i środków KP PSP i OSP włączonych do KSR-G z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym	Ilość przeszkolonych strażaków OSP z KSR-G	Przeszkolenie 11 jednostek OSP	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.1.6	Aktualizacja i wdrażanie projektów organizacji ruchu drogowego na terenie gmin oraz całego powiatu	Ilość km dróg objętych aktualizacją oznakowania Ilość projektów	Powiat – 234 km Gmina Miejska NML - 10 km Gmina Kurzętnik – 91,748 km Gmina Grodziczno – 20 km Gmina NML – 10 projektów Gmina Biskupiec – 10 km	2015-2022	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, gminy /wszystkie/

IV.1.1.7	Kontynuacja działań w zakresie utrzymywania właściwego stanu technicznego dróg na terenie powiatu	Ilość km dróg objętych pracami remontowymi	drogi powiatowe: 47,3 km drogi gminne: Gmina Miejska NML – 30 km Gmina Kurzętnik- 20 km Gmina Grodziczno – 50 km Gmina NML – 25 km Gmina Biskupiec – do 10 km	2015-2019 2015-2022	Budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/
IV.1.1.8	Wzmoczenie działań mających na celu egzekwowanie nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego	Ilość interwencji	120 rocznie Gmina Miejska NML – 3 000	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy (straż miejska i gminna)
IV.1.1.9	Prelekcje i spotkania z uczniami szkół podstawowych dotyczące bezpieczeństwa na drogach	Ilość spotkań	100 rocznie Gmina Miejska NML - 1 000	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy /wszystkie/
IV.1.1.10	Propagowanie reguł bezpiecznego zachowania na drodze	Ilość uczestników spotkań	Cykliczne spotkania w trakcie kursów	2015-2022	Środki własne, środki zewnętrzne	Ośrodki szkolenia kierowców
IV.1.1.11	Organizacja Turniejów Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla młodzieży szkolnej (szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne)	Ilość turniejów	1 turniej rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, budżety gmin, środki zewnętrzne	Powiat, Gminy /wszystkie/, KPP, PSP
CEL OPERACYJNY IV.1.2:						
<i>Wzrost świadomości mieszkańców na temat zagrożeń</i>						
IV.1.2.1	Organizowanie debat społecznych jako formy kontaktu przedstawicieli policji z lokalną społecznością, wymiana informacji na temat zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa	Ilość zorganizowanych spotkań	2 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP
IV.1.2.2	Umieszczanie informacji na stronie internetowej KPP w Nowym Mieście Lubawskim dotyczących działań policjantów, umieszczanie komunikatów dotyczących tematów profilaktycznych i prewencyjnych, współpraca z lokalnymi mediami	Ilość zamieszczanych informacji	180 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP

IV.1.2.3	Kampania edukacyjna w lokalnych mediach dotycząca wdrażania Kart Ratowniczych w pojazdach	Ilość założonych kart	1000 kart	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.2.4	Promowanie bezpiecznych zachowań i sposobów postępowania wśród mieszkańców powiatu oraz młodzieży szkolnej związanych z bezpieczeństwem przeciwpożarowym w budynkach, okresem grzewczym, zimą, wypalaniem traw, letnim i zimowym wypoczynkiem, żniwami, materiałami pirotechnicznymi i innymi pojawiającymi się zagrożeniami	Ilość spotkań w szkołach Ilość informacji zamieszczanych w mediach	min. 1 spotkanie w jednej ze szkół na terenie każdej gminy rocznie min. 20 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.2.5	Akcja „Czujka tlenku węgla w każdym domu”	Ilość zakupionych czujek	500 czujek	2015-2022	Środki pozabudżetowe	PSP
IV.1.2.6	Przygotowanie broszur/poradników dla mieszkańców na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych	Ilość broszur	Gmina Miejska NML - 2 000	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
IV.1.2.7	Spotkania i informowanie mieszkańców o zagrożeniach sezonowych np. podczas festynów, dożynek	Ilość spotkań	min. 1 spotkanie rocznie na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/
IV.1.2.8	Realizacja programów umożliwiających nabywanie umiejętności praktycznych udzielania pierwszej pomocy	Ilość młodzieży uczestniczącej w zajęciach	Jedna grupa uczniów (ok. 15 osób) w roku szkolnym	2015-2022	Budżet powiatu	Szkoły ponadgimnazjalne
IV.1.2.9	Rozpropagowanie wśród mieszkańców powiatu aplikacji Samorządowego Informatora SMS	Ilość zarejestrowanych użytkowników	30% zarejestrowanych mieszkańców gminy	2015-2018	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/
IV.1.2.10	Propagowanie wśród mieszkańców powiatu korzyści wynikających z możliwości korzystania z RSO – aplikacji Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji na telefony komórkowe i Internet umożliwiającej informowanie o zagrożeniach	Ilość osób korzystających z aplikacji	25% mieszkańców powiatu /na podstawie ankiety/	2015-2018	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, Gminy /wszystkie/

CEL OPERACYJNY IV.1.3:						
<i>Ograniczanie przestępczości pospolitej</i>						
IV.1.3.1	Rozszerzenie działań tzw. profilaktyki społecznej i prewencji kryminalnej poprzez spotkania w szkołach z młodzieżą i nauczycielami w celu propagowania zagadnień prewencji kryminalnej i odpowiedzialności karnej za popełnianie czynów karalnych	Ilość zorganizowanych spotkań	100 spotkań rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP
IV.1.3.2	Spotkania z przedstawicielami sektora publicznego i prywatnego informujące o zasadach i sposobach zabezpieczenia np. zakładów produkcyjnych, firm	Ilość zorganizowanych spotkań	80 spotkań rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP
IV.1.3.3	Wzmocnienie kontroli miejsc uznawanych za zagrożone w zakresie bójek, kradzieży i niszczenia mienia	Ilość przeprowadzonych patroli, interwencji	6000 kontroli rocznie	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	Komenda Powiatowa Policji, Gminy /wszystkie/
IV.1.3.4	Tworzenie miejsc objętych monitoringiem	Ilość nowych miejsc z zainstalowanymi kamerami	min. 1 rocznie na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/
IV.1.3.5	Zwiększanie ilości patroli policji, straży miejskiej i gminnej	Ilość patroli	4750 patroli rocznie	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, Gminy /wszystkie/
CEL OPERACYJNY IV.1.4:						
<i>Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego</i>						
IV.1.4.1	Bieżące monitorowanie stanu zagrożeń pożarowych oraz innych miejscowych zagrożeń na terenie powiatu	Ilość stwierdzonych zagrożeń	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.4.2	Ocena stanu bezpieczeństwa terenów leśnych oraz ciągła współpraca z Nadleśnictwami w celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń oraz walki z pożarami lasów	Oceny i rekomendacje sporządzone przez komórkę ds. kontrolno-rozpoznawczych ilość spotkań	Ocena przygotowania do sezonu 4 Nadleśnictw rocznie min. 1 spotkanie rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSP

IV.1.4.3	Wdrożenie nowoczesnego systemu zarządzającego łącznością radiową UKF na potrzeby działań ratowniczych	Wdrożenie systemu	Uruchomienie w KP PSP systemu zarządzającego łącznością	2015-2022	Budżet państwa, środki zewnętrzne	PSP
IV.1.4.4	Wdrażanie wniosków z analizy zagrożeń oraz z analizy zabezpieczenia operacyjnego obszaru powiatu w zakresie gaszenia pożarów, ratownictwa medycznego, chemicznego, ekologicznego i technicznego	Ilość zrealizowanych wniosków	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	PSP
IV.1.4.5	Uzupełnienie braków sprzętowych i wyposażenia technicznego w KP PSP zgodnie z obowiązującymi normatywami	Ilość zakupionego sprzętu i wyposażenia	Osiągnięcie w KP PSP normatywu wyposażenia	2015-2022	Budżet państwa	PSP
IV.1.4.6	Podjęcie działań mających na celu pozyskanie specjalistycznego pojazdu ratowniczego – podnośnika hydraulicznego, który zastąpi wyeksploatowany i dotychczas użytkowany pojazd	Pozyskanie pojazdu	Pozyskanie jednego pojazdu	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	PSP
IV.1.4.7	Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w niezbędny sprzęt	Ilość zakupionego sprzętu	Gmina Kurzętnik – 1 samochód ratowniczy, stroje ratownicze; Gmina Grodziczno – 20 szt. sprzętu; Gmina NML – 25 szt. sprzętu Gmina Biskupiec – 1 szt.	2015-2022	Budżety gmin, środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/
IV.1.4.8	Zwiększenie możliwości ratowniczych Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim	Kwota poniesionych wydatków	100 tys. zł.	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie

CEL OPERACYJNY IV.1.5: <i>Ograniczanie zjawisk patologii społecznej</i>						
IV.1.5.1	Rozszerzenie działań tzw. profilaktyki społecznej i prewencji kryminalnej poprzez spotkania w szkołach z młodzieżą i nauczycielami w celu propagowania zagadnień dotyczących zjawisk patologicznych i odpowiedzialności karnej osób dorosłych i nieletnich	Liczba zorganizowanych spotkań	100 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	KPP
IV.1.5.2	Wymiana informacji pomiędzy instytucjami pomocowymi (GOPS, MOPS, PCPR), podejmowanie wspólnych działań	Ilość wspólnych działań	Na bieżąco, według potrzeb	2015-2022	Budżety Gmin, Budżet powiatu	gminy /wszystkie/ - MOPS, GOPS, Powiat - PCPR
IV.1.5.3	Wzmoczenie monitoringu i wsparcia rodzin zagrożonych przemocą, alkoholizmem, narkotykami	Ilość osób objętych nadzorem i wsparciem	Wskaźnik niemożliwy do ustalenia	2015-2022	Budżet państwa, budżety gmin	KPP, gminy /wszystkie/
IV.1.5.4	Porady i konsultacje dla osób doświadczających przemocy	Ilość osób i spotkań	Ilość osób i spotkań jest uzależniona od odbiorców usług	2015-2022	Budżet powiatu	PCRE
IV.1.5.5	Zajęcia i prelekcje dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień	Ilość spotkań oraz termin realizacji uzależniony od zapotrzebowania zgłaszanego przez szkoły	Ilość spotkań jest uzależniona od zapotrzeb. zgłaszanego przez szkoły	2015-2022	Budżet powiatu	PCRE
CEL OPERACYJNY IV.1.6: <i>Usprawnienie systemu reagowania kryzysowego</i>						
IV.1.6.1	Zwiększenie aktywności Gminnych Zespołów Zarządzania Kryzysowego	Ilość posiedzeń zespołu	Minimum 4 spotkania rocznie	2015-2018	Budżety gmin	Gminy /wszystkie/
IV.1.6.2	Przeprowadzenie gry decyzyjnej Powiatowego i Gminnych Zespołów Zarządzania Kryzysowego lub ćwiczeń /w przypadku gmin przy udziale przedstawicieli straży pożarnej i policji/	Ilość przeprowadzonych gier decyzyjnych, ćwiczeń	1 gra decyzyjna lub 1 ćwiczenie w ciągu roku	2015-2018	Budżet państwa, Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, Gminy /wszystkie/, służby, inspekcje i straże

IV.1.6.3	Stałe doskonalenie współdziałania powiatu, gmin oraz służb, inspekcji i straży w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zagrożeń i zdarzeń o znamionach kryzysowych	Ilość spotkań	Minimum 2 udokumentowane wspólne działania	2015-2018	Budżet państwa, Budżet powiatu, budżety gmin, budżety służb, inspekcji i straży	Powiat, Gminy /wszystkie/, służby, inspekcje i straże
CEL OPERACYJNY IV.1.7:						
<i>Poprawa stanu sanitarnego</i>						
IV.1.7.1	Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych na nadzorowanym terenie	Liczba kontroli liczba, pobranych próbek oraz wydanych decyzji administracyjnych	11 348 rocznie	2015 -2022	Budżet państwa	PSSE
IV.1.7.2	Poprawa stanu zdrowia publicznego poprzez zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych i monitorowanie zagrożenia z tym związanego	Liczba osób, które zachorowały na choroby zakaźne oraz liczba przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, podjętych działań, kontroli i decyzji	1 100 rocznie	2015-2022	Budżet państwa	PSSE
IV.1.7.3	Wzmocnienie kontroli stanu porządku posesji oraz zgodnego z obowiązującymi przepisami postępowania z odpadami i ściekami bytowymi	Ilość przeprowadzonych interwencji	500	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie
CEL OPERACYJNY IV.1.8:						
<i>Wzrost świadomości mieszkańców na temat obronności</i>						
IV.1.8.1	Popularyzacja wiedzy na temat obronności, poprzez organizację spotkań na temat praw i obowiązków mieszkańców na wypadek wprowadzenia stanu nadzwyczajnego (stanu klęski żywiołowej, stanu kryzysu lub stanu wojny) oraz ogólnych tematów związanych z obronnością (np. służba wojskowa)	Ilość spotkań	min. 1 rocznie	2015-2022	Budżet powiatu, budżety gmin	Powiat, gminy /wszystkie/

CEL OPERACYJNY IV.1.9:						
<i>Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony praw konsumenta</i>						
IV.1.9.1	Zwiększenie dostępności poradnictwa konsumenckiego poprzez dyżury w urzędach gmin	Ilość dyżurów	Min. 20 dyżurów rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
IV.1.9.2	Organizacja spotkań o tematyce konsumenckiej dla konsumentów i przedsiębiorców z udziałem przedstawicieli np. Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów czy Inspekcji Handlowej	Ilość spotkań	Min. 1 spotkanie rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
IV.1.9.3	Utworzenie punktu poradnictwa konsumenckiego na cyklicznych imprezach powiatowych	Utworzenie punktu	Utworzenie 1 punktu w ciągu 2 lat	2015 - 2022	Budżet powiatu, środki zewnętrzne	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
IV.1.9.4	Prowadzenie edukacji w zakresie praw konsumenta w szkołach	Ilość spotkań, Ilość uczestników	Cykl 3 spotkań w każdej klasie pierwszej w roku szkolnym Ok. 140 uczniów rocznie	2015 - 2022	Budżet powiatu	Powiatowy Rzecznik Konsumentów, szkoły ponadgimnazjalne
CEL OPERACYJNY IV.1.10:						
<i>Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji</i>						
IV.1.10.1	Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w Starostwie Powiatowym	Ilość audytów/ilość spełnionych wymagań określonych w normie PN-ISO/IEC 27001	1 audyt w roku /spełnienie 60% wymagań	2015-2022	Budżet powiatu	Administrator Bezpieczeństwa Informacji

V. TURYSTYKA, KULTURA, SPORT, PROMOCJA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Tab. 68. Analiza SWOT dla obszaru Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - nowo powstałe organizacje pozarządowe - walory krajobrazowe i różnorodne ukształtowanie terenu, sprzyjające różnego rodzaju turystyki - duży potencjał ludzi kreatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> - mniejsza ilość składanych ofert przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów ofert - niższe dotacje - brak skutecznej promocji - brak współpracy między lokalnymi samorządami - brak regionalnych centrów turystycznych - brak spójnego harmonogramu dla samorządów imprez sportowych i kulturalnych - brak promocji produktów lokalnych - brak wsparcia dla aktywnej turystyki - brak szlaków turystycznych - brak kąpielisk ogólnodostępnych, strzeżonych - brak miejsca na imprezy plenerowe
SZANSE ROZWOJOWE	ZAGROŻENIA DLA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie potencjału istniejących organizacji pozarządowych - rozwój partnerstwa publiczno- społecznego poprzez zlecanie zadań publicznym organizacjom pozarządowym - rozwój gospodarstw agroturystycznych - wykorzystanie środków z UE - nowe inicjatywy społeczno-kulturalne 	<ul style="list-style-type: none"> - mała aktywność organizacji pozarządowych - mało upowszechniana idea wolontariatu - niska aktywność lokalnych animatorów do pracy z młodzieżą, osób kreatywnych - brak aktywnego uczestnictwa powiatu w innych sieciach organizacyjnych

Tab. 69. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna

PRIORYTET V.1 (CEL STRATEGICZNY):						
<i>Wykorzystanie potencjału powiatu w zakresie walorów przyrodniczych na rzecz rozwoju turystyki</i>						
CEL OPERACYJNY V.1.1:						
<i>Aktywizacja działań na rzecz promocji różnych form turystyki i agroturystyki w powiecie oraz efektywne wykorzystanie infrastruktury turystycznej powiatu</i>						
Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
V.1.1.1	Poszerzenie oferty turystycznej i sportowej w oparciu o powstający Ośrodek Narciarski Kurza Góra w Kurzętniku	Ilość nowych ofert turystycznych	Min. 2 oferty	2015-2022	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik
V.1.1.2	Przekazywanie do powiatu informacji o nowopowstałej infrastrukturze turystycznej, sportowej czy przyrodniczej	Termin przekazania informacji	Nie później, niż 1 miesiąc po odbiorze	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat Gminy /wszystkie/
V.1.1.3	Tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez mieszkańców i turystów (oferty imprez, spotkań, inicjatyw)	Ilość podjętych inicjatyw	Min. 1 inicjatywa w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżet gminy Środki własne organizacji pozarządowych	Powiat Gmina Kurzętnik Organizacje pozarządowe
V.1.1.4	Utworzenie Lokalnej Organizacji Turystycznej na potrzeby spójnej i kompleksowej promocji turystycznej obszaru powiatu nowomiejskiego	Ilość działań zrealizowanych przez nową jednostkę	Min. 2 inicjatywy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
V.1.1.5	Stworzenie zachęcającej (spójnej dla samorządów) oferty turystycznej i jej upowszechnienie	Ilość przygotowanych materiałów promocyjnych	Min. 1 opracowanie	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/

V.1.1.6	Budowa/modernizacja placów zabaw dla dzieci i innych terenów rekreacyjnych, promowanie turystyki aktywnej	Ilość nowych obiektów - ilość działań promocyjnych	- min. 3 obiekty na terenie powiatu w roku - min. 3 działania promocyjne dla terenów rekreacyjnych	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Lubawskie
V.1.1.7	Utworzenie kompleksowej oferty agroturystycznej dla terenu powiatu wraz z jej upowszechnieniem	Ilość folderów/ofert	Min. 1 wzór folderu wraz z rozpowszechnieniem	2015-2017	Budżet powiatu	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji
V.1.1.8	Znakowanie zabytków historycznych na terenie powiatu nowomiejskiego	Ilość oznakowanych obiektów	Min.3 obiekty rocznie	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji

PRIORYTET V.2 (CEL STRATEGICZNY):

Rozwój kultury i sportu w powiecie

CEL OPERACYJNY V.2.1:

Aktywizacja instytucji i społeczności na rzecz działań kulturalnych i sportowych

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
V.1.2.1	Realizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych przez Gminne Centra/Ośrodki Kultury	liczba imprez organizowanych w obiektach bazy sportowo-rekreacyjnej	Min.10 imprez w roku na terenie każdej gminy	2015-2022	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Lubawskie

V.1.2.2	Realizacja gminnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w szkołach	liczba imprez sportowych organizowanych w obiektach bazy sportowo-rekreacyjnej	Min. 10 imprez we wszystkich gminach w roku	2015-2022	Budżety gmin	Gmina Kurzętnik Gmina Biskupiec Gmina Nowe Miasto Nowe Miasto Lubawskie
V.1.2.3	Wymiana informacji o bieżących wydarzeniach kulturalnych i sportowych – gminy – powiat – utworzenie wspólnej „zakładki” informacyjnej	Częstotliwość wymiany informacji	Min. 1 raz w miesiącu	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/
V.1.2.4	Opracowanie kalendarza imprez kulturalnych dla terenu powiatu	ilość opracowań	1 opracowanie w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/

PRIORYTET V.3 (CEL STRATEGICZNY):

Uzyskanie rozpoznawalności powiatu poprzez skuteczną promocję w regionie, kraju i zagranicą.

CEL OPERACYJNY V.3.1:

Efektywna promocja powiatu we wszystkich sferach działań

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
V.3.1.1	Organizacja systematycznych spotkań osób z terenu powiatu odpowiedzialnych za promocję w celu wymiany doświadczeń	Ilość spotkań	Min. 2 razy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Gminy /wszystkie/
V.3.1.2	Wydanie folderów i map promujących Powiat Nowomiejski	Ilość folderów	Min. 1 folder na 2 lata	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji

V.3.1.3	Zorganizowanie imprez promujących Powiat Nowomiejski	Ilość imprez	Min. 2 imprezy w roku	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo – Wydział Oświaty, Kultury i Promocji
V.3.1.4	Wyłonienie produktu regionalnego i jego promocja	Ilość podjętych działań na rzecz realizacji zadania	Min. 1 w roku na terenie powiatu	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/
V.3.1.5	Organizowanie cyklicznej imprezy jednoznacznie identyfikowanej z powiatem	Ilość zorganizowanych imprez	1 impreza w każdym roku	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat

PRIORYTET V.4 (CEL STRATEGICZNY):

Zbudowanie sieci współpracy różnych organizacji i jednostek z terenu powiatu na rzecz podniesienia jakości usług, standardu życia w powiecie i jego atrakcyjności

CEL OPERACYJNY V.4.1:

Aktywizacja lokalnych społeczności (społeczności, organizacji, animatorów itp.)

Nr	ZADANIE	MIERNIK	WSKAŹNIK	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
V.4.1.1	Organizowanie szkoleń i spotkań dla lokalnych liderów i animatorów	Ilość spotkań	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy/wszystkie/ Organizacje pozarządowe
V.4.1.2	Wprowadzenie budżetów obywatelskich	Ilość zrealizowanych projektów w ramach budżetów obywatelskich	Min. 2	2015-2022	Budżet gminy	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie

V.4.1.3	Rozwój kompetencji społecznych poprzez działania na rzecz społeczności lokalnej	Ilość projektów	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Powiat - ZS im. C.K Norwida
V.4.1.4	Aktywizacja Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń do podejmowania inicjatyw ponadgminnych (promocja produktów, potraw lokalnych, stylu życia, promocja regionu itp.)	Ilość podejmowanych inicjatyw	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe
CEL OPERACYJNY V.4.2:						
<i>Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>						
V.4.2.1	Usprawnienie procedur związanych z realizacją zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	Ilość i podjętych inicjatyw usprawniających	Min. 2 działania	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe
V.4.2.2	Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez pomoc finansową polegającą na organizacji otwartych konkursów ofert	Ilość ogłoszonych konkursów ofert	Min. 10 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe
V.4.2.3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez pomoc pozafinansową polegającą na upowszechnianiu informacji dotyczących NGO	Ilość działań realizowanych we współpracy	Min. 4 działania w roku	2015-2022	Budżet powiatu Budżety gmin	Powiat Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe

					Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	
V.4.2.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi na terenie gmin poprzez pomoc pozafinansową polegającą na zapewnieniu lokali dla NGO	Ilość udostępnionych lokali	Min. 1 w roku na terenie powiatu	2015-2022	Budżety gmin Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Gminy /wszystkie/ Organizacje pozarządowe
V.4.2.5	Organizacja Targów Organizacji Pozarządowych	Ilość zorganizowanych targów	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu Środki własne organizacji pozarządowych Środki zewnętrzne	Powiat/Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych, Wydział Oświaty Organizacje pozarządowe
V.4.2.6	Współpraca z Powiatową Radą Organizacji Pozarządowych	Ilość zorganizowanych spotkań, konferencji	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Powiat/Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych
V.4.2.7	Promocja wolontariatu	Ilość podjętych działań promocyjnych	Min. 1	2015-2022	Budżet powiatu	Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. organizacji pozarządowych/ Szkoły ponadgimnazjalne

CEL OPERACYJNY V.4.3:						
<i>Kreowanie zasad stałej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi różnych poziomów, instytucjami, przedsiębiorcami i innymi organizacjami podejmującymi działania na terenie powiatu i poza nim</i>						
V.4.3.1	Udział organizacji w imprezach organizowanych przez Powiat Nowomiejski	Ilość jednostek biorących udział w imprezie	Min. 5 różnych jednostek w min. 1 imprezie w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Oświaty, Kultury i Promocji
V.4.3.1	Nawiązanie współpracy z JST na terenie Powiatu Nowomiejskiego w zakresie zadań związanych z e-usługami.	liczba spotkań	Min. 1 w roku	2015-2022	Budżet powiatu	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
CEL OPERACYJNY V.4.4:						
<i>Podniesienie jakości funkcjonowania administracji i budowanie jej pozytywnego wizerunku</i>						
V.4.4.1	Szkolenia dla pracowników samorządowych z zakresu stosowania innowacyjnych rozwiązań e-usług świadczonych w ramach funkcjonowania urzędu.	Liczba przeszkolonych pracowników.	min. 20 osób	2015-2022	Budżet powiatu Środki zewnętrzne	Starostwo - Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
V.4.4.2	Podniesienie świadomości kadry samorządowej o jakości świadczonych usług – szkolenia i spotkania służące wymianie „dobrych praktyk”	Ilość szkoleń, spotkań	Min. 1 spotkanie w roku (uczestnicy z min. 5 różnych jednostek)	2016-2022	Budżet powiatu	Starostwo – Pełnomocnik ds. Zarządzania System Jakości, Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
V.4.4.3	Opracowanie wspólnego wzoru ankiety dla klientów dot. oceny urzędów i włączenie do jej przeprowadzenia jak największej ilości jednostek administracyjnych na terenie powiatu oraz opracowanie wyników i porównanie oceny uzyskanych wyników z poszczególnych jednostek	Ilość urzędów biorących udział w badaniu	Min. 5	2016-2018	Budżet powiatu	Starostwo – Pełnomocnik ds. Zarządzania System Jakości,

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring strategii

Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego 2015-2022 będzie stałym i ciągłym procesem służącym obserwacji realizacji strategii w odniesieniu do zaplanowanych działań, w oparciu o zidentyfikowane wskaźniki oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami, a rezultatami.

Ustala się, że postępy w realizacji przyjętej strategii śledzone będą z uwzględnieniem następujących zasad:

- monitoring prowadzony jest na bieżąco, a zmiany mogą być zgłaszane w każdym czasie,
- corocznie po zakończeniu roku budżetowego w oparciu o dane wewnętrzne powiatu (w tym sprawozdania jednostek), dane ze statystyki publicznej za ostatni dostępny rok oraz po odniesieniu się do zaplanowanych w strategii wskaźników, wykonywane będzie sprawozdanie z realizacji strategii przez osoby ustalone jako odpowiedzialne za realizację zadania w terminie do 28 lutego każdego roku następującego po roku budżetowym za zakończony rok budżetowy,
- raport z wykonania strategii jako dokument informacyjny przedstawiany będzie przez Starostę lub osobę wyznaczoną przez Starostę Radzie Powiatu w terminie do 31 marca każdego roku następującego po roku budżetowym,
- osobą odpowiedzialną za przygotowanie projektu raportu z wykonania strategii jest inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Ewaluacja strategii

Ocena (ewaluacja) sposobu realizacji i osiągnięć Strategii w tym wizji i misji, celów strategicznych dokonywana będzie dwukrotnie w trakcie każdej kadencji i będzie mieć charakter całościowy – obejmujący całość spraw ujętych strategii z zastrzeżeniem, że pierwsza ewaluacja zostanie wykonana wraz z pierwszym raportem z wykonania strategii w nowej kadencji.

Jej podstawowym zadaniem jest określenie czy i na ile przyjęta strategia, działania i sposoby ich realizacji są wdrażane, sprawdzają się oraz czy nadal są adekwatne do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Istotnym elementem ewaluacji jest formułowanie – o ile jest to potrzebne - wytycznych do aktualizacji Strategii Rozwoju.

Ocena realizacji strategii ma charakter zewnętrzny i prowadzona będzie z wykorzystaniem danych m.in. pochodzących z monitoringu prowadzonego przez powiat oraz w procesie konsultacyjnym w ramach lokalnych warsztatów ewaluacyjnych z udziałem liderów lokalnych reprezentujących możliwie wszechstronnie lokalne środowiska.

Dodatkowo prowadzona może być ewaluacja w poszczególnych obszarach strategii rozwoju, w zależności od bieżących potrzeb zarządzania.

PODSUMOWANIE

Przyjęta strategia rozwoju jest dokumentem dynamicznym. Oznacza to, że może ulegać aktualizacji i dostosowaniom w zależności od zmieniających się istotnych uwarunkowań rozwoju powiatu oraz oceny skuteczności przyjętej strategii postępowania dokonywanej w trakcie ewaluacji. Rozszerzeniem strategii są programy i plany realizacyjne skoordynowane z ramami nakreślonymi w Strategii, w szczególności te, których przygotowanie i realizację ujęto w strategii bezpośrednio.

Zarówno w procesie aktualizacji jak i rozszerzania ustaleń strategii, stosowana będzie procedura uczestnictwa gmin i konsultacji społecznych, w celu budowania poczucia szerokiego udziału i współodpowiedzialności za losy powiatu, integrowania lokalnej społeczności oraz wzmacniania lokalnej demokracji.

SPIS TABEL, WYKRESÓW, MAP

Spis tabel

- Tabela 1. Harmonogram prac przy opracowaniu strategii.
- Tabela 2. Cele operacyjne Powiatu Nowomiejskiego a Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.
- Tabela 3. Podstawowe informacje o Powiecie Nowomiejskim.
- Tabela 4. Zestawienie powierzchni zajętych pod wody powierzchniowe na terenie poszczególnych gmin powiatu.
- Tabela 5. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - zasoby mieszkaniowe (wskaźnik-mieszkania na 1000 mieszkańców).
- Tabela 6. Mieszkania oddane do użytkowania (wskaźnik na 1000 mieszkańców).
- Tabela 7. Wykaz dróg powiatowych wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego.
- Tabela 8. Średnia ocena ogólna dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego.
- Tabela 9. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza w km na 10 tys. ludności.
- Tabela 10. Długość ścieżek rowerowych – analiza porównawcza w km .
- Tabela 11. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej.
- Tabela 12. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej.
- Tabela 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.
- Tabela 14. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie.
- Tabela 15. Produkcja elektryczna według źródeł ogółem.
- Tabela 16. Produkcja elektryczna z odnawialnych nośników energii.
- Tabela 17. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem.
- Tabela 18. Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu w produkcji energii elektrycznej.
- Tabela 19. Podmioty gospodarcze zarejestrowane – wpisane do REGON.
- Tabela 20. Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu wg faktycznego miejsca zamieszkania.
- Tabela 21. Liczba mieszkańców w powiecie i z podziałem na gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2010-2014
- Tabela 22. Ruch naturalny w powiecie w latach 2010-2014.
- Tabela 23. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2010-2014.
- Tabela 24. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010-2014.
- Tabela 25. Saldo migracji na pobyt stały międzypowiatowych i zagranicznych wg ekonomicznych grup wieku.
- Tabela 26. Prognozy dotyczące liczby ludności w powiecie nowomiejskim.
- Tabela 27. Szkoły i placówki oświatowe na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działające na terenie powiatu nowomiejskiego w roku szkolnym 2014/2015.
- Tabela 28. Zestawienie szkół publicznych i niepublicznych działających na terenie powiatu nowomiejskiego.
- Tabela 29. Zestawienie wyników matur w szkołach powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014.
- Tabela 30. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu nowomiejskiego w latach 2012-2014.
- Tabela 31. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na przestrzeni lat 2009-2014.
- Tabela 32. Liczba bezrobotnych w okresie 2009-2014.
- Tabela 33. Bezrobotni wg wieku.
- Tabela 34. Bezrobotni wg wykształcenia.
- Tabela 35. Osoby bezrobotne niepełnosprawne.
- Tabela 36. Liczba stowarzyszeń w powiecie nowomiejskim.
- Tabela 37. Zestawienie liczby organizacji korzystających z dotacji oraz kwot w latach 2009-2014.
- Tabela 38. Wykaz placówek kulturalnych z terenu powiatu nowomiejskiego.
- Tabela 39. Zestawienie danych ilościowych wg najczęstszych przyczyn zgonów.
- Tabela 40. Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie nowomiejskim w latach 2012-2014.

Tabela 41. Przestępstwa stwierdzone i wszczęte postępowania z podziałem na kategorie w latach 2012-2014.
Tabela 42. Liczba podejrzanych i wykrywalność z podziałem na kategorie w latach 2012-2014.
Tabela 43. Przestępczość nieletnich.
Tabela 44. Przemoc w rodzinie.
Tabela 45. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
Tabela 46. Ilość wypadków i kolizji na drogach powiatowych.
Tabela 47. Ilość zdarzeń - zagrożeń pożarowych w latach 2012-2014.
Tabela 48. Poszkodowani w zdarzeniach i wypadkach w latach 2012-2014.
Tabela 49. Działalność kontrolna PSSE w latach 2012-2014.
Tabela 50. Struktura porad udzielonych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2014.
Tabela 51. Struktura wystąpień Powiatowego Rzecznika Konsumentów w latach 2012-2014.
Tabela 52. Środki finansowe wydatkowane przez PCPR na realizację zadań w latach 2010-2012.
Tabela 53. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2012.
Tabela 54. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2010-2012.
Tabela 55. Osoby z powiatu skierowane do DPS-ów w latach 2010-2012.
Tabela 56. Osoby z powiatu przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS-ach w latach 2010-2012.
Tabela 57. Zestawienie orzeczeń wydanych przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w roku szkolnym 2013/2014.
Tabela 58. Środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną w powiecie w latach 2010-2012.
Tabela 59. Zakres rehabilitacji społecznej w powiecie nowomiejskim w latach 2010-2012.
Tabela 60. Analiza SWOT dla obszaru „Edukacja i rynek pracy”.
Tabela 61. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Edukacja i rynek pracy”.
Tabela 62. Analiza SWOT dla obszaru „Polityka społeczna i zdrowie”.
Tabela 63. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Polityka społeczna i zdrowie”.
Tabela 64. Analiza SWOT dla obszaru „Infrastruktura i środowisko”.
Tabela 65. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Infrastruktura i środowisko”.
Tabela 66. Analiza SWOT dla obszaru „Bezpieczeństwo publiczne”.
Tabela 67. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Bezpieczeństwo publiczne”.
Tabela 68. Analiza SWOT dla obszaru „Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna”.
Tabela 69. Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania dla obszaru „Turystyka, kultura, sport, promocja i aktywność społeczna”.

Spis wykresów

Wykres 1. Zestawienie struktury użytkowników w powiecie.

Wykres 2. Sektory działania podmiotów gospodarki narodowej na terenie powiatu nowomiejskiego.

Spis map

Mapa 1. Mapa administracyjna województwa warmińsko-mazurskiego.

Mapa 2. Mapa administracyjna powiatu nowomiejskiego.

WYKAZ SKRÓTÓW

Powiat - Powiat Nowomiejski

DPS - Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie

Dom Dziecka - Dom Dziecka w Pacóltowie

KPP - Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim

KP PSP - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim

KRPA – Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim

PCRE - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim

PSSE - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim

PŚDS – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim

PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim

Starostwo - Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim

Szpital Powiatowy - Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o.

Zespół Szkół - Zespół Szkół im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim

Zespół Szkół Zawodowych - Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku

ZDP - Zarząd Dróg Powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Kurzętniku

PCZK - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Nowym Mieście Lubawskim

MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GCK - Gminne Centrum Kultury

GOK - Gminny Ośrodek Kultury

ZS - Zespół Szkół

SP - Szkoła Podstawowa